

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 11-వ తేది శుక్రవారము } No. 187
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణసాహ సంచత్తరము, భాద్రపదమాస బహుళ సవతి ౯. } సంచిక ౧౩౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారీచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చిటి మాచి కొనిన మోసముగలుగద

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

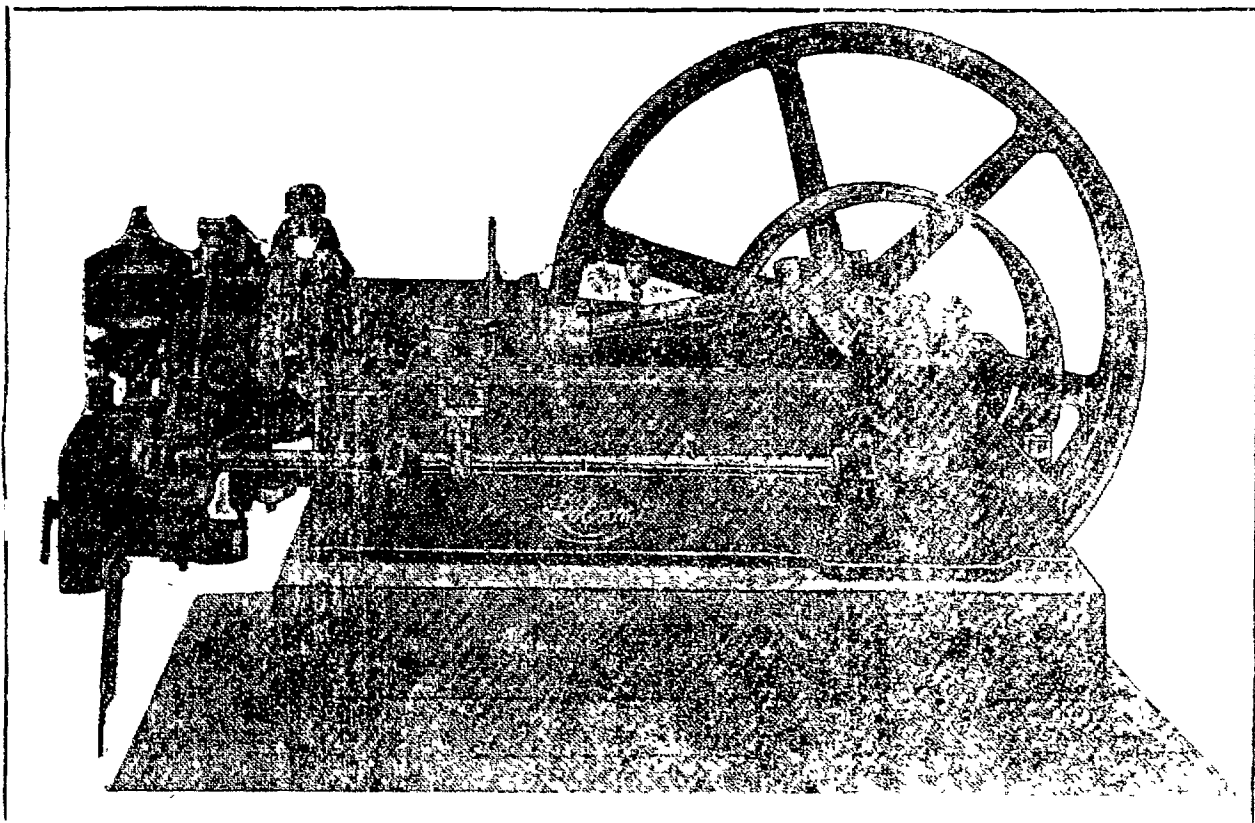

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగువ్లొక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1889

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీఫ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామాన్యు బలముగాను,
ఔండు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు క్షేత్ర శ్రేణితనము అక్కరలేదు
సోల్ యేజంటు:-

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams "LAKSHMI" Bezwada.

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపోర్టుచేసి స్థానికులనువారు "రాబ్ నెక్" గ్యాసుయింజనులు, స్టాంబులకున్నా సోల్ యేజంటు)

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు
నిండుకాయలికోటైందు ఛాదర్ వైటు కాగితములు
తపాలపెట్ట నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాగితాలయము, 6, 7 తంబు శిల్పివీధి, వాద్రాసు.

ధర రు 2. 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

జర్మనీ వారికి మూల వ్యాధి నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమందు అంతటను వేసకువేలునుండి హడెన్ సాను వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.

గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారణి. బర్లిన్ ప్లేటు విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల ఔషధము హడెన్ సా యొక్కటియే. హడెన్ సా తిప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలునట్లు చేయును. మరియు యొక్కతూణముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక ట్యూబును కొనుడు. ధర 1 కి రు 2-4-0 ప్రత్యేక స్పృటుతో పెద్దపైజాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తిలేనిచో నైకము వాపనీయబడును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజంట్లు కావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,

1961 Sankdi Sheri.

Telegram.—"Special.

AHMEDABAD

Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraganamudy, Post Vissakoderu.

Tq. Bhimavaram Kistna Dt

Agents for Madras Presidency:—

Messrs, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS

Agents for Mysore & Coorg:—

Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenth Street, Bangalore city.

AGENTS for Travancore:—

KRISHNA & Company, Trivandrum.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 954

మంగళవారం 8-9-25 నుండి, శుక్రవారము 11-9-25 వరకు

యూనివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రామా
సీ క్రెట్టు ఆఫ్ ది నైట్

ఉద్రేకముగల భాగమునుండి చాల జయప్రదముగా నుండును.

గై బోల్ట్, మాకు మరెయిగెల "ది నైట్ క్యాపు" కూడ చూడతగినది. నవ్వును పుట్టించునట్టి ఆశ్చర్యమును చూడవలెను.

క్రాన్ థియేటరులో

5-9-25 శనివారం నుండి, 11-9-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని.
శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటిని 8 గ. 15 ని. గలదు.

మదన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్

ఫోటో మార్వెల్ నందుగల

గైబేట్టు పోస్టు అను కథను ప్రదర్శించుచు

ఇంగ్లండును, పరిషియన్ ప్రేమచేతులగు అనందము మొదలునవిగల

"ఓమర్ ది లెంటు మేకర్"

ప్రదర్శించబడును.

8 రీల్సుగలది. ఓమర్ను ద్రాక్షరసమువలె ఉత్సాహమును కాలిమును గలిగించును.

విరవేమండ్రే

పలచని పీర్మమును గట్టిపరచి మూర్త్యులను స్వప్న మందును స్త్రీ ప్రసంగములను పీర్మనష్టమునుచున్న తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును నశునకత్తమును పోగొట్టి నూతనయావన మొసగి సంతానము కలిగించును. కాళ్ళలాగుట, అశీర్షము నడుమునొప్పిని రూపుమాపును. యౌవన లక్ష అమృతము వంటిది. బలహీనులగు స్త్రీలకు మంచి బలమిచ్చును. 20 దినముల మందు రెండు రోజుల పాటు ఖర్చులు 0-6-0 అమృతరత్నాకరము, 45 బందరు వీధి, మద్రాసు.

శ్రీ బాలభారతి గ్రంథనిలయము, చాగల్ మట్టి (కర్నూలుజిల్లా) దత్తమండలము

స్థాపితము) భాషాధారణ! ముఖ్యోద్దేశము!! పరిశ్రమపోషణ!!! (1923

ఇందు ప్రతిరెండుమాసములకు మత, సాంఘిక, దేశీయ, పౌరాణిక అపరాధపరిశోధక, నవలలు, రసవంతములగు నాటకములు, శ్రేష్ఠతమములగు పద్యకావ్యములు నొకటివంతున ప్రకటింతుము. చందాదార్లుగా చేరగోరువారు ప్రవేశమును రు 0-8-0 చెల్లించి రక్షింపబడవలెను. ప్రతి రెండుమాసములకు వెలువడు గ్రంథము తప్పక తీసుకొనవలయును. ఇతరులకు చందాదారులకు వెల లెగించి యివ్వబడును. మందు వెలువడిన గ్రంథములు కొన నక్కరలేదు. వలయునన్నచో లెగింపువెలకు వాటినికూడా పంపబడును. చిరునామా మారినవెంటనే మాకు తెలుపవలయును.

ఇందు వెలువడిన గ్రంథములు - ప్రథమరత్నము తృతీయరత్నము వెలువడిన అనుబంధములు ప్రథమ కుసుమము గండికోట (గీతము)

అంధ్రభాషయందు చిత్తరత్నముకల ప్రతిమానపురుషుడు చదువతగిన యద్భుతకథ. సువర్ణకేసరికి చంపకమాలయును, కృష్ణనేనునకై చంద్రముల్లుడును, పన్నెడి వుపాయములును, పడెడిపాట్లును. సవర్ణింపెడి సాహసకార్యములును, తుట్టుతుచు గువ్వకేసరి కృష్ణనేనుల సమగమమును, సాంతముగా చదివిన వారల హృదయ మున్నంగి మేను పులకరించి ఆనందభావముల విడువకమానరు. సంవర్షానుసారముగా పెక్కు సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడినవి వెయ్యేల! చదువ మొదలిడిన అంత్యమగువరకు విడువను మనుసుపుట్టుదు. వెల:— చందాదారులకు 0-12-0, ఇతరులకు 1-0-0. పోస్టేజీ వేరు.

ద్వితీయరత్నము కలియుగ దర్పణము (నాటకము) మనోరమా విజయము (చరిత్రాత్మక నాటకము)

కలిపాతనిరసము! ఖలవిదారచండశాసనము!! వృద్ధవివాహములు - అతిబాల్య వివాహములు - కలియుగానరములనియు-యువజన కంటకములనియు ప్రదర్శించుటకు "కలియుగ దర్పణమే"! దర్పణము. బాలవింతతువగు గుమతి దుఃఖమును చదివిన నెంతటి రాతిగుండె యైనను కరగక మానదు. ఇందలి పద్యములు రసవంతములు. మోహవాదిధిని మునిగిన జనార్దనుడు-ముక్తిమార్గమును చూపును. శృంగార-విరాగియును. నీతివాహ్యుడు-నీతిబోధకుడగును. ఇది గుండగీడులకు-సమైక్యప్రేమ, దుష్టయవ్వన విద్యాగలను-చే-ఫోకె-వేశ్యాపుత్రిక దావానలను- వెయ్యేల చదివినచూచిన పౌరుషము రుచియును. వెల:— చందాదారులకు రు 0-12-0, ఇతరులకు రు 1-0-0, పోస్టేజీ వేరు.

పలయువారు:- యం. రామసుబ్బయ్యశ్రేష్ఠి, వైసిడెంటు, శ్రీ బాలభారతి గ్రంథనిలయము చాగల్ మట్టి, కర్నూలుజిల్లా

ఒక ప్రభుత్వ పాఠశాలలో నూలు వదుకుట

వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి యేర్పాటు.

సెరంపూరులో దొరతనమువారి శేతపాఠశాలయొద్దనున్నది. ఆచట రాట్టముపై నూలువదుకువద్దతినిగూడ నేర్చుచున్నారు. ఈ సంగతిని నేను దానిని చూడగోరి ఉద్యోగిలకు వ్రాసితిని. వారంగీకరించిరి. నేనచటకు వెళ్ళగా హానువరపుగారు నాకు దానిసంతను చూపించిరి. అచట చేతిమగ్గులమీద నేత్ర, రంగుచేయుట, నూలువదుకుట మున్నగు పనులు నేర్చుచున్నారు. ప్రత్తి, నార, పట్టు మున్నగువాటినుండి యాపనులు చేయించుచున్నారు.

నేనిచట ప్రత్తినిగూర్చి మాత్రమే వివరించుచున్నాను. ఉద్యోగిలు చాల శ్రద్ధతోనే చేపట్టుచున్నారని అచట ప్రత్యేక ప్రావీణ్యముగల వారెవరును కనబడలేదు. చేతితో నూలువదుకుటయందు నమ్మకముగల ప్రవీణుడవలెనుండునను ఆత్రోనే నేనచటికి వెళ్ళితిని. మంచి రకమురాట్టములుగూడనుండగలవని తెలిచితిని. వెళ్ళి వచ్చినందుల శేదో కొంత విమర్శ వ్రాయవలెనను బుద్ధితోనే నీ వ్యాసమును వ్రాయలేదు. ఇకముందైన త్వరలో యీ లోపములు సవరింపబడవలెననియే దీనిని వ్రాసితిని. అచటి రాట్టములలో కొన్ని బొత్తుగా బాగులేవు. వానిని త్రిప్పమండగా కర్ణకకోరముగుద్దనిగూడ కలుగసాగెను. ఏమలుగూడ శ్రేష్టముగాలేవు. ఇట్టి స్థితిలో యీ ప్రయత్నమువలన లాభములేదని తేలివదని దొరతనమువారు ప్రకటించినచో మనము వింతపడ నవసరములేదు. ఒక ప్రయత్నమును పరీక్షింపదలచినపుడు సకల సదుపాయములను చేసిన పిమ్మట దానినిగూర్చి అభిప్రాయమును ప్రకటించుట న్యాయము. కావున దానియందు నమ్మకముగలవానిని దానిని సాగించుటకు నియమింపవలెను. ఆ పాఠశాలలోనే మర మగ్గుము నేత ను గూడ నేర్పదలచుచున్నారని వింటిని. అచటి ఉద్యోగిల జేతములు చాల తక్కువగా నున్నవి. అది గృహ పరిశ్రమలను నేర్పుట కేర్పరపబడెను అట్టిచో ఆచట మరమగ్గుములనుగూడ పెట్టుట దుర్వయమే యగును. నాకు మరమగ్గుములపై నమ్మకములేకపోవుట వలన నేనిటుల వ్రాయలేదు. అసలు ఉద్దేశమున కది న్యతిరేకముగాననే వ్రాసితిని. దానికి యొసగబడిన ధనము సంతను గృహపరిశ్రమల అభివృద్ధికొరకే వ్యయపరుపవలెను. గాన నూలువదుకుటమున్నగు గృహ పరిశ్రమలనే బాగుగా నృద్ధి చేయవలెను.

హానువరపుగారు నన్ను తన యింటికి పిలుచుకొనిపోయెను. అచట చాలపనిముట్లున్నవి. ప్రత్తికము, నూలునంబరు, జిగి, నునుపు, బట్టనాణ్యము మున్నగు వానిని పరీక్షించినిర్ణయించుట కవసరమున ఉపకరణములన్నియు నచట నున్నవి. అవి అతి సులభమైనవి. అవి చాల ఉపయోగకరములు గావున జాతీయ సంస్థలన్నిటిలోను ముఖ్యముగా నుండవలెనని.

దానికి చేరువగా బాలికల పనిగృహముకట్టి కలదు. ఒక క్రైస్తవమనరీప్రీ దానినిగూర్చి శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నది. అచటనున్న బాలికలుగూడ నూలువదుకుచున్నారు గాని అధికారిగానున్న ఆస్ట్రీకి నైపుణ్యములేదు. ఆమెకు నైపుణ్యము కలిగినగాని సరియైన అభివృద్ధికలుగదు. అందువలన పైని తెలుపబడిన లోపములన్నియును యిచటగూడ నున్నవి. ఈ బాలికా పాఠశాలగూడ దొరతనమువారి సహాయము వలననే జరుగుచున్నది. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా-సెప్టెంబరు 3)

ధర స ర స ము జర్జనీ ఎలక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బులతో పంపబడును

జీవోలెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్బులెన్సు	2 8 0
పెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రూఫుట్లెట్	8 0 0
,, వెల్డెట్ బిగ్గలెన్సు	3 8 0
చేతిలాంపరు 1 కి	0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	1 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	1 5 0
ఆటోసెగార్లెట్టు 1 కి	1 12 0
సాదా సెగార్లెట్టు 1 కి	0 12 0

1808

ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము లట్టి వర్తకశాల ఇంటా పెట్టె నెం. 85, మద్రాసు

చినా యువజనులు

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు

ఈ వనమనలో చినాయువజనులకు భారత యువ జనా లాసంగ నట్టి నేపాసానుభూతినుచకముగ సందేశ మె య్యది? ప్రపంచహితమున కిది చాలముఖ్యము. ఈ ప్రశ్న కేమి సమాధాన మియ్యదగినదియని మనము బాగుగా నాలోచింపవల యును. చినాదేశము ప్రపంచమం దొక భాగ మను అల్పజ్ఞాన మును కలిగియుండినచాలదు. చినా భారతదేశములకుగల సన్ని హిత సంబంధమును బాగుగ గ్రహింపవలెను.

ఈ విశ్రస్థములనుగూర్చి డాక్టరు హాడ్మినుగారు కొన్ని విషయములను తెలిపిరి.

“ధనికులచేయుచున్న పాండిత్య, సైనిక సామ్రాజ్య ఆక్రమణము నెదిరించుటకు చినావారు మాడు మార్గములను కనిపెట్టిరి.

మొదటిది జపానువారి మార్గము-పాశ్చాత్యులవలెనే ఆర్థిక సైనిక బలమును వృద్ధిపొందించుటయే జపానువారి పద్ధతి. చినావారు దీనిని నిరసించిరి. వారికిఁబ్రేము సహజధర్మముగా నుండలేదు. పాశ్చాత్యుల నతిక్రమింపజాలునంతటి సైనికశక్తిని వారు బడయజాలరు గాన అది నిరసయోగము.

రెండవది భారతీయులపద్ధతి-ఇదియే గాంధీ మహాత్ముని దౌర్జన్య విరహితముగ అసహాయోద్యమము. మహాత్ముని ఉపదేశము చినాదేశపు ప్రాచీనయోగిల ఉపదేశములకు నున్నందున నేయున్నది. కాని అసహాయోద్యమము భారత దేశమున నెగ్గలేదనియు దానివలన దాస్య ప్రకృతికూడ కలుగవచ్చుననియు చినావారు సంశయించుచున్నారగాననే రవీంద్ర నాథ టాగూరుగారు చినాకు వెళ్ళినపుడు చినావారు మనఃపూర్వకముగా స్వాగత మిచ్చలేదు.

మూడవది రష్యావారి పద్ధతి-చినా దేశమున నూతనముగ ఆర్థిక సంస్కరణమును చేపట్టాత్ముల నెదిరించుటయే రష్యావారి పద్ధతి. చినా దేశపు ప్రాచీనయోగిలలో నొకరుగూడనిటులే ఉపదేశించిరి. అందువలన చినా యువజనులకు దీనియందు నమ్మకము కలుగుచున్నది.” అని హాడ్మినుగారు వ్రాసిరి.

దీనిని బట్టిచూడ చినా యువజనులు నాలుగు విధుల మొగలో నిలచి ఏవారిని పోదగునని యోచించుచున్నట్లుల స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. భారతీయుల పద్ధతిని సరిగా వారి కిదివరకెవరును బోధించనందున చినావారికి చాల నష్టమిదివరకే కలిగినది.

దౌర్జన్య విరహితముగ అసహాయోద్యమమువలన దాస్య ప్రకృతి కలుగునని చినా వారు జడియుచున్నార నుట వలన వారి కెట్టి విపరీత భావము కలిగినదియును స్పష్టము కాకయు. ఇట్టి దురభిప్రాయము విదేశీయులకు కలిగినచో దీనికెవరు బాధ్యులు?

అసహాయోద్యమము విఫలమైనదనుట అసత్యము. దాని వలన దాస్యప్రకృతి కలిగినదనుమాట నట్టిఅబద్ధము. అసహాయోద్యమమువలన కలిగిన గొప్పలాభమును నేనొక్కమాటలో తెలిపెదను.

నిర్భయత్యము

అసహాయోద్యమమెంతమాత్రమును విఫలముకాలేదు. దానిని సాకల్యముగా నింకను పరీక్షింపవలెను. పశుయుగముమొదలు నేటివరకును అనేకతాబ్దములనుండి దౌర్జన్యమే మారపుల మతముగానున్నది. మానవునియందలి పశుత్వమే ప్రబలముగా నున్నది. తలకు తల అనునదియే వారిధర్మము. ధూతదగూ పరిపూర్ణ డగు బుద్ధి చేవుడు మొట్టమొదట కనికరమును అహింసను మనదేశమున బోధించెను. అపుడు ఆచరణము యని ధర్మోపదేశమును చినాజపాను మున్నగు దేశములవారు శిరసానహించిరి. పిమ్మట ఏ సుక్రస్తు ఆసియా ఖండమున విరోధాఖండ పరిసరమున నవతరించి ఆఖండమువారికి గూడ అహింసాధర్మమును బోధించెను. అచట నామహాపురుషుని బోధనలు వ్యాపించుటకు చాలకాలము పట్టెను. ఇట్టి కరుణామయుల బోధనలను ప్రజలు తలదాచి తమ రెండు ఖండములలోను గూడ మరల మరల హింసాపరత్వము తలచూపుచునే యుండెను. ఇపుడు గాంధీ మహాత్ముడు మరల అహింసాధర్మమును బోధింపసారంభించెను. ఈసారి అఖిల ప్రపంచమునకును గూడ మహాత్ముని సందేశము వ్యాపించినది. అన్ని దేశములలోను చెక్కుమంది యీ సందేశమును భక్తితో స్వీకరించిరి. అహింసా సంశయమే మానవస్వభావసత్య స్వరూపముగాన నది అనంతము. దాని నెన్నిసార్లును హతము చేయజూచినను ఓరం తలయెత్తుచునేయుండును.” అని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి. (ఎంగు యిండియా-సెప్టెంబరు-3)

తీర వెంకటాచలపతి స్వామివారి పటము (పెద్దతిరుపతి)

శ్రీఅలుమేలు మంగతాయార్లు, (సద్గానతి అమ్మవారు) చిరతానూరు, శ్రీరాసులు, శ్రీగోవిందరాజస్వామి, భద్రాచల తేత్రపటములు, శివ తేత్రపటములు.

శ్రీ చందనముకొయ్యలో విగ్రహములు బొమ్మలు, తెల్ల, నల్లకొయ్యబొమ్మలు చందనపు (సాన) రాళ్లు, తులసిపూసల హారములు, తామ్రవిగ్రహములు, కందుకూజాలు, వగైరాలు స్కూల్లకు కావలసిన జిల్లా, రాజధాని హిందూదేశము, ఖండములు, ప్రపంచమాపులు, జంతువులు వగైరాలపటములు వి.పి. మూలముగా పంపబడును.

యం. యస్. చారి అండు కంపెనీ,

బుక్సెల్లర్లు, కమిషన్ ఏజెంట్లు, తిరుపతి.

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు- డజను కి రూపాయలు

గ్రంథకర్త: బి. ఎ. బి. ఎల్. హైకోర్టు నకీలు రెంటాల. వెంకట సుబ్బారావు సుంతులు గారు

ఉద్యోగకారణమున విదేశగతుడైన భర్తకు కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు పట్టినపు జాబులు గాక ప్రేమావృత్తము తోడ నిండి లోకాచార వ్యవహారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుట ప్రేమ రుఖలకెల్ల పరసీయములు. ఆన 1902 నల్ల జూను మాసములోనివి గూంట్లయ భాషలో ప్రచురింపబడు (Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ మెల్లడల వ్యాపించియున్నవి. చక్కని మొదలుగ లక్షలకొలది జనులు జదివి శ్లాఘించియున్నారు. శ్రీ ఖరూపకమయ్యను చదువ కట్టకధగాగన్నట్టి తుట్టుకు దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమగు దుర్గతి అత్యంతవ్యసన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు.

వికోరియా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు

ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు దసరా తగింపు ధరలు

సుప్రసిద్ధ భాషా పరిశోధకుల శ్రీయుత లేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంతులుగారిచే బ్రకటింపబడు సాత్ ఇండియన్ రీసర్చ్ అను నాంగ్లమాసపత్రికయొక్క వెనుకటి సంపుటములు సెప్టెంబరునెల ఆఖరునాఁకు మాత్రము ఆంధ్రదేశములోని గ్రంథాలయములకు తక్కువవెలకు ఈయబడును. ఆ మాల్పుమైన పరిశోధనావిషయములు కల యీ పత్రిక పాఠ ప్రతులు చిక్కుట దుర్లభము. మొదటి సంపుటమునకు రెండు సంచికలును రెండవ సంపుటమునంతయును మూడవ సంపుటమున తయు నాలుగవ సంపుటమునంతయు అయిదు సంచికలును, అయిదవ సంపుటమునంతయు ఆంధ్రగ్రంథాలయములకు రు 5-0-0 అయిదురూపాయలకే ఈయబడును వీని అసలు ధర రు 22-8-0 పోస్తేజీ కొనువారిని. నలయువారు పైపత్రిక మేనేజరుగారికి వేరెరి. చెన్న పురి, అరి వ్రాయవలెను.

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసలభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) అంగుధకమ! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పైతృకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అక్షిగ్గము, అరుచి, ఆపురింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వశూలు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవారనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ సుగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా: (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్చు, కృష్ణాపల్లె.

అభివృద్ధి

అమెరికా మొదటి సక్రమముగా 800 పుట్టములు వేయ బడినది. త్రి ముక్త్యాలంబావారి సహాయమున స్వీప యోగమున కై తయారు చేయబడినది.

దాని ఉపయోగమును గుర్తించి స్వల్పకాలము విక్రయమునగుడ పెట్టినారు. మూత్రవ్యాధులలో బాగా పనిచేయును. దయ విడిచి అనే బహుముక్త్యాధిని పోగొట్టి, మూత్రములోనుండి తీవ్రపదార్థమును తీసివేయును. వేడిని, దగ్గును, త్వష్టగ మును బోగొట్టును. షుగర్ గను లన్నిటియందు చాలా పనిచేసి, క్రొవ్వయోగములందు గూడ ఉపయోగించుకొనవచ్చును. గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియున్నారు. అనుపానవిశేషములచే నన్నివ్యాధులను గుదుర్చును. ఒకసారి వాడిమాడండి మీ శ్రేయస్సుంది. ఉపయోగించువిధము మందుతో పంపబడును. ఎప్పుడూ కొనేవారికి ప్రత్యేకపు రేట్లు. తులం 1 కి 5-0-0.

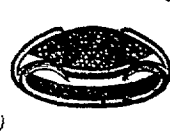
అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్థికసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణాజిల్లా) 1226

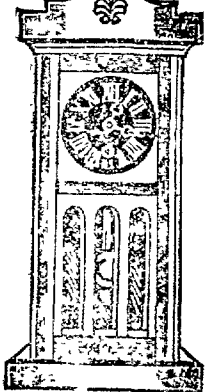
బందరి వేండినగలచో

వివి కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి

మాకు చిన్నివి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము ముఖము అను భేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు నచ్చినను గలయుందు వ్యత్యాస ముండదు ఎంతకాలము గడిచినా మామిడితో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బహుభాగము బట్టి చైత విచ్చెదిము. ఆర్థికచ్చిన తృప్తి గలగా లేక, సరియైన సగము యిచ్చెదము లేక చైతము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చెదము. సవరం బాగాకు సీమవెంకికి ప్రాచీనీచ్చెదను. యంత తెలుపనేల! మా కాతాదారులకు శృష్టికలిగియుంటున్న మా ముఖ్య ఉద్దేశము 172 పుట్టలగల వివిధమైన క్యాటలూగు రు. 1-0-0 ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెనము ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కుమార్తెల నగలవ రకులు, 25, చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు

ఆంధ్రప్రదేశ్ చందాదారులకు మాత్రము

ఒక నెల వరకు మాత్రము

ఒకగోడకు తగిలించు గడియారమును, చైతలో గరించు 18 కారెలు గోల్డుగోల్డు నక్సెగల గడియారము తోలుపట్టుతో సహా ఒక లక్షమూత్రము యిచ్చుచున్నాము.

యా రెండును అయిదు పంపత్సగములు రకు ఉత్తరవాదము. మిక్కిలి విలువగలవి త్వరపడు. ఈరూరము తప్పిన వారియొక్క హక్కును దొరుకుట దుర్లభము.

ప్రత్యేకముగ గోడకు తగిలించు సాదరకా రెనలేటరు ధర రూపు 5-0-0
18 కారెలు వక్సెగల చేతికికట్టుకొను గడియారము 7-0-0

విలాసము:— కష్టను వాచికంపెనీ, తపాలాపెట్టె 265 మదరాసు

రాజేశ్వరి

బోర కృష్ణబుద్ధి

చర్మవ్యాధులకు వజ్రయుధము

మైనపువకులు, అన్నిరకముల పబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంటు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు, బెజవాడ.

వైరెక్సు

మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

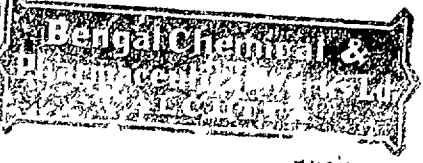
ఒక్కటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్కరి గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాప్రత్యేక. ఇందుచేతనే వైరెక్సు లెక్కపెట్టుటకు ఏలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండోమియు రహస్యములేదు

దయచేసి సూచిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి రూపు 0-13-0 మాత్రమే

వి. ఎ. శర్మతో సహా రూపు 1-4-0.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు (11-9-25)

జన్మనిసరకులు
ఇరువదిగజముల "ఫీస్" ధరలు
కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (ఎ) రు 10-8 (బి) రూ 11-14 సరాసరిరకము రు 10-8.
కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 11-2. సరాసరిరకము రు 10-2.
తెలుపుములు—1708 రు 15-1; గ్లాస్ 9000 రు 15-9; ఎల్. ఎల్. 78 రు 11-4; ఇ. సి. 78 రు 11-12; 7578 రు 18-6; 9978 రు 11-4; 88-888 రు 16-4; బి. సి. 78 రు 11-8; 880 రు 11-2; 2908 రు 10-0; 8978 రు 11-4.
నూలు
40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు)—ట్రాక్ రు 6-7; చలున రు 7-10; పచ్చరంగు రు 10-5; పడవ రు 9-5; కాల్ రు 9-8; సవరకు రు 9-4.
40 నెంబరు జపాను (పదిపానుల కట్టుకు)—నత్తత్రము రు 12-14; భూగోళము రు 12-10-0; నీలరకము రు 12-1.
60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు)—అడకతెర రు 19-8; నెమలి రు 19-10; "కేట్" రు 18-10; గొడ్డలి రు 11-9; గడ్డిమిడి రు 12-9; ఎద్దు గడియారము రు 11-7; సింహము వేటకాడు రు 12-5-0; పెనలు రు 11-6-0.
60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము రు 18-8; నీలచేప. రు 21-0.
లోహములు
ఇనుము:—బెల్జియన్ చుట్టకమ్మిలు ఒక బారునకు ధర రు 29;
ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 288; జర్మను (డిప్లొమా) రు 265; రాగిరేకు రు 289;
టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) రు 19-0-0.
కళాయిపెంపురేకు:—24" గేజి 6" 7" 9" రు 14-14; 8" రు 15-8; 10" రు 15-8;
సిమెంట్
పీపాకు వెల:—ఇంగ్లీషుచేయబడుచున్నది రు 11-4; నార్వే ఆవుమార్కు రు 10-8; "బస్-చే" రు 10-12-0; జర్మనీనెమలి రు 10-4; తాళముచెప్పి రు 9-10.
రంగులు
హాండెడ్ కలెక్టర్ పీపాధర
అలిజరైన్:—20% ఆవుమార్కు రు 72; 20% నాల్గు నట్టుములు రు 70;
"వైక్రామేట్ పాటాన్" హాండెడ్ కలెక్టర్ 88-4.
చక్కెర
జావాసిద్ధముసరకు మూట ఒకటికి ధర రు 84-4.
నాయిదాధరలు:—నెట్టెంబరు రు 29-10; అక్టోబరు రు 29-10; నవంబరు రు 29-10; డిసెంబరు రు 29-10;
వేరుసెనగ పప్పులు
ఇంగ్లీషు పుట్టికి గిడ్డంగిధరలు :—"మిషిన్" రు 60, సాదా రు 57, మార్కెటింగుధరలు మిషెను పాను 24-5-0, సాదాపాను 28-10-0.
ఆముదపురింజలు
164 పానుల బస్తా గిడ్డంగివల రు 18-4;
వేరుసెనగనూనె
"గానుగ" రు 185; "ప్రెస్" రు 181;
ఆముదము
రు 116-8; (గ్రామధర)
పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్కి
మొదలు వరకు
ఎద్దుతోలు (8 మొదలు 2 1/2 రకులు) రు 0 15 9 రు 1 0 0
" (తేలిక) రు 1 1 6 రు 1 2 0
" బెంగుళూరు (8 మొదలు 8 1/2) రు 1 0 0 రు 1 0 7
" " (తేలిక నరకము) రు 1 2 0 రు 1 2 7
" (కుట్వాడ) రు 0 15 3 రు 0 15 9
" (విజయనగరం) రు 1 0 7 రు 1 0 9
" (ఏలూరు) రు 1 0 9 రు 1 1 4
గజతోలు రు 0 9 రు 0 10 8
గజదూడతోలు రు 1 0 3 రు 1 1 0
ఆవుదూడతోలు రు 1 9 0 రు 1 10 0
తెల్ల మేకులు (సేత్) లండనులో ముగింపు అయినది.
సాధారణ సరకు 1 మొదలు 2 పెన్సువరకు అధికముగా ముగిందినది.
మేలదినుకు (లెప్పిడి) 2 మొదలు 3 పెన్సి అధికము.
మదరాసు సరకు విక్రయం 10,58000.
బొంబాయిసరకు విక్రయం 2,40000.

మదరాసు వార్తలు

సామ్రాజ్య శాసనసభ:—సామ్రాజ్య శాసనసభ ఆంగ్లేయ నియోజకవర్గమువారు రెవరెండు డాక్టర్లు ఇ. యం. మెఫేయిలుగారిని తమ ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—ఆంధ్రసభవారు సాందర్భ మహులలో చిత్రనళియవాటకమును 1925-వసం|| సెప్టెంబరు నెల 12-వ తేదీ శనివారంసాయంత్రం 5-30 గంటలకు ప్రవర్తించెదరు. ముగింపు 8.15 బజారి టి. రాఘవాచార్యగారు బి.ఎ., బి.ఎల్., బాహుకప్రాత్రును ధరింతురు.

చెన్నపురి పోలీసు కోఆపరేటివ్ సంఘము:—ఈ సంఘమువారి సాంవత్సరిక సమావేశము పుదుచ్చేరియందలి పోలీసు రిక్రియేషన్ క్లబ్బునందు ఈనెల 14-వ తేదీ సాయం కాలము 5-30 గంటలకు జరుగును. పోలీసు కమిషనరు హామీ త్తునగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఒక వివాదాకరముగు మరణము:—మద్రాసు ఎలెక్ట్రిక్ సప్లై కార్పొరేషను నందలి బాయిలరు రూములో ఒక ఎలెక్ట్రిక్ ఫిట్టింగు విద్యుచ్ఛక్తివల్ల మరణము గాంచెను. ఆ ల్పద్ద ఆను ఫిట్టింగు బాయిలరు రూమునందు పనిచేయుచుండగా ఒక విద్యుచ్ఛక్తి తీగను తాకెను. 280 వోల్టుల ఎలెక్ట్రిక్ షాక్ తగిలెను. తక్షణమే మరణించెను.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—1925-వ సం|| సెప్టెంబరు నెల 12-వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు “చిత్రకూటగమనము” 13-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు “కైకేయి భరత సంవాదము” అను కాలక్షేపములు తొండమండలము స్కూలుహాలులో బ్రహ్మశ్రీ మాంసడి చింగం బరభాగవతులు వారివలన జరిపించబడును.

ఉద్యోగముల మార్పులు:—చెన్నపురి ప్రభుత్వపు చీఫ్ ఇంజనీయరు, పి. డబ్ల్యు. డి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శియగు పి. హాకిన్సగారి కిచ్చబడిన ఆరు నెలల నెలపు రద్దయబడినందు ఆహానియేటేడ్ ప్రెసిడెంటు ప్రకటించుచున్నాడు.

అఫీషియేటింగు చీఫ్ ఇంజనీయరు మల్లింగుగారు ఇరిగేషను బ్రాంచి ఇంజనీయరు ఛార్జ్ పుచ్చుకొనెదరు. మోల్తు వర్తగారు జెనరలు బిడ్డింగునోడ్డు కాఫీ ఛార్జ్ పుచ్చుకొనెదరు.

చిదంబరము దేవాలయము:—ధర్మదాయముల చట్టము:—చిదంబరము నందలి శ్రీ నటరాజస్వామి దేవాలయమును ధర్మదాయముల చట్టపు పరిపాలనమునకు లోబడి కుండునట్లు చేయవలయునని కోర్టుకు కేసు వచ్చినందున వాస్తవ్యులగు మహా మహాపాద్యాయ పిండపాణి, స్వామి దీక్షితులుగారు, వారి వక్తలు అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, చలద్రక్షేఖరయ్యగారు కె. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గౌ. పానగలు రాజగారిని నేటి దినం ఉదయం 11 గంటలకు సందర్శించిరి. గౌ. మంత్రిగారు ఈవిషయమై సామర్థ్యాంతరం ఆలోచించుటకు అంగీకరించిరి.

ఆంధ్రసభలు : అధ్యక్షులు

కర్నూలు మండల డి|| కాం|| కమిటీవారు ఈ నెల 6 వ తేదీన సభచేసి ఈక్రింది విధముగ తీర్మానించినారు:

ఆంధ్రమహాజనసభకు టి. శివశంకరం పిల్లై యమ్.యల్. సి. గారిని, ఆంధ్రరాష్ట్రసభకు డాక్టర్ ధ. రామచంద్రారావు గారిని బంధుల జరుగజేయు నిర్ణయమును కొనసాగించెదరు.

మూర్తి సూర్యనారాయణ మండలసంచారి.

మదరాసునుండి బయలుదేరు స్త్రీ మరులు

మదరాసు, సెప్టెంబరు 10:—చెన్నపురినుండి ఆదివారం 18 తేదీ సాయంకాలము నాలుగుగంటలకు యస్.యస్. “ఎల్లోంగా” స్త్రీ మరు నాగవల్లి సైటింగ్ హాలునుండి పిసాంగుకు బయలుదేరును. యస్. యస్. “రేజీ వా” చెన్నపురినుండి 19 తేదీన సింగపూరుకు బయలుదేరును. ఇది నాగవల్లి పిసాంగు సైటింగ్ హాలునుండి ప్రయాణము చేయును. (అ.ప్ర.)

మునిసిపలు ఎన్నికలు

కమిషనరుగారి ప్రకటన

మద్రాసు కార్పొరేషను కమిషనరు జె. వెంకట నారాయణగారు ఈక్రింది ప్రకటనమును గావించుచున్నారు:—

శనివారము జరుగు ఎన్నికలవల్లను లెక్కపెట్టబడనలసి పునరుద్ధరణమున 14 వ తేదీ సోమవారం ఉదయం 9 గంటలకు ప్రారంభమగును. మొదటి 10 వ డివిజను, వెనుక 14 డివిజను, వెనుక 21 వ డివిజనువల్లను లెక్కపెట్టబడును. కమిషనరుగారి గడియందు ఫలము వికాలముగ లేనందున ఒక్కొక్క అభ్యర్థికిని పదిహేను లియ్యబడును. ఈప్రకటనలేనివారు లోనికి రావూడదు. జెనరలు డిపూర్టుమెంటు మేనేజరుగారికి దరఖాస్తు పంపు కొనిన ప్రాప్తి లియ్యబడును.

బాలగాయకుల విద్యదానము:—చెన్నపురి ఆంధ్రసభలో బాలగాయకుల విద్యదానము సభ్యులను మించి సంతృప్తిపరచెను. వీరిలో నెల్లూరు వాస్తవ్యులగు రాధాకృష్ణయ్యగారిని ముఖ్యముగ పేర్కొనవలయును. వీరి ఫిడెలువాద్యము లోపరహితముగ నుండుటచేత, మద్రాస్ ప్రభుత్వము, ప్రతిభాయంత మై, మిగిల మహాజనుల నుండినవి చెల్లుపులు కెంతయు సంతసించెదరు. వీరు గాత్రముతోగూడ బాగుగ పాడగలరు. వీరి శేషన్నగారి మనువలన వెంకటనారాయణగారి గాత్రపాటు, స్వరపుంజయొప్పెను. పసిబాలుని కింశ స్వరజ్ఞాన వలనవలల ఆశ్చర్యము. మృంగమును కంజీరానుగూడ నాయించిన పార్థసారథి అను అంధబాలుడు నేపథ్యంలో వాయిచి సభ్యులను సంతోషపెట్టెను. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మువ్వకమును బంగారు పతకములను తయారు చేయించి, వీరి శేషన్నగారి ద్వారా నిప్పించిరి. శేషన్నగారు బాలుర నాగేశ్వరించిరి. రాధాకృష్ణయ్యగారి ఫిడెలు వాద్యము నకు వీరు మిగిల సంతసము చెలిపిరి. బాలగాయకులను మెచ్చుకొనుచు, చెంపలూరు నాగరత్నంగారును, పురాణం మూర్తి నారాయణ తీర్థలవారును ముచ్చటించిరి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు బాలురకు ప్రోత్సాహ మొసగుటయే తమ యుద్దేశ్యమనియు, వీరికిను అభివృద్ధి జేసి గొప్ప విద్వాంసులుగ తయారై దేశమునకు కీర్తి తెచ్చెదరుగాక యని కోరుచు, ఆంధ్రులు సంగీతవిద్యయందు సాధకపరిశ్రమ గావించి, దాక్షిణాత్యులతో పాటు ముందుగా గానలయనని మోహరించిరి.

రాకపోకలు:—గౌ. కె. పి. రామస్వామియ్యగారు నిన్న ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి. కుంభకోణం కళాశాల ప్రెసిడెంటు డి. యస్. కెడిగారు నేడు రత్నంఅయ్యగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

ఇంటిరియరుబాంకి మేనేజింగు గవర్నరు సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ డబ్ల్యు. డి. గ్రేగారు నేడు కలకత్తా మెయిలులో చెన్నపురికివచ్చిరి. వచ్చిరి. డైరెక్టరులసభ జరుగగనే రాత్రి మరల కలకత్తా వెళ్లెదరు.

సి. ఆర్. కెడిగారు నేటిదినం ఉదయం మైదరాబాదు నుండి చెన్నపురికివచ్చిరి. స్వస్థులు జెనరలు సైమన్సుగారు నేటిదినం ఉదయం ఏలూరునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

ఇకాంటాక్సు కమిషనరు స్ట్రాటిగారు నిన్న రాత్రి కత్తికోటవెళ్లి.

మలబారు లె నెన్నిల్లి సెలెక్షన్ కమిటీ సమావేశమునకు కె. పి. రామమూసన, ఉప్పూర హేబు, పి. వి. రామను, గోపాలను, జి. నారాయణ నంబూరిపాడు, ప్రభాకర తంపను రావు బహదరు టి. ఎ. రామలింగం నెట్టిగారు, నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

గౌ. పానగలు రాజగారు నిన్న ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

డి|| బి|| కృష్ణమనాయకుగారు నిన్న చెన్నపురికి వచ్చిరి.

టి. ప్రకాశం, జి. ఎ. సరస్వతి, మూసరింపెండింగు ఇంజనీయరు పి. వి. మాణిక్యనాయకుగారు, నిన్నటి దినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

యం. యస్. యం. రైల్వే ఏజెంటు బిస్సగారు మొన్న రాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి. గౌ. న్యాయమూర్తి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు మొన్న రాత్రి కొచ్చిను వెళ్లిరి.

చిఫ్ ఫాకెట్టు ఇంజనీరు మార్టినుగారు బుధవారము ఉలప కొలుకు వెళ్లిరి.

న్యాయమూర్తి ఫిఫీపు, వారిసెటి, సి. ఇ. జోన్సుగారు నేటిదినం మెట్టువాలెం వెళ్లెదరు.

రెవిన్యూబోర్డు సభ్యులగు టి. రాఘవయ్యగారు నేటిదినం కోయంబూరు వెళ్లివారు.

గంజాము జిల్లాబోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికారమివ్వబడుట

1920 సం|| మద్రాసు లోకలు బోర్డు చట్టము ననుసరించి గంజాము జిల్లాబోర్డు సభ్యులను తమ ఆధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికారము ప్రభుత్వమువారి నొప్పుచున్నా రని ఈవారపు గజెటునందు ప్రకటించబడినది.

యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షలు

మాడరేషను బోర్డువారి నివేదికము

కడచిన యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షలయందు తప్పిపోయిన అభ్యర్థుల విషయమై ఆలోచించుటకు మాడరేషను బోర్డువారు కడచిన మంగళవారము సమావేశమైరి. ఈవిధమున తప్పిపోయిన విద్యార్థులలో విజయము గాంచుటకు అర్హులనగువారి పట్టిక నొకదానిని రావు సాహెబు కృష్ణరావు భాస్కరేగారు తయారుచేసి ఈబోర్డువారియెదురు మంచిరి. ఒక సభ్యునందు తప్పిపోయినను ఇతర సభ్యులయందు ఎక్కువ మార్కులను సంపాదించినవారిని, ఏ సభ్యునందు దైనను లేక మొత్తము మార్కులందైనను ఒక్క మార్కు తక్కువగ వచ్చినవారిని ఎలిజేబులు నిర్ణయించు చేర్పులకు తీర్మానింపబడినది. ఈబోర్డువారి సలహాలను సిండికేటువారు అంగీకరించిన వెయ్యిమందిని మరల ఎలిజేబుల్ నిర్ణయించు చేర్పులకు నియమించును. కడచిన సంవత్సరము 18 వేలమంది విద్యార్థులు యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షకుపోయిరి. 5000 మంది మాత్రమే ఎలిజేబులు నిర్ణయించు చేర్పువారి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు

కార్యనిర్వాహక సంఘసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బరంపురములో సెప్టెంబరు 18 వ తేదీని

సమావేశ మగును

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 9:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము ఈనెల 18 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు గంజాము జిల్లా బరంపురములో సమావేశమగును. సభ్యులందఱును తప్పక నియమితముగా కార్యనిర్వాహక సంఘ కాంగ్రెసువాయుడుగారు కోరుగున్నారు. సభకు నిధియందు క్రిందివిషయము రాలోచింపబడును.

1. (క) శ్రీ కె. రాజగోపాలాచారిగారు, కార్యనిర్వాహకసభకు పెట్టిన రాజీనామాను అంగీకరింపుట.

(చ) కార్యనిర్వాహక వర్గములోని భాగీస్థానములకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.

(ట) ఆఖరిభారత కాంగ్రెసుసంఘ కాగీస్థానములకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.

2. గుడినాడ నేనాశ్రమమును గురించి విచారణచేసిన ఉపసంఘమువారి రిపోర్టు.

3. పల్లెపాడు సత్యాగ్రహశ్రమముయొక్క ఉపసంఘమువారు రిపోర్టును ఆమోదించుట.

4. తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము ఖాదిబోర్డుల మధ్య ఉన్న తగాదా పరిష్కారముగురించి ఉపసంఘమువారు వంపినరీపోర్టు.

5. అంగూరు నేని పరిశ్రమలయమునుగురించి ఉపసంఘమువారి రిపోర్టు.

6. మదరాసు రాష్ట్రమునుండి రాలిని సామ్యురీషయములో రిమిలేనారు లబ్ధియు వందరాజులునాయుడుగారు ఖాది కమిటీ లిక్కానమును పంపించిషయమునుగురించి.

7. 40-వ నేషనల్ మహాసభకు అభ్యర్థులుగా మండలం అరవింద్ గౌ. వ్రాసివారిని 40-వ నేషనల్ మహాసభా సభ్యులసంఘమువారు పంపించుప్రకటనను గురించి.

8. 40-వ నేషనల్ మహాసభకు కాన్పూరునుండి ఆంధ్రరాష్ట్రము తరపున డెలిగేటుగా నెన్నుకొనవలసినవని శ్రీ శివా రాయణగారు వ్రాసినయుక్తము.

9. బిల్లులు.

10. కార్యదర్శి ఉండు అవసరమును నితరవిషయములు

అ. భా. కాం. సభ్యులు బరంపురంలో జరుగు నీ సభకు అక్కడనుండి పాట్నాలో ఆఖరిభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభకు వెళ్లుదురు.

భారత క్రైస్తవ ఆంగ్లో హైందవ సంఘముల కర్తవ్యము

"జస్తిసు" పక్షపు కుచేష్టితములు

డి. కొళండైగారు యువస్వామి

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారికి

ఆంగ్లో హైందవుల సహకారము

తుంటరులు రాళ్లు రువ్వట

కడచిన మంగళవారము సాయంత్రము ఏడుబావుల డివి జనుల ఆంగ్లో హైందవులు నివసించేడి భాగమును ప్రత్యేకముగ ఆంగ్లో హైందవ సంఘముకొరకై కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుట కొక గొప్ప పౌరసభ జరుపబడినది. ఆంగ్లో హైందవ సంఘముందు గౌరవనీయులగు తుంటరులను జేరినది కాల్యా అనువారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. డి. కొళండైగారు (భారత క్రైస్తవులు) ఆంగ్లో హైందవులకు ప్రత్యేకముగ దీర్ఘమును ఉత్తరమును అను సందేశ మొసంగిరి. వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు పురపాలక సంఘముందలి చెడుగులను వెల్లడించిరి. సభ జరుగుచుండగ తుంటరులు కొందరు రాళ్లు విసరి చెచ్చినను జనులు కాంతముగనుండి సభా కార్యక్రమమును నిర్విఘ్నముగ కొనసాగించిరి. సభ ముగియువరకు సభయందు హాజరయిన ఆంగ్లో హైందవు లొక్కరైనను సభ వీడక అత్యుత్సాహమును గవ్వరచిరి.

డి. కొళండైగారు

ముఖ్యముగ తన భారతీయ క్రైస్తవులను, ఆంగ్లో హైందవుల ఆదీదావిదులను నాడు ఉపన్యసించవలచితిమని పట్టిరి. తాము నిన్ననేటి క్రైస్తవులు గారు. 400 సం॥ ల నుండి క్రైస్తవతాపలబడుచు. కోమలు కాధలికులు.

నూతనముగ నిర్మింపబడుచున్న యీ భారత జాతీయందు భారతీయ క్రైస్తవ సంఘము ప్రధానాంగములలో నొక్కటి యని నరవరాదు భారతదేశము ప్రకృతము గొప్పపరిణామ దశయందున్నట్లు తెవ్వరును గమనింపకుండ జాలరు భారతదేశ చరిత్రయందు దివిర కెన్నడును సంఘటించని నూత్న పరిణామమునకు లోనై జాతీయైక్యతను, సర్వసంఘసఖ్యమును పెంపొందించి ప్రపంచమునందెల్ల తన ఆస్తికత్వమును నిరూపించుకొనుటకు అఖిలభారతదేశము సంసిద్ధులుగ నున్నది. ఈ మహా జాతీయ నిర్మాణసంరంభముందు ప్రతి సంఘమును యథాశక్తి దేశ మాతపట్ల తన ధర్మమును నిర్వర్తింపవలసియున్నది. ఈ మహా జాతీయ సాగరముందు తరంగము లొకటివెంట నొకటి అప్రతి హిత మగ నరుచెందుచున్నవి. వానిని అరికట్టగలవారు లేరు. భారతీయ క్రైస్తవులు, ఆంగ్లో-హైందవులు నెరవేర్చున విధులెన్నియో గలవు. భారతీయ క్రైస్తవులు దేశమందలి 1000 ప్రజలలో 6 నురు మాత్రమే గలరు. ఆంగ్లో-హైందవులు 1000 కి 1 $\frac{1}{2}$ వంతు మాత్రమే గలరు. ఇట్టియల్లసంఖ్యాకులై యుండి భారతజాతీయనిర్మాణమున కెంతటి విముఖులై యుండినను, అద్దానిని ఏమాత్రమును ఆటంకపరుపజాలరని గ్రహింపగోరెదను. అటులగుచో నిక మన

కర్తవ్య మేమి?

జాతీయోద్యమముందు పాల్గొని సంఘాభివృద్ధి దేశాభివృద్ధిని బడయుట. అతివాదులు, మితవాదులు, స్వతంత్ర పాక్షికులు ఎల్లరును భారతదేశమునందు స్వరాజ్యసంపాదనవిషయమై యేకీభవించియున్నారు. కాలనిర్ణయమే వివాదాంశము. భారతీయులు స్వేచ్ఛను గడించుట కిప్పటికే కాలమతిక్రమించినది. ఇక నొక్కతూగమైనను అగజాలదు. భారతీయ క్రైస్తవులు ఆంగ్లో-హైందవులు నికనైన మేల్కొంచి, తమధర్మమును గెర్రెరింగి విధినిర్వహణము గావింపజాలనిచో మనకు గొప్ప ముప్పురాగలవని ఐశ్వర్యపవలెను. మన సంఘములు అధోగతి యందు బడియుండగలరు. కాశ్వేతవివాదము సంఘటిల్లగలదు. అట్టి పక్షమును నివారించునెంచిన మీ రత్యంత ప్రేమించు వివాదమును సంగక్షింపనెంచిన, సర్వసంఘవాదాని యగు భారతీయుల నునందే నివేదింప నిశ్చయం లగుచో కాలహరణము గావింపక ఉపయోగపడుచున్నది. మహా జాతీయోద్యమముందు

పాల్గొనుదు. భారతీయ క్రైస్తవులందఱగఁగఱియును దత్తాగారు నవ్యజాతీయ మహాసంరంభముందు తన సంఘమును సమముగ ముందు నడుపుటకు సంసిద్ధుడనని పట్టియున్నాడు. జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారు భారతీయ మహానాయకులందొకరు. మీదేశమును ప్రేమించవలదని క్రైస్తవమతమునం దెచ్చట బోధింపబడి యుండలేదు. క్రీస్తు దేశభక్తులలో సుప్రసిద్ధుడు. యూదుల నాతడు ప్రేమించినట్లుల మక్క్యరును ప్రేమింపలేదు. భగవంతునికుమారుడైనను యేసు క్రీస్తు తన దేశమును, తన ప్రజను అభిమానించెను. మన మతగురువు మార్గదర్శియైయుండ మనమేల యుపేక్షింపవలెను? భారతీయ క్రైస్తవులు ప్రాచీనప్రతీచీ సమన్వయమును గలుగజేయుట కర్హతములు. ఇతరసంఘములన్నింటికంటెను విద్యాధికతయందు ప్రథములు. ఐర్లండు దేశస్వాతంత్ర్యమున కసమానత్యాగమును గావించిన మాక్స్వీనీ చువకోయుడు కాదలిమమరిగ్గుడే. అట్టితరి జాలయోద్యమమునకు దూరముగ తొలంగి మీభావ్యభివృద్ధికి ఆటంకము గలుగజేసికొనుట శ్రేయముగాదు. మతాభిమానము దేశాభిమానము మానవుని పరమోద్దేశ్యములు.

జస్తిసు పక్షము- భారత క్రైస్తవులు

జస్తిసు పక్షము భారత క్రైస్తవులకు గావించిన ఉపకారమేమియు లేకపోవుటయేగాక మిక్కిలిహాని గలిగించినది. గతి నస్తిరము ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గముందు సభ్యత్వము భారతీయ క్రైస్తవసంఘమునం దొకరిని ఆస్థానమున నియమింపవలసినదిగ గొప్ప యాందోళన జరుపబడినది. పానుగల్లు రాజాగారు తమ రాజకులత్వమునంతను బ్రదర్శించి వేరొక మహాచ్యుదీయుని, జస్తిసుపక్ష ప్రముఖుని, ఆస్థానమున నియమింపజేసిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య హంకరించుగాక పానుగల్లు రాజాగారు మాత్రము చచ్చుపురి ప్రభుత్వముందు ప్రధానామాత్యుడుగ చిరస్థాయిగ నుండును గాబోలు! తమ మంత్రిపదవులకు చలనము లేకుండ సంరక్షించుకొనుటకై స్వపక్ష (జస్తిసు) మునకు జేరిన మహామ్యుక్తియుని నియమించిరి. చచ్చుపురి రాజధానియందు తప్ప తదితర రాష్ట్రములందు దంతట కాధలికు కళాశాలలు గలవు. కడకు, లయోలా కళాశాల స్వయముగ స్థాపింపబడినను జస్తిసు మంత్రివర్గ మితవరకు కాంక్షను నైన నొసంగలేదు. ఈ విషయము పరమరహస్యముగ దాచబడినది. నెంటు జావియర్ కళాశాల ధనసహాయము లేక అల్లాడుచున్నది. విద్యాంగ మంత్రి సర్ పరకురామ ప్లాత్రోగా లేమైన సహాయము గావించిరా? లేదు. ఆంగ్లో హైందవ సంఘముందు విద్య చాలస్వల్పముగ నున్నది. విద్యాంగ మంత్రి ఎట్టిమారు తల్లి ప్రేమతో ఆంగ్లో హైందవ సంఘమును పీక్షించు చున్నాడో తెలిసికొనదగును. కోమన్ కాధలికుల మిషనరీల సాయము లేనిచో ఆంగ్లో హైందవులస్థితి నేటికంటె పేయిచుడుంగు లభింపగలిగిం దుండెడిది. డి॥ బి॥ యల్. డి. స్వామి కన్నుపిల్లే గారిని కానససభ కధ్యక్షులుగ జేసితిమని జస్తిసుపక్షమువారు ప్రకటించుచున్నారు. డి॥ బి॥ పిల్లేగారి విద్యాభివృద్ధికు వారి ప్రజ్ఞావిశేషములకు కానస సభాధ్యక్ష పదవి యధికముగాదు. ఈ జస్తిసుపక్షమునందు జేరనిచో స్వామి కన్నుపిల్లేగారిపట్టి కంటె నెంతయో గొప్పవారై యుండెడివారు. అర్బుదసామి ఉడయర్ గారి శక్తి సామర్థ్యములు వాక్పాటవము అద్భుతములు. అట్టివారు విద్యాంగమంత్రిగారికి కార్యదర్శిగనున్నారు; నిజముగ అర్బుదసామి ఉడయర్ గారు మంత్రిపదవి నధిష్టించిన సర్ ప్లాత్రోగారు వారికి కార్యదర్శిగ నుండుటకును తగుదురాయని సంతోషించుచున్నాను. పచ్చయప్ప కళాశాలయందు ప్రతి రత్నసామిగారిని ప్రసిద్ధి వాలుగ నియమించినామని జస్తిసు వర్గమువారు బల్కుచున్నారు. రత్నసామిగారిని బోలు ఉన్నత విద్యా సంపన్నులును పానుగల్లు భక్తులును వేరొకరు లేమిచేత తమ కయ్యముగ నున్నాను, వారినే నియమింపవలసివచ్చెను.. కాన జస్తిసు పక్షము భారత క్రైస్తవులకు జేసిన అపకారము తెలియనగును.

ఈ ఎన్నికల బలముపై తమ మంత్రి పదవుల స్థిర అస్థిరతలు ఆధారపడియున్నవి. కావున ఏనాడును కనివిని ఎరుంగని అల్పార్థ ప్రేమ నేడు వోటరులపై ఉద్భవించినది. జస్తిసు పక్షము వారు మీ వోటుల న పేక్షించుట కెట్టి హక్కులేదు. మీరాపక్షమునకు తోడ్పడిన మీ గొంతుకలకు పదునైన కత్తివే మీరే ఖండించుకొనిన వారగుదురు. కాన గోమహాత్మ్యముల విశ్వసించుకు. పరమపావనియు, జన్మభూమియును మీదేశమాత నుద్ధరింపుడు. భారతావనియందు జననమందిన భారతపుత్రులెల్లరకు నీదేశమందు సమానస్వర్యములు గలవు. ఈతరుణమును వ్యర్థజేసితిరా ఆత్మహత్య గావించుకొనినవారగుదురు. 1000 కి 6 నురుగుల భారత క్రైస్తవసంఘమును 1 $\frac{1}{2}$ వంతు ఆంగ్లో హైందవసంఘమును జాతీయోద్యమము

నకు విముఖులైయుండి మహాప్రవాహమును అణచివేయజాలరు కావున మేల్కొనుచు మివిధిని నిర్వర్తింపుడు.

కాంగ్రెసు సంస్థ

కాంగ్రెసుపక్షమున నిలచియుండు అభ్యర్థియొక్క విద్యావిశేషములను గాని, శక్తి సామర్థ్యములను గాని మీరు చర్చింప నావశ్యకములేదు. తిరి తొట్ట భారతీయులకు ప్రాతినిధ్యము వహించు అఖిలభారత దేశీయమహాజన సభాపక్షమున ప్రతినిధిగ మిమ్ము సమావించుచున్నాడు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి! దేశ దేశములందును కాంగ్రెసునకుగల గౌరవము భారతదేశమందలి మరి యేయితరసంస్థకు లేదనుట నిర్వివాదము. కాంగ్రెసు స్థాపకులగు కాలిచరన్ దెనర్జి, జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారులను ప్రస్తుతము వంగదేశ స రాజ్యపక్ష అభ్యర్థుడగు నేనుగ ప్రగారును సుప్రసిద్ధ భారత క్రైస్తవులే మానవ సామ్రాజ్యత్వమును, ఈశ్వర పితృత్వసందేశములను విశ్వమునంతయు చాటునట్టి లోకోత్తర పురుషుడగు మహాత్ముడు కాంగ్రెసున కధ్యక్షుడై యున్నాడు. అనుచో సంస్థ దేశమందలి నానాసంఘములను సమున్నత స్థితిని దెచ్చుటకును, స్వాతంత్ర్యమును గడించుటకును 40 సం॥ నుండి పరప్రభుత్వముతో హోరాహోరి పోరు సల్పుచున్నది. మాతృదేశోద్ధరణ సూత్రమే, జన్మభూమివైగల ప్రేమయే కాంగ్రెసుసంస్థయందు చేరినసభ్యుల లెల్లరకు ఏకముగ బంధించి వైచినది.

తుంటరులు రాళ్లు రువ్వట

ఈసమయముందు ఎటునుండియో సభలో రాళ్లు రువ్వబడెను. సభ్యులలో కొంత కలవరము గలిగెను. కాని కొంత సేవటికి రాళ్లువడుట నిలచిపోగా ఆసభయందు కాంతము వర్షడి పిదప కార్యక్రమ మువిచ్చిన్నముగ కొనసాగెను.

ఎముకలు పొడిజేయుట

కొళండైగారు ప్రతిపక్షుల- సీపాధిపతుల నిరసించుచు లోగడ రాత్రి తాము సభ వీడి తమ గృహమున కరుగుచుండు సమయముందు టి. సుందరరావు నాయుడుగారు 50 మంది అనుచరులతో తమ మార్గమున కడ్డుతగిలి మిగుల హైన్యముగ నిండించిన విషయమును సభ్యుల కెరిగించిరి. (అనమానమున కేకలు) నేనీ డివిజనులో అడుగిడిన నా ఎముకలు విరుగ బొడిచెద నని సుందరరావు గారనిరి. దినమునకు వందమాటలు నేనీ డివిజనుకు రాగలను. ఇప్పుడు నేనీ 7 బావుల డివిజనులోనే యున్నాను. నా ఎముకలు పొడియగుటకు సంసిద్ధుడనై యున్నాను. (వినుచు, వినుచు)

ఇక డా॥ ఆశీర్వాదంగారి విషయ మాలోచింతము. ఆశీర్వాదంగారు నేను చిరకాలమునుండి మిత్రులము. ఒక మతము ననుజేరిన వారము. కాని స్వలాభా పేక్షకులను, న్యాయవిరహితులనును నీజస్తి సువర్గముతో కలసి యుండుటచే, కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యము లేకుండుటచే వారికి వ్యతిరేకముగ పనిజేయువలసి వచ్చినది. వా రేద్రమకు లోనై ఈ జస్తిసుపక్షముందు జేరికో ఎరుంగ జాలకున్నాను.

స్వరాజ్యపక్షము విధేయత, నమ్రత, కట్టుబాటులను గలిగియున్నది. స్వార్థపరత్వమున కందు తావులేదు. భోగలాల సుడుగు చిత్రరంజనుడు సన్యాసియై తన సర్వస్వము దేశమున కర్పించెను. గాంధీమహాత్ముడు కేవల మవతారపురుషుడు. అమహామహానియందు నమ్రత, త్యాగ, సత్యా, అహింసాది సద్గుణములు మూర్తీభవించియున్నవి. ఇక జస్తిసుపక్ష నాయకుడా? స్వార్థపరత్వమునకు నిలయుము, జాతీద్వేషమున కాటవట్టు, నిరంకుశత్వమునకు పుట్టినిల్లు, పరప్రభుత్వ బానిసత్వమే వారి పరమావధి, కడుపునెండుగ దిన తిండిలేక కాయకష్టముచే గడించు సామాన్య భారతీయుని సర్వాదాయమునుండి మాసమునకు 5000లు పోసికొనుచు సెలూననుందు నిరర్థకముగ ప్రయాణము జేయుచున్నారు. కాన జస్తిసుపక్షపు మాయకులలోను గావలదని మరియొకమారు మిమ్ముల హెచ్చరించుచున్నాను. దేశము పేరిట మతముపొరిట మీ పృథ్వీభూమిపై న పేక్షించియే కాంగ్రెసు పక్షమునకు వోటు జేయ ప్రార్థించుచున్నాను. ఈ తరుణముందు వెనుక అడుగువైచితిరా స్వాధీన భారతవర్షమందు అయ్యది కనుచూపు మేరలో గలవు. మీరధోగతిపాలయ్యెదరు. దేశమందలి తదితర సంఘాభివృద్ధియందే మీ యభివృద్ధి ఆధారపడి యున్నది. దేశమోక్షమందే మీమోక్షమును గలదు. కాన భారత క్రైస్తవులను, ఆంగ్లో హైందవ సంఘమువారెల్లరు ముమ్మాటికి కాంగ్రెసుపక్షమునకు జేరిన రంగయ్యనాయుడుగారి నే ప్రతినిధిగ ఎన్నుకొనుటకు కృతనిశ్చయులు గావలయు" నని పట్టిరి.

వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు

సభ్యులందొకరు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానమొసంగి, కాంగ్రెసు సంస్థ దేశమందలి సమస్తజాతులకు న్యాయసమర్థ

మన హక్కులను ఒకరినొకరినియూ, స్వరాజ్యమునకు మే ప్రత్యేక సంఘమైనను అంగీకరించునని భీతి నొంద నానశ్చ కక లేదనియు, దేశమునందు నిన్ను జాతుల హక్కులకొరకును, దేశమంతట స్వతంత్రత నివారణకును పోరాడినది కాంగ్రెసు సంఘముననియు, భారతవర్షము నిక సేవాత్మక విధియ ప్రభుత్వము తన పాదాంగుప్రముచే నాచివేయజాలవనియు పట్టిరి. పిదప ఉపన్యాసములు చెన్నపురి కార్యరేషను పరిపాలనా న్యవహారములను గూర్చి ముచ్చటించుచు స్వరాజ్యవాదులు కార్యరేషనులో జేరిన పిదప గలిగిన యభివృద్ధిని వివరించిరి. జస్టిసు వర్గ పరిపాలన క్రింద జరుపబడిన ఆక్రమములను నివర్తన పూర్వకముగ చర్చించి ఈలోటు పాటులను పూర్తిజేయవలె నని, అట్టి ఆక్రమముల కిక తావీయక నగరమందలి ఆరోగ్య పరిస్థితుల పభివృద్ధిపరపవలెనని కాంగ్రెసువారి నత్యధిక సంఖ్యాకులుగ కార్యరేషను కనుపుట తప్ప మార్గాంతరములేదని పట్టిరి.

రాజగోపాలన్ (బారిష్టరు) గారు విల్లండు దేశము స్వాతంత్ర్యమునకై ఆంగ్లేయులతో జరిపిన సంఘర్షణను చెల్వచు, వారి నిరుపమాన త్యాగ ధైర్య పాపాపాదులను వర్ణించి భారతీయులను స్వాతంత్ర్యము బడయజేయవలయుల భరించుటకు ప్రాణముల గోల్పోవుటకు సంసిద్ధులై యుండవలెనని పట్టిరి. మదరాసు పౌరులకు పన్నుల భారము తగ్గవలెనని, ఆరోగ్య సౌకర్యాదులు లభింపవలెనని, సత్పరిపాలన గావలయునో అధికారమందున్న జస్టిసుపక్షమును తొలగించి కాంగ్రెసు వారిని ఎన్నుకొనవలెనని పట్టిరి.

పిదప అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

* * * * *
నిన్నటి సాయంత్రము 7 బావులపీధి పరచేరి మార్కెటు నకు సమీపమున కాంగ్రెసు అధ్యక్షి. రంగయ్యనాయుడుగారి సభ్యత్వమును బలపరచుటకు మరియొక గొప్ప పౌరసభ జరుప బడెను. శ్రీయుతులు యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, యస్. సత్యమూర్తి, సామి వెంకటాచలంశెట్టి, అబ్దుల్ లతీఫ్ ఖరూకీ, హఫీసుహమ్మద్, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, వి. యల్. శాస్త్రి, యమ్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, కె. భావ్యమయ్యంగారు, టి. పి. మినాక్షిసుందరమ్మశెట్టి, ఆదికేశవులు నాయకర్ గారు లును అత్యధిక సంఖ్యాకులుగ వోటరులు నరుదొందిరి. సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు రధ్యత్వమునొందిరి. సభకు సుమారు 1000 పౌరులుపాల్గొనిరి. అత్యుత్సాహము చేలరేగెను. సభయందు కరతాశధ్వనులు మిన్ను మ్రేలు.

అబ్దుల్ లతీఫ్ ఖరూకీ సాహెబుగారు హిందూస్థాని భాషయందు మాట్లాడుచు స్వరాజ్య జస్టిసుపక్షములను విమర్శించుచు స్వరాజ్యపక్షము భిలాఫత్ ఉద్యమమున కెంతయో తోడ్పడి మహమ్మదీయుల సాయ సేవ నై నని పట్టిరి. భారతదేశోద్ధరణకు 40 సంలనుండియు కాంగ్రెసుపక్షము పాటుబడుచున్నది. జస్టిసుపక్షము మహమ్మదీయ సంఘమున కెల్ల విరోధి పక్షమని నమ్మవలెనని పట్టిరి. అఖిల భారతదేశీయ ప్రాతినిధ్యము వహించు కాంగ్రెసుపక్షమునకును పరుగురు ఉద్యోగాపేక్షాపరులకు నుమన కెట్టిపోలిక లేవనిరి. నేడు జస్టిసు పక్షమును ముశాయిములు అధిమానించి నభగవంతుని సమక్షమున మీ యపరాధమును ఒప్పుకొనవలసివచ్చును. మహమ్మదీయులకు మతమువైసను, దేశమువైసను అత్యంతభక్తి శ్రద్ధలు గలవని పరిగణింపబడుచున్నది. వానిని ప్రకటించు తిరుణు నే డాసన్నమైనది. “ఖాక్ హుల్ ఆఫ్ కలకత్తా” విషయమును ముస్లీములపై మోపి వారి కీర్తిని చెరుప యత్నించిరి. నేడు 20 వ శతాబ్దమున నాగరికత సంపన్నులగు క్రిటికులగు గా వించిన పని యేమి? పులచాను మాట్లాడుట పిపాసాపీడి తులను, రైలు వాగనుగో జంతువులకంటెను హీనముగ జూచి హింసించిరి. ఆ విషయమై శాసనసభయందు చర్చింపబడినపుడు జస్టిసుపక్షమువారు ప్రభుత్వపక్షము నహించి ముస్లీముల ప్రపంచమునకంతయు మహాపాపమును గావించిరి. అట్టి న్యాయ వివర్జితముల జస్టిసుపక్షమునారికి తోడ్పడి మీ నాతమునకు, మీదేశమునకు గ్రోహ మొనర్చెదరా యని యడిగిరి. ఆంగ్లేయున ఉపన్యాసములు కాంగ్రెసు అధ్యక్షియగు శ్రీరంగయ్యనాయుడుగారికి వోటా నోసంగగలవనిగ పలికిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

ఆంగ్లదేశమునుండి గత 9 వ శేదీ. చన్ననగరమునకు విచ్చేసిన శ్రీమాన్ యస్. సత్యమూర్తిగారు తమిళ భాషయందు మాట్లాడుచు పరదేశీయులకు తోడ్పడుచు అన్యంత్రులగు సోపరదేశీయులకు విరోధులుగ ప్రవర్తించు పక్షమీ జస్టిసుపక్షము తప్ప ప్రపంచములో జేరొందులేదని పట్టిరి. ప్రపంచమునందలి సర్వ జాతులను స్వచ్ఛందముగ విహరించుచు స్వీయపరిపాలన గలిగి యుండ భారతీయుల బానిస వృత్తియందు గులాములై యుండ

కారణమేమని ప్రశ్నించిరి. భాగతీయులు ఇతర శ్వేతజాతుల కే విషయమందై వను తీసిపోదురా? ప్రాచీన భారతవర్షము ప్రపంచమునకు గురువీకము వహించలేదా? అట్టి భారతవర్షము తిరిగి తన స్వేచ్ఛను సంపాదించుకొనుటకు కంటకముగనుండు వారెవరు? జస్టిసు పక్షమువారే. కాన జస్టిసు పక్షము దేశావర్థదాయకము. శాసనసభయందు రాజగోపాలన్ ఖైదీలు దోషిడిగాండ్ర కంటెను హైన్యముగ జూచబడవలెనని గతించిన జస్టిసు పక్ష నాయకులు పట్టిరి. అట్టి అన్యాయపక్షమునకా మీరు వోటు జేయునది నేడు ఎన్నికల తరువాతను పానుగల్గు రాజాగారు వోటరులను సమీపించి వోట్ల నోసంగగోరు చున్నారట. వారిని గాంచి భీతికొంద నావశ్యకములేదు. వారు మిమ్ములను సమీపించినపుడు దేశమునకు శ్రేయకరమును కార్యము లేమైన గావించి తిరాయని వారిని ప్రశ్నించుడు. ప్రజల శ్రేయమునానించి ప్రభుత్వము సేనాదైవ ప్రతిఫలించితిరా యని ప్రశ్నింపుడు? జాతీయ గీతములను పాడరాదనియు, దేశభక్తిగలిగియుండుట రాజ్య్రోహమనియు పట్టిన మంత్రపర్యలేముఖముతో మీవోట్లను గోరుచున్నారట? జస్టిసు పక్షము బ్రాహ్మణేతర సంఘాభివృద్ధి కేమాత్రము తోడ్పడుటలేదని విశ్వసింపుడు. తమ వెంటనంటి తలదిప్పు బసవన్నలందరు బ్రాహ్మణులైనను బ్రాహ్మణేతరులే. దేశభక్తిగలిగి తమతో భేదించు బ్రాహ్మణేతరులైనను బ్రాహ్మణులే! పానుగల్గు, పాత్రోల భక్తులైనజాలును. అట్టి జస్టిసుపక్షమునకు జేరినది కా! ఆతిర్యాదంగానికి వోట్ల సంగతులనలన మీ గూత్తుగొరవమును గోల్పోయెదరు. నగరపరిపాలన సభయందు మీ కెల్లరకు హక్కుగలను. కార్యరేషను సభ్యులెల్లరు మీసేవకులు. మీకు సర్వభాధ్యులు. కావున మీసేవ యొనర్చ సంసిద్ధులగు కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోటుజేయుడు. స్వతంత్ర అధ్యక్షి యగు నేలగోపాలశెట్టిగారు ఒంటరిగనే పనిజేయుటకు అశక్తులు, కావున కాంగ్రెసు పక్షమునకే తప్పక మీవోట్లను సంగ గోరుచున్నా మనిరి.

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు

మాట్లాడుచు ఆదిద్రావిడులు జస్టిసుపక్ష బూటకముచే భ్రమ జేందనలదని హెచ్చరించిరి. నైకమునందు ఆదిద్రావిడులకు పురపీఠులందు నడచు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించినది కాంగ్రెసుపక్షముగాని జస్టిసుపక్షము గాదు. దేశమునందంతట సమ ప్రజనలకు ప్రాతినిధ్యము వహించు కాంగ్రెసుపక్షము నిలవిన అధ్యక్షికి వోటు జేయవలెను. కాంగ్రెసుపక్షము జాతి కుల మతభేదములను పాటించదు. నిన్ను జాతుల నెల్ల యభివృద్ధి కై సరిమాన ప్రతిపత్తి యొసంగుటయే కాంగ్రెసువారి ముఖ్యద్దేశము. 12 వ శేదీ పరిషాదినను. మీ దేశభక్తిని, మీ ధైర్యసాహసములను పరీక్షించు దినము. వేరెట్టి భ్రమలకు లోబడక మీ మనస్సాక్షి బోధించినటుల జేయుడు!

ఆదికేశవులు నాయకర్ గారు మాట్లాడిన పిదప సభ ముగింపబడెను.

కాంగ్రెసు సభయందు అల్పరి

తుంటురులు రాళ్లను అశుద్ధమును విసర్జివైచుట కాంగ్రెసు పక్ష ప్రతిపాల్పరుండగములు వారంతి మితి మీరుచున్నవి. నిన్న రాత్రి, ఏడుబావుల కివిజనులో ఆంగ్లా హైందవ వీధియందు రంగయ్యనాయుడుగారి అధ్యక్షిత్వమును బలపరచుటకుగాను కాంగ్రెసు పక్షమువారు సభ జరుపుచుండగా ప్రతిపాల్పరుందలిదండగాండ్రోపర్చినదౌష్ట్యములు సభికుల నందరి నాగ్రహవేసుల నొనర్చెదను. కొలందెగారు కాంగ్రెసు పక్షమును గురించి వివరించుచు నుపన్యసించి అప్పుడే గూర్హొనిరి. టి. ప్రకాశముపంతులుగారు లేచి ఉపన్యసించు చుండిరి. అప్పు డొచ్చె పులనుండి రాళ్లన్నము గరియజొక్కెను. రాళ్ల గాను. అమృతమును పోటును గట్టి సభలోనికి విసరిరి అనినచ్చి సరిగా సభానేడగవచ్చుడెను. సభయందున్న వారందరు నానిగ కృత్యమును గాంచి ఆగ్రహవేసులై దుండిగాండ్రను పట్టుకొనుటకు నలునై పులకుజని వెతకిరిగాని ఎవరును పట్టుబడలేదు. తరువాత సభి ముగియవరకును ఆంగ్లా హైందవపులులపై పులను పూగావియుండిరి. తుదికు గాంధీమహాత్మునకు కాంగ్రెసుకు జయజయ ధ్యాదములతో సభ ముగిసెను.

సోనువలదలు

రాంచీ, సెప్టెంబరు 10:—సోనువది సోనువారే అర్రాలో గొప్పనందిలనుచ్చిసవి. కాని 1923 లో కంటె నరు 1 అడుగు లెక్కునగానేయున్నది. జిల్లాకు అపాయములేదు. నీరు తగ్గిపోవుచున్నది. కాలునెట్ట లేండు మూడుచోట్ల తెగి నది. ఇంతవరకు నష్టములేదు. (అ. ప్రె.)

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

కార్యరేషను ఓటరులకు విజ్ఞప్తి ఎన్నికలు రేపే జరుగును

ఏనుబావులు, కీల్పాకు, ఎస్పి నేను డివిజనుల వోటరులు రేపు జరుగబోవు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకే ఒట్టు య్యగోరెదను, ఏనుబావులవారు శ్రీయుత గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారికిని కీల్పాకువారు ఇ. ఎల్. అయ్యరుగారికిని ఎస్పి నేనువారు డాక్టరు మల్లయ్యగారికిని ఒట్టు య్యగోరెదను. నాకు ఓటరులయందు సంపూర్ణ మనువిశ్వాసముకలను గాన కాంగ్రెసు వోటరులకే ఒట్టు య్యగలవలెననుటకు గల కారణముల నన్నిటిని నేనిచట మనల వివరించుట అవసరము. తంజావూరు లో పానుగల్గు రాజాగారును, తణికాచలంశెట్టిగారును సర్. కే. వి. రెడ్డినాయుడుగారును యిచ్చిన ఉపన్యాసములను మీరు చదివి యున్నారు.

ఆచటజరిగిన బ్రాహ్మణేతర జాతీయపక్షమువారి సభలో మంత్రులపక్షమువారి విధానమును పూర్తిగా నిరసించుచు తోసంగ జడిన ఉపన్యాసములనుగూడ మీరు చదివియున్నారగాన కాంగ్రెసు ఓటరులకే ముఖ్యముగా ఒట్టుయ్యవలెనని మీరు స్పష్టముగా గ్రహించగలిగియుండురు నగరపరిపాలన విషయ మన చాలమార్పు లవసరమని మీరందరును బానుగా గ్రహించియున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమువారిని హెచ్చుమందిని ఎన్నుకొనినగాని అట్టివారులు జరుగవు. మంత్రులపక్షమువారు యె బలమును దృఢపరుప గోరుచున్నారు. అది కొనసాగినచో స్వరాజ్యము చాలవత్సరములవరకును రానేరదు. కావున ఏక జాతీయతను ప్రజాపరిపాలనను వికనూత్యమును కోరుచున్న కాంగ్రెసు పక్షమువారి కే మీరు ముఖ్యముగా ఒట్టు చేయ గోరెదను. జాతీయ మహాసభయగు కాంగ్రెసు మహాసభను అధిపతుగ బలపరచిననే గాని మనకు ముక్తిలేదు. హానికరములగు ప్రోత్సాహములకు లొంగగూడదు. ఒట్టుయ్యవచ్చుచు మనోధైర్యము నుపదలకుడు. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు, ఆదిద్రావిడులు, ఆంగ్లేయిండియులు, యూరోపియులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు మున్నగువారందరును సత్యమగ్నైకమత్యమును కలిగియుండుటకును సమానమును స్వాతంత్ర్యమును కలిగియుండుటకును దేశీయులు ధనవంతులును నీతిగలవారును అగుట మన మందరమును నిష్కపటముగా పరిచేయవలెను. దేశభక్తి కలవారందరును కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకే ఒట్టు ఇయ్యవలెను. మిక్కిలును నర్కరులును రేపు చాలవత్సరపడి పనిచేసి కాంగ్రెసుకును దేశమునకును విజయమును బడయగోరెదను.” అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నేడు ప్రకటించిరి.

తండియారేట దొమ్మినేరము

24 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను

తండియారేటయందు గడచిన కార్యరేషను ఎన్నికల సందర్భమున కాంగ్రెసు భజనసంఘమును దారిలో నడ్డగించి తలలు బ్రవ్రలుగొట్టినందులకై అరెస్టుచేయబడి జామినపై వదలబడిన 12గు ముద్దాయిలును నేడు జార్జిటౌను పోలీసుకోర్టులో లోడిఖాన్ సాహెబుగారి యెదుట విచారణకు గొనిరావడిరి. ముద్దాయిలకిరవున దామోదిరంనాయుడుగారు విచారణవాయి దాగొరి. కేసులో 22గురు ప్రాసిక్యూషన్ తరపు సాక్షులు విచారింపబడవలసి యుండిరి. ఒక్కొక్కరికి రు 800లకు స్వంత హామీను ఇతిరులనే అదేమొత్తమునకు మరియొక జామినపై విసుదల గావించుచు కేసును 24 తేదీకి వాయిదావేసిరి.

మైసూరు శాసనసభ

గ్రామపంచాయతుల బిల్లు

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 9:—నేడు మైసూరు శాసనసభలో గ్రామపంచాయతుల బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను. సంస్థానములో పంచాయతుల కన్ఫిషరేషన్ ప్రాముఖ్యము నీయవలెనని దీని యుద్దేశ్యము. ఈబిల్లుప్రకారము ప్రైలు ఓటయవచ్చును గాని ఎన్నికలకు నిలువగూడదు. పంచాయతుల అధ్యక్షుడు నియోజింబును. ప్రభుత్వమువారి కిష్టు మొనల్లయిన ఒకప్పుడు ఎన్నుకొనకలెను. స్థానికస్వపరిపాలనాలాభముల ననుభవముమీద తెలిసి కొనినపిమ్మట వివేకము నుపయోగించి పనిచేయుటకై పంచాయతుల కెంతయోధికార మీయబడినది. ముజరై సంఘమును జాగ్రత్తపరచాలము గూడ పంచాయతుల క్రిందికి మార్పుటకు గూడ నేర్పులు చేయబడినది. పంచాయతుల లెక్కపనవరతతో పని చేయుటకై ఇండ్లమీదను, హావులమీదను, ఖాళీలమీదగానినూ పన్ను వేయు అధికారముగూడ పంచాయతుల కోసంగబడినది. (అ. ప్రె.)

న్యాయస్థాన వార్తలు

టాకరు కంపెనీ

టాకరు కంపెనీ ఆస్తిని విభజింపవలెనని మైనరులు దాఖలుచేసినందున న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తదుపరి చూడవలసిందిగా తీర్పునిచ్చారు.

టి. శివశంకర టాకరు మొదలగు మైనరుల తరపున కె. భామయ్యగారు, కె. సదాశివ టాకరు కృపాశంకర టాకరు 16 గరు ఋణదాతలవీడ దావా దాఖలుచేసియుంటున్నందున టాకరు కుటుంబమునకు గల వాటాలలో తమ వాటాలను పంచిపెట్టవలెనని గోరిరి. ఇట్లు గోరుటలో 1, 2 మద్దాయిలు నీతిబాహ్యములగు పనులకొర కీయముల నొసర్చినని మద్దాయిలవాదన. ఋణదాతలను, మద్దాయిలను వేలమునకు ప్రకటించినందున వాని విక్రయము నాపవలెననియు గూడ ఇంజక్షన్లు తరుపున నొసగవలెనని పిటిషనరులుగోరిరి. అఫీషియలు అప్సైస్ పిటిషన్ నెదుర్చుచు తానే మైనరుల హక్కులను గూడ కాపాడుచుండగలనని నుడివెను.

న్యాయమూర్తి యు తరుపు నొసగు మైనరుల ఆస్తిని వాటాలను ఆఫీషియలు రిసీవరు యందుంచుట కంటే, వేరుజేసి వానిని రక్షించుటకు ఇంకొకరిని నియమించుట చిత్తమని యెంచెను. ఎవరి నియమ నియమించునది మధ్యాహ్నము కర్తవ్యమని నుడివెను. అఫీషియలు రిసీవరు ఋణదాతలను సంతతి గలగుండునీరి ఆస్తిని పరిష్కరించుటకు నియమింపబడెను. కుటుంబము ఆస్తి అఫీషియలు రిసీవరు చేతిలో నుండరాదు.

ఇంజక్షన్లు తరుపు నొసగుటకు తనంత బలమున కారణములు గలవగుటచే తనని న్యాయమూర్తి యెంచి, వేలము నిలుపుటకు తరుపు జేయలేదు.

పీడరుషిప్ప పరిక్షాపత్రముల బయట పెట్టుట

ఆరోపితుడు, నష్టపరిహారపు దావా

పీడరుషిప్ప పరిక్షాపత్రముల తన కేరించెనని ముకుంద దాసు అను విద్యార్థి ప్రభుత్వమువారికి చెలువుటవలన తాను గ్యోగమునుండి తొలగింపబడిననీ, ప్రభుత్వ ముద్రాచాలయము నందును కుద్యోగముననున్న ఆరో వెంకటరావుగారు 5000 లకు ముకుందదాసు గారిపై దావా నేటిదినమున నీరి న్యాయమూర్తి వారిగారియెదుట విచారణకు వచ్చెను. ఫిర్యాది తరపున ప్రభుత్వ ముద్రాచాలయ నూపరించెందెంటును గిల్చుటగారు సాక్ష్య మొసరుచు పరిక్షాపత్రములు రహస్య కాఖ్యందుంచుననియు, వానికి అవి అందియుండజాలవనియు చెప్పిరి.

న్యాయమూర్తి తీర్పును నిశ్చయించెను. ప్రతివాదితరపున నెవ్వరును హాజరు గాలేదు.

జమీందారీకొరకు పాపరు దావా

ఈ దినమున న్యాయమూర్తి వారిగారు, పరియోచిత్రమున కేసునందు తీర్పు చెప్పిరి.

ఇందు రామనాదుజిల్లా, ఏడుమల్లె జమీందారు కొడుకు గు బంగారునామి నాయకులుగారు ప్రస్తుతము తన జమీందారీ ఇతరుల భుక్తమున దున్న దనియు దానిని తిరిగి తన కిప్పింపవలసి న ద ని యు గోరుచు రామనాదు జిల్లా సబ్దార్డినేషన్ కోర్టులో దావా దాఖలుచేసెను. సబ్దార్డినేషన్ కోర్టు దావాను విచారించి, దావాకు నిమిత్తమగు పత్రావలయు, అంతియగాక ఫిర్యాది ఇకనాల్వేంటియు చెలువును దావాను కొట్టివేసెను. వాది ఇందుపై ప్రోకోర్టనకు గావించుకొనిన అప్పీలును వారిగారు విచారించిరి.

వాది తరపున కె. వి. శేష అయ్యంగారు వాదించుచు, క్రిందికోర్టు న్యాయాధిపతి వాదియొక్క ఇకనాల్వేంటి విషయమును చర్చించి యుండరాదనియు నిమిత్తమగు ప్రశ్నగూడ నీకేసునందు లేదనియు వాదించెను. న్యాయమూర్తి అప్పీలున కనుమతి నొసగెను.

అలహాబాదులో వర్తము

అలహాబాదు, సెప్టెం 9:—పోయిన 30 గంటలలో అలహాబాదులో 8 అంసులముల వర్షము కురిసినది. ఇంకను కురియుచున్నది. ఇట్లు పట్టణమునని. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ నిధి

1925 సం॥ సెప్టెంబరు 11-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అవర్షింపిన పరిమాణము	గత 24 గంటలలో అవర్షింపిన పరిమాణము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై నెల తేదినందు వర్షము	కురియునట్లు సంవత్సరమునకు మొత్తము
గోపాలపురం	87.7	76.6	0.64	25.07	44.96
విశాఖపట్నము	91.8	80.1	0.01	15.67	87.09
కాకినాడ	98.9	78.6	...	24.65	89.09
మచిలీపట్నము	95.7	80.0	...	19.88	41.59
కర్నూలు	92.5	75.1	...	11.89	26.01
బళ్లారి	95.5	72.4	...	2.48	20.51
కడప	94.5	79.4	...	15.85	81.28
శ్రీశైలము	99.2	80.3	...	8.11	87.98
మద్రాసు	95.1	77.8	...	11.38	50.74
కడపూరు	92.6	75.7	...	14.89	52.94
నీలము	98.5	72.8	0.10	10.67	89.80
కోయంబూరు	88.7	70.4	...	3.54	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.3	75.3	...	10.95	88.18
నాగపట్నము	95.0	78.9	...	4.19	54.96
బుధురు	98.2	72.8	0.90	14.08	88.58
పాంబూర్	87.4	77.2	...	0.26	37.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరుచేల్వై	84.2	74.5	...	20.08	64.51
కొచ్చిక్	85.0	75.3	...	57.24	114.51
కానికల్లు	87.6	76.1	...	98.15	117.16
మంగళూరు	88.0	74.2	...	117.12	125.88
తెనుకూరు	87.6	65.7	...	9.55	85.87
మేరకూరు	74.8	61.0	0.02	102.55	125.46
కొడెకనాల్	62.6	49.5	0.28	15.02	62.18

సర్కారులు:— గోపాలపురంలో 0.64" పడినది. విశాఖపట్నములో చినుకులుపడెను. మేఘములు సాధారణముగ నున్నవి. తర్రమున ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 8 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మచిలీపట్నములో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—కడపలో మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల పలచగ నున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో కర్నూలులో పగటివేడిమి 5, 8, డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటము:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. శ్రీశైలములో ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి ఇచ్చట 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సర్కారులలోను దక్షిణమున స్థానిక చినుకులుండవచ్చును. తక్కినచోట్ల ఎండగాయును.

ఎస్. ఆర్. యు. నాపూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

జె. పి. సి. స్కిన్నరుగారు ఇంగ్లాండులో చనిపోయిరి

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 10:—నాగపూరులో అడిమినడ జూడిమల్ కమిషనరుగా నుండిన జె. పి. సి. స్కిన్నరుగారు ఇంగ్లాండులో చనిపోయినట్లు కేబిలువార్త విచ్చినది. వారి గౌరవార్థము జూడిమల్ కమిషనరుకోర్టు నేడు మూయబడెను. సర్. బి. కె. జోసుగారి అధ్యక్షతక్రింద బారు సంఘము వారు కీ|| శే|| కుటుంబమునకు సానుభూతిసంఘటకు తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

పల్లెటూళ్లలో ఆరోగ్యము నభివృద్ధిజేయుట
లక్ష్మీ, సెప్టెం 10:—మరియోజ్యరములు రాకుండ గ్రామ పారిశుధ్యము నభివృద్ధి జేయుటకై స్థానిక పరిపాలన మంత్రి గా|| రాయరాజేశ్వర బాబీగారు సెప్టెంబరు 7 తేదిన నానిటాలలో నౌకసభ గావించిరి. ఈసభ రెండుదినములు జరిగినది. తరుపు ప్రభుత్వవందరమున సభవారు గవర్నరుగారిని కలిసికొందురు. (అ. ప్రె.)

పోటీపరీక్ష

ఎగ్జిక్యూటివ్ గ్రేడు సుపీరియరు సర్వీసు

అలహాబాదు, సెప్టెం 9:—ఉత్తరహిందూస్థాన్ ములీ సుపీరియర్ ఎగ్జిక్యూటివ్ గ్రేడు సాల్వే రెవిన్యూ కాఖ్యలో భాగమున ఒక స్థానమునకు అలహాబాదు లాహూరులలో 1926 ఏప్రిలు నెలలో నౌక పోటీపరీక్ష జరుగును. ఇండియాదొరతనమువారు నియోజించిన అభ్యర్థులే పరీక్షకు హక్కుండుట కర్దులు. (అ. ప్రె.)

కీ|| శే|| డాక్టరు భండార్కరుగారు

వీరు సంస్కృతభాషా పరిజ్ఞాతలలోను సంఘసంస్కర్తలలోను అగ్రగణ్యులు. వీరినిసరించిన సంస్కృత భాషాసేవ అగణ్యము. ఆంగ్లభాష నభ్యసించిన వారు సంస్కృతమును గులభముగ నభ్యసించుటకును, దానియందు వారికి ఆసక్తి కలిగియుటకును తగినరీతిని వీరు పరిశ్రమగ్రంథములనే రచించిరి. ఆగ్రంథ ముననే అధికముగా యాపుడు వాడుచున్నారు. వీరి పరిశోధనలను ప్రపంచమునందలి పండితులందరును చాల ప్రశంసించిరి. వీరి కుటుంబమునకు నేను మనఃపూర్వకముగ సానుభూతి నందజేయుచున్నాను. (మో. క. గాంధీ - ఎం.ఇండియా - 8-9-25)

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ఏషియాటిక్ బిల్లు

బొంబాయి కార్పొరేషనువారి తీర్మానము
బొంబాయి, సెప్టెం 10:—యూనియను పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టబడిన ఏషియాటిక్ బిల్లు విషయమున దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని భారతీయుల తరపున జోక్యము కలిగించుకొన వలసినదని ఇండియా దొరతనమువారిని వేడుచు బొంబాయి కార్పొరేషనువారు నేడు ఏకగ్రీవముగా నౌక తీర్మానము గావించిరి. (అ. ప్రె.)

అమృతాంజనం డిపో వారి

- సుప్రసిద్ధాపథముల జాబితా.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశీర్వమునకు 1-4
 2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి 1-8
 3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8
 4. అమృతాంజనము సీసా 1-8
 5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-8
 6. తామరతైలము, తామర, తీటుకు 0-6
 7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదలకు 0-8
 8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8
 9. దంతశూలహరి, పండ్లపాటుకు 0-0
 10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు 0-68
 11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 0-4
 12. పగుళ్లకు తైలము, శీతపగుళ్లకు 0-0
 13. వేలకు మందు సీసా 1-8
 14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు 2-8
 15. కుంకుమ తైలము, డబ్బి 1-8
 16. దంతచూర్ణము, పండ్లపోటుకు 0-2
 17. సుఖభోగి మాత్రలు 1-0
 18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు 1-0
 19. రోమహరి వెండ్రుకలు ఊసుటకు 0-8
 20. మోహినితైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు 0-12
 21. చుండకు నూనె సీసా 1-8
 22. గ్రహహితమాత్రలు డబ్బి 1-8
 23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధము 0-8
 24. కుసుమారీ మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు 1-0
 25. శగవ ద్రావకము సీసా 1-8
 26. కఫహరి శీతగట్టు దగ్ధలకు 1-0
 27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8
 28. నుండరితైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8
 29. శిరోవేదన మాత్రలు, తిలనొప్పులకు 0-12
 30. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు 0-8
 31. ఉబ్బసమునకు మందు 2-0
 32. వాయువుపాటుకు మందు డబ్బి 1-8
 33. విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-8
 34. కస్తూరిమాత్రలు, పెద్దవి, మంచివి 50-8
 35. వాముకర్పూరము సీసా 1-8
 36. నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది తు. 1-8
 37. కుంకుమపువ్వు 1-వ రకం తు. 1-8
 38. పచ్చకర్పూరం తు. 1-8
- అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

హైకోర్టుజడ్జివై కేసు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 10:—తనను కొట్టినాడని హైకోర్టు జడ్జి సుపేజిపై కలకత్తా కాన్స్టేబుల్ సబుబహదూర్ సీయరు ఎ. చక్రవర్తి తెచ్చిన కేసు నేడు ఆలీపూరు పోలీసు మేజిస్ట్రేటు ఎదుట, విచారణకు వచ్చెను. ఓనరరీ సీయరును వానివెంట పేజి యింటికివెళ్లిన జమాదారును విచారించబడిరి. సబుబహదూర్ సీయరు ట్టు చెప్పెను.

ఆగస్టు 25 లేదిన డబ్బు చెల్లించవలసిన కొంతమంది నామములుగల పట్టికను నాకిచ్చి వారిండ్లకుగల నీటిసంబంధమును విడగొట్టవలసినదని ఆధికారులు నాకు త్రరు విచ్చిరి. ఆపట్టికలో వడియగట్టని నీరు లోటల కొరకు సప్లయ చేయ బడువారికింద జడ్జి సుపేజిగారి నామముండెను. కావున మరునాడు ఉదయమున జమాదారును నేను కలిసి పేజిగారింటికి వెళ్లి దీర్ఘానుకు తెలియజేసినిటి సంబంధమును విడగొట్టితిని. పిమ్మట జడ్జిగారి కీ విషయమును గురించి మాట్లాడుదమని కబురంపగా 10 గంటలకు రమ్మని చెప్పిరి. అట్లే 10 గంటలకు వచ్చి పంచాలో పావుగంటనేపు నిలబడియున్న తరువాత జడ్జిగారు వచ్చిరి. వారితో నేను మాట్లాడబోవుమండగా నాచెవులు మెలివేయుదు ననియ నుండి తన్నివేయుదు ననియు జడ్జి నన్ను తిట్టవారంభించెను. నావల్ల తప్పిదము లేదనియు నా ఆజ్ఞ ఆవిధముగా వైనదనియు నే జెప్పితిని. దానిపై జడ్జి నా భుజముపట్టుకొని నన్ను తన్నెను. పిమ్మట నేనును జమాదారును వెళ్లి అధికారులకు తెలియజేయగా వారు కేసుచేయమనిరి.

జమాదారును ఓనరరీసీయరు చెప్పిన దానినే ధృవపరచెను.

యూరపీయనులు తమ్మేమాత్ర మగౌరవరచినను భారతీయులు దానినెంతో యెక్కువగా తరచి భిన్నులగుదురనియు ఫీల్డ్ డియొక్కు మనస్సునకు కష్టము లోచనయెడల (తక్కిన విషయములు ఒప్పుకొనకున్నను) చింతిల్లుచున్నానని తనపార్టీ చెప్పగలడనియు ముద్దాయి న్యాయవాది చెప్పెను.

ఏవిధమైన తీర్పు చెప్పకుండు కేసుటిదినము నేరముజరిగిన చోటును చూడవలెనని యున్నదని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను.

(అ. పే.)

హత్యకు ప్రయత్నించుట

లాహోరు, సెప్టెంబరు 10:—మదీనాలో ఇబ్ని సాదును వాసిలీబాను పవిత్రస్థలములను పవిత్ర మొనరించి నందులకై కోపమును గనబరచుటలో ముఖ్యముగా పాల్గొన్న హానీఫా నాయకుడు మోల్వీదీదార్ అమహామీ కుమారుడు మోల్వీసయ్యుడు అహమ్మదును హత్యచేయుటకు ప్రయత్నించినారని అబ్దుల్లాపైనను మరొకగురు మహమ్మదీయులు పైనను లేబడిన కేసు నేడు లాహోరులో మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. ముద్దాయిలపై తెచ్చిన నేరములు నిజమైనవి కావనియు మోల్వీసయ్యుడు అహమ్మదు కరీరమువైసన్న గాయములు స్వంతముగా చేసుకొన్నవనియును ముద్దాయిల ప్లేడరు వాదించెను.

ప్రాసిక్యూషను సాక్ష్యము తీసుకొన్న పిదప కేసు వాయిదా వేయబడెను.

(అ. పే.)

గోల్ఫులేని కుటుంబము

ఇటలీలో మూడు తరములనుండి గోల్ఫు లేవు ఇటలీలో నొక కుటుంబమున స్త్రీలకందరికిని కాళ్ళవేళ్లకును చేతుల వేళ్లకును కూడా గోల్ఫు లేవు. తల్లికి మాతృత్వమును మరొక్కకునుగూడ గోల్ఫు లేదు. తక్కిన సర్వ విషయములందును ఆ స్త్రీలందరును సంపూర్ణాంగ్యమును అవయవ సౌష్ఠ్యమును కలిగియున్నారని ఇదియొక్కటే చిత్రమైనలోపమని ఒకరు ప్రానిరి.

పశులకాపరి ప్రధానన్యాయ మూర్తియగుట

కెనడాదేశమున జరిగిన విషయము

“నేను 17 ఏండ్ల వయసుగూడ కెనడాదేశమున పశువులను కాయుమనే యుంటిని” అని విడ్డండు కల్లెట్ కోర్టులో న్యాయమూర్తి స్టానబిహిలుగారు పడినెను.

ఫోటో బహుమానములు

భారతీయందును ఆంధ్రపత్రికయందును

ప్రచురించుటకు

1. ప్రజాసేవనమునకు ముఖ్యముగను గ్రాహనీమలందు వ్యవసాయాదివిశ్రమలకు సంబంధించిన విషయములు:—

2. సజీవోపేతమైన ప్రకృతి విషయములు:—

3. పండుగలు ఉత్సవాలంకారాదులకు సంబంధించిన విషయములు:—

పై మూడువిషయములందును ప్రతివిషయమునకు సంబంధించిన క్రొత్తఫోటోలలో మొదటిదానికి రూ. 10-0-0. రెండవదానికి రూ.5-0-0. మూడవదానికి ఫోటోలునుకలము బహుమతు లొసంగబడును.

నూచనలు:

1. ఫోటోలు 15 వ తేదీ లోపలను చేరవలయును.

2. విషయనామమును వ్రాయవలయును.

3. ఎత్తినవారి పేరు.

4. సలము, చిరునామ.

5. తేది.

బహుమాన నిర్ణయమునందు సంపాదకుని నిర్ణయము తుదినిర్ణయము.

ఫోటోలను జాగ్రత్తగ నీ క్రిందివిధమునను పంపవలయును.

బహుమానము ఫోటో,

భారతి కార్యాలయము,

7, తంబుళెట్టి వీధి,

మద్రాసు.

పోస్టుబాక్సు 212.

బందిపోటుగ్రాండ్రు పట్టుకొనుట

ప్రభుత్వ బహుమానము

లాహోరు, సెప్టెంబరు 9:—షాహూజిల్లా షావాలా గ్రామమునందలి గ్రామస్థులలిట్లై ర్యసాహసములతో బందిపోటు గ్రాండ్రును వెంబడించి పట్టుకున్నందున పంజాబు పోలీసులైన సెప్టరు 25నరలు 14 గురు గ్రామస్థులను బహుమానముగా వేయి రూపాయల నీయవలసినదని కాంక్షచేసెను. గ్రామముంతయు ధైర్యసాహసములను జూపినందులకై యీగ్రామమునకు లాండు రివిన్యూను రిమిషుచిచ్చిరి. (అ. పే.)

ఒక క్రొత్త ఘండము

హస్త్యానియాదీవులు

పసిఫిక్ మహాసముద్ర మధ్యమున 25 ఏండ్ల నాటికి జపాను దేశములో సమానమున విస్తీర్ణముగల క్రొత్తఘండము బాగుగా బహిర్గతము కాగలదు. ఆదీవి చాల ఉన్నతముగాను మెట్టగాను ఉండును అని న్యాయార్థు వాస్తవ్యుడగు ఎడ్వినే ఫెయరు ఫాక్సునాటీగారు తెలిసిరి. అది బహిర్గతమైనచో అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల వారికి చెందును.

నావికరక్షణము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 10:—ప్రస్తుతము స్టాండు రోడ్డులోనున్న సెయిలర్సు హోముకు బదులు గాను ఏరియాలో నూతనసంస్థ నొకదానిని స్థాపింపవలెనని ఇండియా దొరతనము వారి కాంక్షనుతో బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ క్రొత్తసంస్థను పాలించుటకును కలకత్తాలో నావికుల రక్షణవిషయమున నితర ఏర్పాట్లకు సహాయము జేయుటకును మారుగారి అధ్యక్షత్వక్రింద ప్రభుత్వమువారి నొకకమిటీని నియమించిరి. (అ. పే.)

బొంబాయి మిల్లుల యజమానులు

భారత శాసనసంఘసభ్యుల సూచనను

నిరాకరించుట

బొంబాయిలో మిల్లుల యజమానులకును, పనివాండ్రకును కలిగిన వివాదలను పరిష్కరించుటకు తాము పూనుకొందుమని పండిత మోతీలాలు సైహూగారును మరెవ్వరు భారత శాసన సంఘసభ్యులును సూచింపగా మిల్లుల యజమాను లంగీకరింపలేదు. వేతనములను తగ్గించకుండుటకు సకల ప్రయత్నములను చేసితిమిగాని తప్పినది గాదు గాన ఎవరును ఏమి చెప్పినను లాభము లేదు. 6 వ తేదీ నీ జరిగిన ఊరేగింపు రాయబారములు జరుపుచున్నట్టి కార్మికసంఘములవలన ఏర్పాటు చేయబడలేదు” అని యజమానులు తెలిసిరి. (ఫీ.పె.సు)

అస్సాము శాసనసభ

షిల్లాంగు, సెప్టెంబరు 9:—నేడు అస్సాము శాసనసభలో రు 65,550 విలువగల రెండు స్వీమెంటర్లీ డిమాండులు అంగీకరింపబడెను. రాష్ట్రములో ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూర్చి గా|| ఆర్థిక సభ్యుడు హెచ్. సి. బాల్గీసుగారు సభవారికి తెలియజేసిరి. విద్యాంగమంత్రి 1925 సం॥ అస్సాము ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషను బిల్లును ప్రవేశపెట్టెను. వలస వచ్చినవారి హక్కులకు భంగములేకుండ రాష్ట్రీయప్రజల అనుమతితో చవిటి భూములవిషయము పరిష్కారము చేయవలెనను అధికారేతర్యాపము ఆమోదింపబడెను. 27 ఓట్లు అనుకూలముగాను 12 ఓట్లు ప్రతిపాదముగాను వచ్చెను. (అ. పే.)

రేపు

రేపటిదినము, కడపటి కార్పరేషను ఎన్నికలు జరుగును. ఏడుబావులు, ఎన్వేన్డేడు, కీల్ పాకు డివిజనుల వోటరులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు గడ్డె రంగయ్యనాయుడు, డాక్టరు మల్లయ్య, ఇ. యల్. అయ్యరుగార్లును తమ ప్రతినిధులుగ నెన్నికొన గోరెదము. చెన్నపురిలో జాతిద్వేషముచే రాజకీయసంస్థలును, స్థానికసంస్థలును కలుప పూరితము లయ్యెను. అట్టి దుస్థితినుండి ప్రజాసంస్థలను రక్షించుట దూరదృష్టిగల నాయకులధర్మము. జాతిమతవిచక్షణ జేయక ప్రజాభ్యుదయమునకై సర్వ శక్తులను ధారబోయ కంకణము గట్టుకొనిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను ప్రతినిధులుగ బంపుట వలన, నూతన పరిస్థితు లేర్పడక మానవు. కాంగ్రెసు సభ్యుల నెన్నికొనుటచే, కార్పరేషను వాతావరణమునందు యనుకూల మగు మార్పు ఇదివరకే గలిగెను. కాని, కాంగ్రెసుసభ్యులధిక సంఖ్యలతో బ్రవేశించినగాని, ప్రజల జ్ఞేయమును కాపాడ వీలుండదు. అందుకు వోటరు లవకాశము నిచ్చుట సంభావ్యము. జాతీయ భావము ఎల్లెడల వ్యాపించుచో, అచిరకాలములో స్వరాజ్య సిద్ధిబడయుట సుకర మగును. లేనియెడల కులకక్షలు స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కడ్డుదగిలి, తీరని నష్టము వాటిల్ల జేయును. స్వపరిపాలనాభ్యుదయము వదిలించువా రెల్లరును, చెన్నపురి దుస్థితిని తద్వారా చెన్నరాష్ట్ర దుస్థితిని దొలగించుటకు వెనుకాడ గూడదు.

అట్టి యవకాశము రేపటిదినము గలుగ గలదు. మొదటిమారు జరిగిన ఎన్నికల నాటివలెనే రేపును వోటరులు జాగరూకతతో మెలగి మోమోటములను విసర్జించి, దేశ జ్ఞేయమును యోచించి, వోటుజేయుట శ్రేయస్కరము. రామ స్వామినాయకరుగారివంటి కాంగ్రెసుప్రముఖులు గూడ జాతిభేదములను పాటింపుడని హెచ్చరించుచున్నపుడు, దేశ జ్ఞేయ దురవస్థలోనున్నదో యూహింపవచ్చును. హిందువులనియు, మహమ్మదీయులనియు, బ్రాహ్మణులనియు బ్రాహ్మణేతరులనియు మున్నగుకక్షల బెంచుకొని తగువులాడుచుండునంతవరకు దేశమోక్షము చేకూరదని, సామ్రాజ్యశాసనసభలో అధికార సభ్యులు సంస్కరణముల గురించి గావించిన ప్రసంగములు జెప్పకనే జెప్పుచున్నవి. ఏమాత్రము సందు దొరకినను, కక్షలను విస్తరింపజేయుటకు, ప్రతికూలురు సంసిద్ధముగ నుండ, యిందుకు సందిచ్చుట భావ్యమా? కానియెడల, కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోట్లనిచ్చుట జ్ఞేయదాయకము. అట్టితరి, కలకత్తా కార్పరేషనువలె, మద్రాసు కార్పరేషను సయితము మిగుల చాకచక్యముతో బనిచేయ

గలదు. పౌరులకు మేలొనర్పగలదు. ప్రస్తుతపు కార్పరేషను పరిపాలనము మిక్కిలి లోపభూయిష్టమని, 1924-25 సంవత్సరపు రిపోర్టుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. దానినించుక పరిశీలించుము.

1924-వ సంవత్సరమునందు పదిస్థానములలో ఎనిమిది స్థానములకు ఎన్నికలు జరిగెను. వీనిలో నొక స్థానమునకు దప్ప మిగిలిన స్థానికము లన్నిటి కిని కాంగ్రెసుసభ్యులు ప్రతినిధులుగ నెన్నికొనబడిరి. ఓటరులు ప్రశంసార్హముగ ప్రసరించినను, వోటుజేయుట కందరును ముందుకు రాకుండుట భావ్యముగ లేదు. 7674 మంది వోటరులలో 5735 మందిమాత్రమే పాల్గొనిరి. వీరిలో 4659 మంది పురుషులును, 1076 మంది స్త్రీలును గలరు. 100 కి 74 వంతున పురుషులును, 66 వంతున స్త్రీలును వోటుజేసిరి. ఇకముందునుండియు, వోటరు లందరును శ్రద్ధవహించి తమధర్మమును నెఱవేర్చుట ముఖ్యము. ప్రజల సంఖ్యలో 100 కి 4 గురకు మాత్రమే వోటు జేసెడి యధికార ముండుట సమంజసముగ దోషదు. పూర్వపు సంవత్సరమున 100 కి 5 గురకు పైగ వోటు జేయుట కర్హులుగ నుండిరి. పన్నులను చెల్లింపని వారి పేర్లను ఓటరులలిస్టునుండి దీసివైచినటుల నివేదిక దెలుపుచున్నది. పన్నుల చెల్లింపనివారి నందరను లిస్టులో నుండి దీసివైచుట వలన, అనేక లోపములు జరుగుట సహజము. ఈ సూత్రమును సడలించుట ముఖ్యము. కార్పరేషనులో 12 సామాన్యసభలు జరుగుగ, 24 సభలు అడ్డరను జేయబడిన సభ లయ్యెను. 11 ప్రత్యేకసభలు జరుగగ, అడ్డరను జేయబడిన ప్రత్యేకసభలు 11 అయ్యెను. తొమ్మిదిసభలు నియమితసంఖ్య రాక నిలిచిపోయెను.

సభలలో జరిగెడి వ్యవహారము లయినను సామ్యముగ నడువక వివాదగ్రస్తములై, లేనిపోని కలహముల కెడ మిచ్చుచున్నవి. హాజరయిన సభ్యులసంఖ్యయినను ప్రోత్సాహకరముగ లేదు. కార్పరేషను రాబడి విస్తారముగ నున్నది. నిలువయు అధికముగ నున్నది. కాని ఇందుకు తగిన యభివృద్ధి గన్పట్టదు. పన్నులు తిన్నగ వసూలు గాకుండుటకు, కారణము జూపబడెను. అప్పీలు జేయుటకు ముందు పన్నులను చెల్లింపవలె నని నియమము లేకుండుటవలన యిబ్బంది గలిగెనట. ఈ సౌకర్యమును తీసివేయ గోరుట విపరీతము. ప్రజలకు గల ఈ స్వల్పసౌకర్యమును గూడ తీసివేయుట కన్నను అప్పీళ్లను త్వరితముగ ఫయిసలు జేయుట భావ్యముగాదా? ఆ పని చురుకుగ జరుగుటలేదని, రిపోర్టుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. రోడ్ల విషయము గాని, నీటి సప్లయి డ్రైయినేజి ఏర్పాటులు గాని, ఎంత దుర్దశలో నున్న వో దెలుపనక్కరలేదు. కన్సర్వేషన్ ఏర్పాటులు ఏ ప్రధాననగరమునందును యింకో దుర్దశలోలేవని, గాంధీమహాత్ముడే యిది వరకు దెలిపియుండెను. కార్పరేషను పరిపాలనము చాల లోపముగనున్నదని, నూతనకమిషనరుగారు వ్రాసినపీఠికయందే సూచింపబడినది.

కార్పరేషనుకు ప్రజలిచ్చుద్రవ్యము సద్వినియోగపడునటుల జూచుట ఎంతముఖ్యమో దెలుపనక్కరలేదు. అందుకై ప్రతిసభ్యుని కాంగ్రెసుఅభ్యర్థుల నెన్నికొనుటచే, పెక్కువిధముల లాభము గలుగును. కార్పరేషనుఖర్చును తగ్గించి, పన్ను

లనుతగ్గించుటకు ప్రయత్నించి ప్రజలకధికసౌకర్యములగావించుటకు కాంగ్రెసుప్రతినిధులు దీక్షబూని యున్నారు. కాంగ్రెసుసభ్యుల ప్రయత్నములవలన యిదివరకే కొంత వరకు పన్నులుతగ్గిపోయెను. గాంధీమహాత్మునకు స్వాగతప్రత మొనగబడెను. స్వతంత్రవాతావరణము వ్యాపించెను. కాని కేవలము పలుకుబడివలన, వారి యభీచ్ఛము నెఱవేరదు. వారి కధికారము చేజిక్కువలయును. అందులకు వారి నధికసంఖ్యలతో కాంగ్రెసుకు బంపుట యవసరము. రేపటిదినము జరిగెడి ఎన్నికలలో, మైమూడువార్డుల వోటర్లును తమ ధర్మమును జయప్రదముగ నిర్వహించి, క్షీర్తిగాంచెదరుగాక యని విన్నవించెదము.

కీ॥ డి. బి. యల్. డి. స్వామికణ్ణపిళ్లగారు

మద్రాసు శాసన సభాధ్యక్షులగు స్వామికణ్ణపిళ్లగారు గత రాత్రి రాయపురమునందు కాలధర్మము నొందిరిని వినుట కెంతయు చింతించెదము. స్వామికణ్ణపిళ్లగారు, సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారికి పిమ్మట శాసన సభాధ్యక్షపదవికి ప్రభుత్వము వారిచే నియమింప బడిరి. అధ్యక్ష పదవిని ఎన్నికలచే నింపుటకు శాసనసభ కధికారము చేకూరిన పిమ్మటగూడ, ప్రజాప్రతినిధులు వారినే అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనుట జూడ, వారి యందుగల విశ్వాస మెంత యధికమో గ్రహింపవచ్చును. వీరు శాసనసభలస్తాండింకలరర్హుమున్నగు వానిని తుణ్ణముగ చదివి యవగాహన జేసికొనుటయ గాక, ఇంగ్లండుకుబోయి కామన్సుసభలో జరిగెడి కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో గ్రహించిరి. వీరి యుత్తరువు లందుచే న్యాయబద్ధమై, నిష్పాక్షికముగ నుండెడివి. సభ్యులను వీరు తూలనాడి ఎరుగరు. ఎంత విసుగుగనున్నను, కోపించియెరుగరు. వీరి శాంతమును ఓరిమియు, శాసనసభాకార్యక్రమము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుటకు మిగుల తోడ్పడెను. శాసన సభ్యుల హక్కులను కాపాడుటకు వీరు సలిపిన ప్రయత్నములు శ్లాఘాపాత్రములు. స్వామికణ్ణపిళ్లగారు కడపటిశాసనసభ దాదాపుగ ముగియువరకు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుచుండిరి. చివరరోజులలో మాత్రము అస్వస్థులుగనుండి సభకు రాజాలక బోయిరి. ఉబ్బసపుబాధ యధికమగుటయే యిందుకు కారణము. కాని, యిటీవల వారి యారోగ్యము త్వరితముగ సభివృద్ధి గాంచుచున్నటుల దెలిసెను. నిన్నటిదినము దయము శరీరస్థితి ఆకస్మికముగ మారిపోయి, మరణమునకు దారిజూపుట మిగుల దురదృష్టము. స్వామికణ్ణపిళ్లగారు శాసనసభా కార్యదర్శిగనుండి సపుడుగూడ, నూతనశాసనసభా పరిణామమునకు తోడ్పడిరి. సహకారసంఘపు రిజిస్ట్రారుగనుండి వీరు సలిపినకృషి నెవరును మఱువజాలరు. సహకారోద్యమమును విస్తరింపజేయుటకు, వీరు ప్రజలతో కలసి బనిచేయుచుండిరి. వీరికి అస్థానమీ (ఖిగోళ శాస్త్రము) అభిమానశాస్త్రము. ఇందుపై ప్రాచీన గ్రంథములను వీరు పరిశోధించి, ప్రమాణయోగ్యమగు యద్వైతమును రచించిరి. జ్యోతిష శాస్త్రము నందలి జాతకభాగమునందు వీరికి నమృతము లేకున్నను, గణితభాగమునందు వీరి కభిమానము మెండు. దేశీయకైస్తవులయినను, హిందువులతో వీరు మిగుల స్నేహభావముతో మెలగుచుండిరి. వీరి

ప్రాచీనపరిశోధనలు హిందువులకు గూడ మిగుల లాభకరములుగ నుండెను. స్వామికణ్ణు విశ్వగా రింత త్వరలో విగతజీవు లయ్యెద రని ఏరును తలచియుండలేదు. వీరి యాత్మకు పరమేశ్వరుడు శాంతి నొసగు గాక యని వేడెడము.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను దొల గింపవలయునని గోరుచు, స్టేటుకొన్నిలు సభవారు తీర్మానించిరి. భారతీయులస్థితి రానురాను దుర్భర మగుచున్నది. నూతన ఆసియాచట్టము శాసన మగుచో, భారతీయులకు దక్షిణాఫ్రికాలో నిలువ నీడలేకబోవును. ఇండియాప్రభుత్వమువారు ఇంకను ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచున్నామని చెలి పెదరు గాని, ఫలమేమియు గనుపింపలేదు. స్టేటు కొన్నిలుసభలో ప్రభుత్వ సభ్యుడు గావించిన ప్రసం గము నిరాశను, నిస్సహాయతను సూచించు చున్నది. దక్షిణాఫ్రికాపై ప్రతికారము సలుపుట కింకను తరుణము రాలేదని నశేషగుగారు వలుకుట చోద్యము. ఇంకను ఎంతకాల మాగవలయునో తెలియదు. స్టేటు కొన్నిలు సభాతీర్మానము, ప్రభుత్వము వారి చే నంగీకరింపబడినను, లాభ ముండునని దోచదు. సర్ ఉమర్ హాయల్ ఖానుగారు దక్షిణాఫ్రికాతో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యుద్ధముజేయవలయు నని చమ త్కారముగ బలికిరి. నూతన చట్టమును సార్వ భౌముడు తిరస్కరించునటుల నయినను జేయ వలయునని, రామదాసు పంతులుగారు కోరిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయక స్వతంత్ర ముగ మెలగుచో, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు యిచ్చవచ్చినటుల ప్రవర్తించరు. లేనియెడల, భారతవర్షమునకు స్వపరిపాలనము లభించిన గాని పరిస్థితులు చక్కబడవు.

గుంపులపై తుపాకుల కాల్పుట

ముందుగ మందలించకుండను, ఉన్నత తర గతి మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువులేకుండను, గుంపులపై తుపాకుల ప్రేల్పు గూడ దని, రంగచార్యులుగారి చట్టము ప్రతిపాదించుచున్నది. సెలెక్టు కమిటీ వారి సూచనలలో, మేజిస్ట్రేటు లేనపుడు, మిలిటరీ ఆఫీసరు తుపాకుల కాల్పువచ్చునని జెప్పినను, కొన్ని మినహాయింపు లిందుకు గలవు. గుంపులను మందలించుట ముఖ్యము. కాల్చిన పిమ్మట, రిపోర్టును మేజిస్ట్రేటుకు పంపుట యవస రము. నష్టపడినవారు, ఉద్యోగిపై కోర్టులలో చర్య దీసికొనవచ్చును. ఈవర్షాలు వివేకము లని ప్రాజ్ఞులెంచజాలరు. నాగరికదేశములందు అమలులో నున్న వేగాని వేరుగావు. హిందూదేశములో మరియొక జలియన్ వాలాబాగు సంఘటన కవకాశ మిచ్చుట ఘోరము. మడ్డిమెనుగా రీ ఏర్పాటుల నంగీకరించుటకుమారుగ, నిరాకరించిరి. సైన్యాధి పతి, మిలిటరీ ఆఫీసరుల విచక్షణజ్ఞానమును కొని యాడిరి. కాని, ఉయరుసేనాని జరిపిన ఘోరకృత్య ములను వీరు గుర్తింపకుండుట ఎంతయాశ్చర్యమో జెప్ప నక్కరలేదు. సామ్రాజ్యశాసనసభవారు రంగచార్యులుగారి చట్టము నామోదించి తమ స్వాతంత్ర్య ప్రియత్వమును కనుబటచిరి. స్టేటు కొన్నిలుసభవా రేమిజేసెదరో?

స్త్రీల ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము

స్టేటు కొన్నిలుసభల ఎన్నికలలో స్త్రీలు పాల్గొనుటకును అభ్యర్థులుగనిలుచుటకును ఏర్పాటు జేయవలయు నని రామదాసుపంతులుగారు ప్రతిపా దించిన తీర్మానమును, స్టేటు కొన్నిలుసభవారు ఆ మోదిం చుటకు టెక్నికల్ యభ్యంత రము గలిగెను. స్త్రీలు శాసనసభల ఎన్నికలలో పాల్గొని తమధర్మమును ప్రశంసా పాత్రముగ నిర్వహించిరిని యిదివరకు విదిత మయ్యెను. స్టేటు కొన్నిలుసభల ఎన్నికలలో నయినను వారు పాల్గొన గల రని వక్కాణింప నవసరములేదు. రాష్ట్రీయసభలు కొన్ని యిదివరకే స్త్రీలస్వాతంత్ర్యము నంగీకరించియుండెను. అట్టి తరి, స్త్రీలు ఎన్నికలలో పాల్గొనుటకును, అభ్యర్థులుగ నిలుచుటకును, అట్టిరాష్ట్రములలో నయినను హక్కుండుట న్యాయము. నూతనావకాశము గైకొని, రాష్ట్రీయ శాసనసభలన్నియు స్త్రీల స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించుట న్యాయము. ఇంగ్లండులోనయితము, స్త్రీలు పార్లమెంటునందు సభ్యురాలండగుట నూతనము. ఇంగ్లండులోకన్న గూడ, హిందూదేశమునందీ సంస్కరణముపట్ల సుముఖత ప్రబలెను. ఇది మిగుల యభివృద్ధిసూచకమనుటకు సందియములేదు.

కద్దరు భారణము

కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సభవారు, కద్దరుభారణమును విధిగ నిలిపియుంచిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘపు బొంబాయి ప్రతినిధులు కద్దరుభారణనియమమును సయితము దొల గించుటకు రాబోవు పాటూసభలో ప్రయత్నించెద రని శ్రీప్రెస్సు తంతివార్త చెలుపుచున్నది. ఇట్టి ప్రయత్నము కొనసాగకుండ విఫలపరచుట ముఖ్యము. నూలు చందాను రద్దుజేసి, కద్దరుభారణ నియమమును గూడ తొలగించుచో, కాంగ్రెసు జీవమే యంతరించును. నిర్మాణ కార్యక్రమమున కధికముగ తోడ్పడుటకు మారుగ, అందుకు తోడ్పడు స్వల్పనియమము లనుగూడ దీసివేయ నెంచుట మిక్కిలిశోచనీయము. ప్రజాశక్తి బలపడ నంతవరకు, శాసనసభలలో నెట్టి తీర్మానముల గావించినను ప్రయోజనము లేదని, స్పష్టమగు చున్నది. స్వశక్తిని నిరసించు వారికి స్వరాజ్య మబ్బుట దుర్లభము.

ఏలూరు మునిసిపలుసంఘము :

కాంగ్రెసుసభ్యుల విజయము ఏలూరు మునిసిపలు సంఘపు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు రెండుస్థానములకు మాత్రమే పోటీ జేసిరి. రెంటియందును కాంగ్రెసు ప్రతినిధు లగు దండు నారాయణరాజుగారును, కోకా నర సింహారావు నాయుడుగారును విజయముగాంచి నందులకు వారి సభినందించెదము. కాంగ్రెసు సంఘమువా రైకమత్యముతో పనిజేయుచో, వోటరులు కాంగ్రెసుసభ్యులసన్నికొందు రనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసుపట్ల ప్రజలకు గాఢమగు భక్తివిశ్వాసములు గల వనుట, నిశ్చయము. ఈ యవకాశమును కాంగ్రెసుసంఘములవారు జార విడుచుచో, గొప్ప లోప మొనర్చెదరు. దేశము నకు ప్రబలనష్టము వాటిల్లును.

ఉక్కురక్షణ

ఉక్కురక్షణపట్ల టారిఫ్ బోర్డువారి సూచనలను, ప్రభుత్వమువారు తగ్గించుట భావ్యముగ లేదు. టన్నుకు 18 రూపాయలనుండి 12 రూపాయలకు, బొంబే తగ్గిపబడెను. మొత్తము 90 లక్షలనుండి 60 లక్షలకు తగ్గిపబడెను. స్టేటు కొన్నిలుసభవారు ప్రభుత్వముచనల నంగీకరించిరి. వీరు టారిఫ్ బోర్డుచూచనల నామోదించి ధైర్యము చూపిన బాగుండెడిది. కాగితపు రక్షణము విషయమున టారిఫ్ బోర్డువారు గావించిన సూచనలనుగూడ ప్రభుత్వమువారిటులనే సంగు చితపరచుట, శోచనీయము.

ప్రాశ్న

కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు

అహమదాబాదు వెళ్లి మహాత్ముని సందర్శించుట "8, 9 తేదీలను నేను మహాత్ముని సందర్శించితిని." ఎవరు శాసనసభలకు వెళ్లగోరనను నాకెట్టి ఆక్షేపమును లేదు గాని నాపేరుచెప్పి ఎవరును ఓట్లను సంపాదించ గూడదు. అని మహాత్ముడనెను "ఎన్నికల సమయమునమాత్రమే చాలమంది ఖద్దరుకట్టువు (మహాత్ముని) పేరుచెప్పి ఓట్లను అడుగుదురు. ఎన్నుకొనబడిన పిమ్మట ఖద్దరుకట్టుట మానివేసెదరు. అని నేను తెలిపితిని. అట్టివారు మోసగాండు గాన అట్టివారికి ఓటరులు యియ్యగూడదు." అని మహాత్ముడనెను. కావున యిటుల మోసముచేయును స్వరాజ్యపక్షము వారమనిచెప్పకొనువారికి ఓట్లయియ్యక దేశములు బ్రాహ్మణేతరులకే యిచ్చుటమంచిని అని నేను కోరుచున్నాను." అని రామమూర్తి నాయుడుగారు 1-వ తేదీని అహమదాబాదునుండి తంతివార్త నంపిరి.

ఇంకొక తంతివార్త

రామమూర్తి నాయుడుగారు అహమదాబాదులో ఘూర్జాతీయవిద్యాలయమును చూచిరి. అచటనుండి విద్యార్థులను కరీరవ్యాయమ శాస్త్రమును బోధింపవలెనని విశ్వవిద్యాల యాధికారులు రామమూర్తిగారిని కోరిరి. రాజపుటానాలో సంచారము పూర్తియైనప్పుడు నాలుకెవెడలని నాయుడు గారు తోపిరి. నాయుడుగారు ప్రతిపక్షమునందును కరీర వ్యాయమాశక్యకతను గూర్చి ఉపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

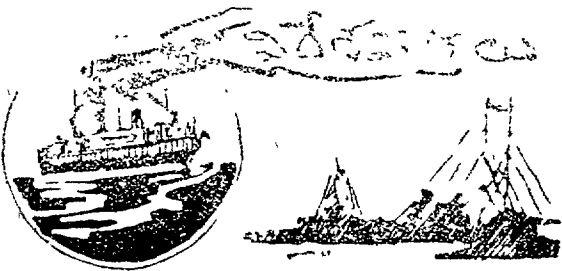
బొంబాయి ప్రతినిధులు

బొంబాయిలో నున్న భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరును పాటూలో జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభకు వెళ్లదలచియున్నారు. మితవాదులు మున్నగువారు కాంగ్రెసులో చేరుటకు నిరోధము లేమియును నుండగూడదు గాన ఖద్దరును ధరింపవలెనను వరతును గూడ రద్దుపరచవలెనని బొంబాయి ప్రతినిధులు ఆ సభలో నుపపాదించెదరు. బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘమువారిదివరకే యానిబంధనను సవరించిరి. భారతదేశపు మిల్లు బట్టలకు ధరించిన చాలును. ఖద్దరునే కట్టవలెనను నిర్బంధము లేదని యీ సంఘమువారు ఏర్పాటుచేసిరి. బొంబాయి కార్పొరేషను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారే ఎన్నుకొనబడుటకు యీ సంఘమువారు తగిన యేర్పాటులను చేయుచున్నారు. (శ్రీ ప్రెస్సు)

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుల

సరోజినీ దేవిగారు

హైదరాబాదు (సింధు) సెప్టం 10:—సింధురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు కాన్పురు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుతకు సరోజినీ దేవిగారి నామమును పేర్కొనిరి. (ఆ. ప్రె.) రాజప్రతినిధి పర్యటనము ప్రస్తుతపు టేర్పాటుల ప్రకారము రాజప్రతినిధి రీడింగు ప్రభువు సిమ్లానుండి అక్టోబరు 20-వ తేదీన బయలుదేరి కెల్లా పిసావరులకు వెళ్లి నవంబరు 3 తేదీకి తిరిగి డిల్లీచేరును. (ఆ. ప్రె.)

ఉత్తర ధ్రువ వైమానిక పయనము (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రోము, సెప్టెంబరు 10:— 1926 లో ఉత్తర ధ్రువ వైమానిక పయనమును జేయనున్న ఆమెంవనేనుగారికి ఇటలీ విమానమును ఇచ్చివేటకు ముస్సోలీనిగారు ఒకపంబడికను జేసిరి. ఇటలీ వైమానిక శాస్త్ర విమానమును నడిపించువలెననుచున్నాడు. పిట్టి బరెనుండి ఉత్తర ధ్రువము మీదుగా అలాస్కాకు బోవుదురట.

మెడినా ముట్టడి

వాహబీ సేనులను ముట్టడించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

స్వారిస్, సెప్టెంబరు 9:—వాహబీల ముట్టడించబడిన హిషిమైటు పటాలను వాహబీలు ఆక్రమించుకొన్న పల్లెలపై బాంబులను కురిపించుచున్నారని తెలియూటు వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

ఎ. ఎఫ్. హైనను బి. ఎ. ఎచ్. ఆర్. ఎస్. గారు చెన్నపురిలో రాజకీయ కార్యకర్తలను కలవించుచున్నారట. ఎ. ఎచ్. ఎం. గారు మీదను పుచ్చుకొనినందున వారిస్థానమున ప్రభుత్వముగా నియమింపబడిరి.

ఎడారి ముట్టడి

మోటారుబుద్ధులను ముట్టడించుట

మోటారుబుద్ధివాదులను దిగంబరులగుజేయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బగ్దాదు, సెప్టెంబరు 9:— మంగళవారము సమాన్యముకు 80 మైళ్లదూరమున నాలుగు నెయిర్ల క్రాస్ దుబ్బు మోటారుబుద్ధులు పోవుచుండెను. అందులో ప్రమాదములకు లోబడిన దొంగలు మోటారుబుద్ధులవారిని దిగంబరులుగ జేసిరిగాని గాయములు గలుగజేయలేదు. బండ్లు విస్తారము పాడైనవి. మరల చిక్కులు వచ్చిన ఈదారిని బోవు మొయిలారు తపాలు అమృత మార్గముగండా పంపెదరు.

నావికుల సమ్మె పరిస్థితులు

కేపు పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కేపుటఫుక్, సెప్టెంబరు 9:— వైటుస్టారు నౌక ఇంధనమును బయటబెరిసెను.

నౌకా యజమానుల వైఖిరి

క్రేటుబ్రిటనులో నావిక ప్రాతినిధ్య సంఘవిషయములను ఆలోచించువరకు ఆరుమాసములవరకు వేతనములను తగ్గించుకుంటున్న నౌకా యజమానులు అంగీకరించరని యూనియను క్యాసిలు నౌకవాదులు యెఱుఁచుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా నావికులను ప్రాసిక్యూటుజేయుట

మెల్బోర్న్, సెప్టెంబరు 9:— సమ్మెదారులపై చర్యను దీక్షింపటకు ప్రారంభించిరి. ఎడిలెయిడు సమ్మెదారులు 64 గరికి 14 రోజులు శిక్ష విధించిరి.

మెల్బోర్న్ లో 300 వందల అరెస్టుజేయుటకు 800 వారంటులు జారీచేయబడెను. సిడ్నీలో 89 వారంటులు జారీచేయబడెను. ఇంటి వంగోరియా నౌక సరిగా నేళకు పయనమాయెను.

స్థానిక నౌకా యజమానులు అందరను సిబ్బందిని సమకూర్చుకొనుచున్నారు. ఒరామా పొగయోడ త్వరలో బయలుదేరనున్నది.

రిఫుల సంకులము

ప్యాంకో స్పెయిను సమిష్టి పోరాటము

ముట్టడి ఏర్పాటు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

క్రెంచి స్పెయిను సేనలు కొన్నిగంటలలో పోరాడనున్నవి. ప్రస్తుతమందున్న పంక్తిలోనే ఇప్పటిసరికి పోరాటము జరుగును.

స్పెయిను సేనలు ట్యూలనుకు దక్షిణముగ దాడి సల్పుననుచున్నారు. పరాసులు ఇదేసమయమున వెజ్జను కుత్తరముగ పెషావును ప్రదేశమందున్న శత్రువులను బారద్రోలుటకు పారెదరు. ఈ ప్రకారము రిఫులు రెండ్రప్రక్కలను అగ్నిహోత్రనునకు ఆహూతి గావలసినప్పుడు. ఇంకను తూర్పున గూడ ఇదేప్రకారము జరుగను. పరాసులు తాజా కుత్తరముగ సాగెదరు. స్పెయినువారు ఆట హుసిమను ముట్టడించుచునే యుందురు. క్రెంచి స్పెయిను సేనలు 150,000 సంఖ్యకు జేరినవి.

వివరములు

మ్యాడ్రిడ్, సెప్టెంబరు 9:— అతి సావధానముతో నాయకలు కార్యభారమును నిర్వహించిరి. అనుకొన్నటుల ఎంతమాత్రము న్యత్యాసము లేకుండ పారిరి. 112 యుద్ధనౌకలు వచ్చినవి. తక్షణము కొంత ప్రదేశములను ముట్టడించినవి. శత్రుస్థానములను 40 స్పెయిను క్రెంచి వైమానికులు ముట్టడించిరి. శత్రువులు అతనిక్కువ ప్రతిక్రియలను జరుపలేదు. ఒక యుద్ధనౌకమీద వాయు వార్తాప్రచారక పనిముట్టు పాడైనదిగాని తక్షణమే బాగుచేయబడెను. ఇంతకంటె యుద్ధనౌకలకు ప్రమాదమేలేదు. సోమవారము సాయంకాలము 11 గంటలకు నౌకలు దిగుట కుత్తరపు జేయబడెను. సాలోనేనాని స్పెయినులో 10' టాంకు (శీటములు) రెండుపటాలములు మున్నగునవి ఎన్నియోగలవు. ప్రమాదములేకుండ ఉదయముగ సరికి ప్రవేశించెను. స్థలములేక యుద్ధనౌక ఒక ఫిరంగినౌకను డిక్షింపవలసివచ్చెను.

మంగళవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు నౌకా వైమానికదళములు ముట్టడించుట ప్రారంభమయ్యెను. నాలుగు గంటలు సాగెను.

రిఫులు యుద్ధనౌకల మంటలమధ్య తాళబాలక వెనుకకు మరలిరి.

సాయంకాలముగరికి స్పెయిను స్పెయినులు అనుకొన్న స్థానముల నాక్రమించుకొన్నవి.

ఒక విమానము పెట్టు తగులుటచే సముద్రములో మునిగి పోయెను. వైమానిక సిబ్బందిమాత్రము కాపాడబడెను.

ఫ్యాంకో స్పెయిను స్పెయినుల పురోగమనము

తింతీరు, సెప్టెంబరు 9:— స్పెయిను సేనలు రిఫుల ప్రవాస శిబిరము. అది తిరు నుభయముగ బోవుచున్నది. ఇంతవరకు ఆచుకలముగనే జరుగుచున్నది. రిఫులు హిందముగ ఎదుర్కొనుచున్నారు.

రిఫుల ప్రతివెత్తు

లంకా, సెప్టెంబరు 10:— అనుభవానిమన్ ఎత్తుకు ప్రతివెత్తును అట్టులుకరింగారు ఎత్తిరి. సహపాత్రంగమున శత్రువులు ఇంకను మొండిగ స్పెయిను స్పెయిను ప్రదేశములో బడి తరుముటకు ప్రయత్నించుచునేయున్నాడు. దేశీయ స్పెయినులు దివ్యముగ పోరినవి. శత్రువులను ఫిరంగులు, మరఫిరంగులు, బాంబులు గలవు. క్రిమివోడిరి వరానేనాని శత్రులో నడిపించుచున్నాడు. అనుభవానిమన్ వార్తలు చాల తృప్తిరచుగ నున్నవి. సాలోనేనాని స్పెయినుకు కావలసిన అవశ్యకదార్థములను సప్లయ జేయుచున్నాడు. సంరక్షక సేనలను జేయుచున్నారు. శత్రునిరోధము బలపరచుచున్నది. పేర్నాండిన్ ఫరేజా నేనాని సేనలో ఇంకను దిగలేదు.

వెజ్జను ప్రదేశములో క్రెంచి శత్రుసేనలు అఖండముగ ప్రవరించుచున్నది ఇదివరకున్నాడును ఇదట ఇన్ని విమానములను జూచియుండలేదు. పటాలములు ఒకదానివెనుక ఒకటి పోవుచున్నవి. రోడ్లన్నియు వారి సడతతో దుమ్ముతో నిండియున్నవి. రంగరంగమునండి క్షతగాత్రులను అపుడే బంపివేసిరి.

కీ. శే. ది. బ.

యల్. డి స్వామి కణ్ణుప్పిళ్ల గారు

చెన్నపురి శాసనసంఘాభ్యర్థితుడు

మోటారు క్రొక్కుడుబండి ప్రయాణము

58 నిమిషములలో 100 మైళ్లు పోవుట

స్వారిస్, సెప్టెంబరు 7:— 58 నిమిషములలో 100 మైళ్లు ఆంక్షేయము డి. సి. కెంప్ల ఆనునాగు మోటారు క్రొక్కుడు బంధిమీద పర్యటెను. ప్రపంచములో ఇంకొకరము ఇంతకాలములో ఎవరును బోయియుంపలేదు.

మరాకో రిఫుల సంకులము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

స్వారిస్, సెప్టెంబరు 10:— శత్రుసేనల ప్రయత్నములు జరుగుచునే యున్నవి మరాకోరంగమునండి దెలియుచున్నది. తెగలవారిని సంరక్షించు ప్రాణాధారముగ స్థానముల నన్నిటిని ఆక్రమించుకొని క్రెంచి యధికారమునకు ఆవలయున్న తెగలవారిని లోబరుచుకొంటున్న క్రెంచి స్పెయినులు ప్రయత్నించుచున్నవి. స్పెయినులకు ఇది ఆశయములుగ నుండగలవు. అసలు గొప్పపోరాటము ముందు జరుగును. మరాకాలము సంగతిని ఆచించుచున్నారు అపుడే కొంతవర్షము ప్రారంభమైనది

తంజీరులను రిఫు శరణాగతులు

తజీంచబడవలెను

ఇండియాకు అమీరాల్‌గారి విన్నపము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 10:—అంతర్జాతీయ ప్రదేశమున తంజీరులో శరణాగతుల రిఫులు తిండిలేక మలమల మాడి పోవుచున్నారు. వారికి 'లానాక్వింతెయిలేరు, ధైర్యము విశాలంబయ్యే ప్రాణంబు' రావులు దప్పిసని బ్రిటిషరెడ్ క్రాస్ సంఘమువారు డెలువుచున్నారనియు అందుచే వారికి వీరకొంచెము సహాయము చేయవలెనని అమీరాల్‌గారు భార తీయలను గోరుచున్నారు.

మార్సెయిల్లో అంటువ్యాధి (ఆంధ్రప్రదేశ్ విశేషం)

పారిస్, సెప్టెంబరు 10:—మార్సెయిల్లో అంటు వ్యాధి బయలుదేరెను. ఇప్పుడు అంతగ భయము లేదనుచున్నారు.

నావికుల సమ్మె

బ్రిటీషు నౌకాయజమానుల తంతి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మెల్బోర్న్, సెప్టెంబరు 10:—ప్రస్తుత నిబంధనల ప్రకారము పూర్తిగ పనిలో ప్రవేశించు సమ్మెదారుల కుటుంబములకు అనుకొన్న సాయము ఇచ్చుచునే యుందుమని బ్రిటీషు నౌకాయజమానులు చెలియజేసిరి.

ఉత్తరమును ధీకరించిన నావికులు, సమ్మెదారుల మరీ కొందరు సిద్నీలోనున్న నీగ్రోలు శిక్షితులైరి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ నౌకా విమానము గతి

వైమానికులకోట్లు వేర్వేరుచోట్ల కన్పించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

హామిల్టన్, సెప్టెంబరు 10:—పాలియా దగ్గర సముద్రతీరమున యునైటెడ్ స్టేట్స్ నౌకాదళమున పేరుగల రెండుకోట్లు ప్రాణమును గాపాడగల వను రెండు జ్యోకట్లు గన్పించెను. వేర్వేరుచోట్ల, ఇవి, కన్పించని పి. హెచ్. 9-విమానములు తాలూకని హాపించుచున్నారు.

స్టీల్స్ నెట్ వెటి

2263

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కలెక్టరు గారైన రామన్ మిసన్ గారి పద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గడ్డయుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ బైవధమును వాడితిని. గడ్డ పోయినది. మొండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి."

బుడి 1-కి ధర రు 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదిగవ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

నచ్చనిచో!

సామ్యువాపసు చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న ముట్టము, భావస్ఫుటము, గ్రాహస్ఫుటము, అష్టకవర్ణ, పోడశం వర్ణ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుసాంకేయములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకములు దాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి. ఇది యిండిజ్లోతిఫుడు. వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

2181

కళింగ్, విశాఖపట్నం.

విజయనగరము.

(స్వకీయవిశేషం)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునుగూర్చి యుపన్యాసము.

రావుబహదూర్ పి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారిరాక.

విజయ నగరము, 5-9-25 సా. శు. కాలము 4 గం. మహారాజావారికాలేజీ లిటరరీ సంఘపు యాజమాన్య క్రింద మద్రాసు శాసనసభ్యులును, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు సెలెక్టకమిటీ మెంబర్లునగు రావుబహదూర్ పి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు విషయమై కొంత ఉపన్యసించిరి. ఆసభకు కాలేజీ ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు శ్రీయుత వై. సరసింహంతులు, యం. ఏ. గారు, ఆకళ్ల సత్య నారాయణగారు, పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు, (ఎం. ఎల్. సి.) దయచేసిరి.

పది సంవత్సరముల ఆదోళనపైన, ప్రస్తుతము విద్యాంగ మంత్రియగు పాల్గోగారు ఈబిల్లును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టి రనియు, ఇది సెలెక్టకమిటీకి విచారణ కేవలపబడినదనియు, ఆ కమిటీ సెప్టెంబరు 28 వ తేదీన కూడుననియు, అందుకావలసిన మార్పులు ఈమధ్యనే నలుగురితో ముచ్చటించి మన జిల్లా ఆధి ప్రాయములను నివేదించుచున్నావశ్యకమనియు శ్రీయుత నరసింహరాజుగారు చెప్పిరి. ఈబిల్లులోనున్న కొన్ని విషయములు అనగా, యూనివర్సిటీ సెంటర్లు, ఉన్నతవిద్య, ప్రభుత్వమువారి విరాళములు, సెనెటు మొదలైన సభల నియోజకము, దేశభావ లో విద్యగర్హులు, మతభాగ (conscience cause) లగుంచి విపులముగానుపన్యసించిరి.

ఇంక ఆగ్రహమున్న కాలేజీ ప్రొఫెసర్లు ఎవరైన తమ యభిప్రాయముల ద్వారా కేవలగోరగా శ్రీయుత బుర్రా కేషగి రిరావు, గుంటూరి మార్య నారాయణరావు పంతులుగారు కొంత తీవ్ర ముచ్చటించిరి. కేషగిరావుగారు విజయనగరము యూనివర్సిటీ సెంటరుగా నెంచకపోవుట కడుశోచనీయమనియు, అన్ని విధముల తగినస్థలమిదియేయనియు, ఎన్నోవిధముల బలపరచి చెప్పిరి. ఇంకను దేశభావలవిషయమై బిల్లులోనున్న నకళ్లు తుడుచుటకై పబ్లికేషన్ బీరో ఏర్పడుననియు, అన్యాయముగాపని చేయుట అనుమానించవలసినవిషయము అనియు, ప్రభుత్వము వారు 'ఉస్మానియా' విద్యాలయమున తగినప్రాత్యాహము కనుబరచిన దేశభావలలో పుస్తకములు ప్రచురింపబడుననియు, ప్రభుత్వమువారు ఏటేట తగినరీతిని ధనసహాయము చేయనిదే యూనివర్సిటీ నిలబడదనియుచెప్పిరి.

గుంటూరు మార్యనారాయణగారు తన ఉపన్యాసము లో సెనెటు మొదలగువాటిలో లోకల్ బోర్డులు, మ్యూనిసి పాలిటీలనుంచువచ్చిన మెంబర్లు, విద్యాగంధము అట్లే లేకపోవుటకే యెందుకుపనికిరానివారుగానున్నారనియు అట్టిదిమార్పుక లగిన బాగుండుననియుచెప్పిరి. ఈమాటకు నరసింహరాజుగారు ఇంకను నొచ్చుకున్నవారై, ఈయభిప్రాయము కేవలముకల్ల, పోరపాలు, సెనెటుయొక్క సంగతులు తెలియకపోవుటచే మార్యనారాయణగారు చెప్పినదియు, ఇట్టినిందాశోపణలుచేయుట మంచిదికాదనియు, వెంటనే మార్యనారాయణగారు తాము జేసిన నిందావాక్యముల నుపసంహరించుటమంచిదనియు చెప్పిరి.

నరసింహరాజుగారు కాలేజీ ప్రొఫెసర్లందరు ఈ విషయమై ఆలోచించి వారిసలహాలను తమకు కొద్దికాలములోపంపిన, తాము సెలెక్టకమిటీముందర చర్చకుబెట్టి, అవకాశమున్నంతవరకు ఈబిల్లువిషయమై పాటుపడెదమని చెప్పిరి.

అంత సభాభ్యంతరములకు సభమువయచేసినవారికి వందనశతం బులతో సభ ముగింపబడెను.

* * * *

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

విజయనగరము, సెప్టెంబరు:— 5-9-25 వ తేదీన విజయనగరం సంతపేట, కొత్తపేట వార్డులలో పోలింగు జరుపబడెను. మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు (పోలింగుస్టేషను) వద్ద వేలకొలది మంది మూగిరి. వోటర్లు తక్కువమందియే. మువ్వత్తుదారులు హెచ్చు. సంతపేట 346 వోట్లు. శ్రీయుత వెంటపాటి వర హాలుగారికి 215, శ్రీయుత నారాయణం వెంకటాచలం గారికి 128 వోట్లును వచ్చినవి. వరహాలుగారు గెల్పొందిరి. బ్యాండుమేళముతో ఈవార్డు చాలబడెను.

కొత్తపేట వోటర్లు 345. శ్రీయుత అనాసపురపు గోపాలరావుగారికి 240 వోట్లు, శ్రీయుత మారిళ్ల సుంద రావుగారికి 102 వోట్లును వచ్చినవి. అంత గోపాలరావుగారు విజయముగాంచిరి. కంటోన్మెంటు హద్దుకు శ్రీయుత ధారా త్రిపురసుందరింగంగారు జయముగాంచిరి.

ఏలూరు మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు పక్షవిజయము

దండు నారాయణరావు కోకా నరసింహారావు

నాయుడుగార్లు ఎన్నుకొనబడిరి

ఈ సంవత్సరము ఏలూరు మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు రెండుసానములకు నిలిచిరి. ప్రతిపక్షము వారు చురుకుగాపనిచేసిరి. కాని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే విజయము కలిగెను. దండు నారాయణరావుగారికి 198 ఓట్లువచ్చెను. వారి ప్రత్యర్థులు మాజీటి రామచంద్రరావు, జంగా నాగభూషణంనాయుడు, ఇస్మయేల్ సెయ్యుగార్లు వరుసగా 61, 42 28 వోట్లుమాత్రమువచ్చెను. రెండవవార్డులో కోకా నరసింహారావునాయుడు (కాంగ్రెసు) గారికి 219 ఓట్లు వచ్చెను. వారి ప్రతిపక్షులు కలగర ముబ్బయ్యగారికి 126 ఓట్లు వచ్చెను.

ట్రామంతయు అమితోత్సాహముతో యీ శుభవార్త నందుకొనెను. ఏలూరు తాలూకాబోర్డు అభ్యర్థుడు బందా వియ్యన్నగారి అగ్రతీర్థక్రింద పురమంత్రిమున బహిరంగసభ జరిగెను. ఓటరులు అభినందింపబడిరి. (తంతివార్త)

కాగితములవైరుష

బెంగాలు జాతీయవాణిజ్యసంఘమువారి తీర్మానము

కలకత్తా, సెప్టెం 9:—హిందూదేశములో కాగితపు గుణపరిశ్రమకు సహాయముజేయుటకై వార్తాపత్రికల కాగితములపైతీవ్ర తక్కినవ్రాత కాగితము లన్నిటిపైనను పన్నును విధింపవలెనని టారిఫుబోర్డువారు చేసిన సిఫారసు నామోదించు బెంగాలు జాతీయ వాణిజ్యసంఘమువారి తీర్మానమునే గావించిరి. (అ. ప్రె)

కావలెను

ఓరియంటల్ టైటిల్స్ పరిశ్రమలో కృతార్థులైనవారు బోర్డు సెకండరీ పాఠశాలకు తెలుగు పండితుని పదవికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. జీతము రు 25-1-30 చొప్పున ఇయ్యబడును. రు 6 లు అలవెన్సుకూడ యివ్వబడును. దరఖాస్తులు యోగ్యతాపత్రములలో గూడ నెల్లూరు, జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారికి 15-9-192 తేదిలోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

ఏ. ఎస్. కృష్ణారావు

ప్రెసిడెంటు.

దీ డక్కన్ మిల్లస్టోర్సు కంపెని

లిమిటెడ్, బెజవాడ.

2

సోల్ వర్సేజింగు ఏజెంట్లు, ది మర్కెంట్లైట్ ఏజెన్సీ 7/3 ఓట్లకోర్టుహాసుకార్నరు, కలకత్తా

స్టీయింజనులు, బాయలరులు, ఆయిల్ యింజనులు, రైసు మిల్లులకు కావలసిన చెపిండిస్సు, హల్లరులు వగైరాలు, మెషినులు. మోటారుకారులు, పోగోగ్రాఫులు, వాచెస్, ఎలక్ట్రిక్ డైన మోలు, స్టేషనరీ మొదలైన యేసామానులు కావలసిన యున్నను సరసమైన ధరలకు సప్లయిచేయబడును. ఒకే ట్రయలు ఆర్డరు యిచ్చి మానమ్యకము చూడగోరవారు.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహినుల పాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లవస్త్రము అతిమూత్రము మొదలగు, వాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని సంభోగ శక్తిని, సంతానప్రాప్తినిగలిగించు వరప్రాదము. రెండుడబ్బీలు చాలును.

20 తులముల డబ్బీ రు 1—4—0

పాలగుగంధిలేహ్యము—రక్తకృద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సవామేహము, మేహసాడలు, మచ్చలు, ఇతరవర్మరొగములు కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు యిచ్చాం. 20 తుల డబ్బీ రు. 1—4—0; వి. పి. ఖర్చులు వేరు.

3

పి. పి. పి. అండు కో, అయ్యుర్వేదసమాజం

పెరిడేపి, (నెల్లూరు)

భారత శాసనసభ

ఆయుధ ప్రయోగమున గుంపులను చెదరగొట్టుట

దయ్యరవద్దతుల గావు రంగాచారిగారి బిల్లామోదించబడెను

కా గి త ము ల ప రి శ్ర మ కు ర త్త ణ

వి వి ధ స ం ద ర్భ ము ల పై చ ర్చ

సిక్ఖా, సెప్టెంబరు 9:—నేటి శాసనసభయందు రంగాచారిగారి ఆయుధ ప్రయోగమున గుంపులను చెదరగొట్టు వాని విషయమైన బిల్లు, ఇర్రా సభికాక్షర బిల్లుచర్చకు రావ లసియుండెను. ప్రేక్షక స్థానములందు కొందఱుపైనిక సభ వారును, ప్రత్యేక ప్రేక్షకులలో నాల్వారు మహారాజావారు సలంకరించిరి

ప్రశ్నోత్తరములు

కె. సి. నియోగిగారి తరపున బి. దాసుగారు ప్రశ్నామి మనరు నిర్ణయించిన లండనులోని యింజనీరులకు గుఱించి యనేక ప్రశ్నలను వేసి, వలసరాష్ట్రములవారు తమ యింజనీరు లకు పని నిచ్చునట్లులే భారతీయులకు యింజనీరులయొద్దనుండి గూడి సలహాను స్వీకరింపగోరిరి దానికి బి. యల్. మిత్ర గారు సమాధానమిచ్చుచు లండను ప్రోద్దు కాఖలో 44 యింజ నీరు లున్నారనియు, గాని యొక్కరు భారతీయులులేరనియు, కొన్ని ప్రధానవిషయములందు రైల్వేలోను, పెద్ద భవనము లందు మాత్రమే ప్రోద్దు యింజనీరులచే పరీక్షింపఁబడుననియు, ప్రత్యేకముగ పెద్ద విషయములలో రైల్వేను విద్యుచ్ఛక్తిచే నడి పించుట మొదలగు వాటియందు, తద్విషయ విశేషజ్ఞుల సలహా ననుసరింతురనియు చెలిపిరి. కనడా ఆస్ట్రేలియాలుందు సలహాల నిచ్చు యింజనీరుల నెట్లు నిర్మింతురో ప్రభుత్వమునకు సరియగు సందర్భములు తెలియవు. వాటిని చెలిసికొను ప్రయత్నము చేయుటను, సలహానిచ్చు యింజనీరు శాఖయంతయు భారత దేశ పరిశ్రమల బాగుగ నెరిగినవారే. వారిలో నెవరో యొక్కరు సాలుకొకసారి భారతదేశమునకుగూడ వచ్చురు. నేడు 8 ప్రశ్న లు మాత్రమే వేయబడెను.

సవరణలు ప్రతిపాదించునపు డట్టివా రభ్యర్థన గూర్చి యుపన్యసించుట సరియేనా యని సర్దారు ముతాలికుగారిడిగిరి. అట్టి హక్కులేదనియు, కాని యీసభయందు స్టేటుసభయందు కూడ యానాచారముజరుగుచున్నదనిదేశీయసభ్యుడునుడివెను. పిమ్మట సభ్యుఁడు డిట్లనెను:—“సంస్కరణములవర్త సమయమందు ముతాలికుగారు వచ్చి మాట్లాడెదనని నావద్దకు వచ్చిరి. అప్పుడు పండితు డాతో చాలమంది మా... కాని నీవూరకుండు మని ముతాలికుగారితో చెలిపిరి... రప్ప డూర కుండిరి. ఇక సవరణ నిచ్చినంతగా... సభ్యుడు సభయందు మాట్లాడుటకు హక్కున్నదని భయపడెను. సవరణయొక్క సమర్థతనుబట్టి యభ్యర్థుఁడు వాటిని గ్రహించును అభ్యర్థుని దృష్టి నాకర్షింపసభ్యుఁడు పునఃసంపదేశము చేరెను.”

రంగాచారిగారి బిల్లు

పిమ్మట రంగాచారిగారు శాసనసభ్యులీక్రముగ కూడిన గుంపులను చెదరగొట్టునపు డాయుధ ప్రయోగనిర్ణయమును గూర్చి బిల్లు నుపసంఘమువారు సవరించునట్లు ప్రతిపాదించిరి. “నే నెన్నడును కలహపరుడనుగాను, ఇకముందుకూడ కాబో ను. కాని మానవుడగుటచే న్యవహారముల నట్లే గ్రహింప వలయును. పంజాబుసభలను మఱచుచును. కాని వాటి పార పాటులను సర్దుకొని ముందునకు బ్రక్క పడవలయును. 1921 లో మొదట శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కేటి బిల్లువందఱి కొంతభా గమును సభలో ప్రతిపాదించగా ప్రభుత్వము దాని నంగీకరిం చిరి. అప్పుడు సర్ విలియం విన్సెంటు కేశయసభ్యుఁడు తరు వారే ప్రభుత్వము నుతీయొకబిల్లు నుండిరి గాని దానిని శాసనముచేయక గడపివేసిరి. క్రిమియు ప్రాసీజరు కోర్టునందు పవరగా ప్రతిపాదించ వలచితిని కాని యది ధర్మవ్యతిరేక మని నిరాకరించిరి. కావున నీ బిల్లుపసంఘము సవరించినటులు ప్రతిపాదించవలసి వచ్చెను.

బిల్లులోని విషయములు బ్రహ్మప్రభుత్వము లంగీకరించి, కేంద్రప్రభుత్వము తమ యుద్ధోగ్యులకు హింసువుచేసినచో యయి యున్నది. ప్రభుత్వోద్దేశ్యము తేనుహింసానరములనుదలయు ననియే యగుచుండ వలెననిదానిని బిల్లుగా నేలచేయఁగూడదు? దానిని ధిక్కరించుటవలన న్యాయవిచారణకేల యుద్ధోగ్యులు బ్రాధులుకాగూడదు. బాధ సమభవించినవా డాయుద్ధోగ్యులపై

న్యాయాలయమందు నేరము చేయవచ్చునను సంత ముండవని నచే. ఏలన ప్రజారక్షణమున కది యవసరము. ప్రస్తుత మే ప్రభుత్వోద్దేశ్యగిగాని ప్రభుత్వముయొక్క యనుజ్ఞలేక విచార ణకు దీసికొనిపోగూడదు. కాని ప్రభుత్వ మనుజ్ఞయిచ్చుట గొచ్చుటను గానబడదు. జలియకువాలాబాగునందు బాధ నెట్టిన యొక్క యుద్ధోగ్యులపై నేరము చేయుటకైనను ప్రభు త్వ మనుజ్ఞనీయలేదు. ప్రజల కట్టిరక్షణ మవసరము. ఆంగ్ల దేశమునం డెట్టి హక్కులు ప్రజలకు గలవో యిచ్చుట నవే గోరు మిన్నము. భారతదేశమందలి గుంపులు కట్టలకన్న నెక్కువగు నాయుధములను ధరింప లేరు.”

దేశీయసభ్యుఁడు:—కోహాటులో నేమి జరిగినది?

రంగాచారిగారు:—కోహాటునకు మిగత భారతదేశము నకును చాల వ్యత్యాసము గలదు.

దేశీయసభ్యుఁడు:—అచ్చటగూడ నిచ్చట అమలులో నున్న శాసనములే.

రంగాచారిగారు:—నేను దేశము మొత్తముమీద మాట్లాడుచున్నాను. ఆయుధముల నుపయోగించుటయందు నిర్ణ యించుట దోషము కాదు. కావున నుపసంఘము సవరించి నట్లు బిల్లు నామోదించి, ధర్మమాత్రములు వాటిదారిని బో నిండు” అనిరి.

(హర్షము.)

ప్రభుత్వాభ్యంతరము

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమను గారు ప్రభుత్వముతరపున బిల్లు నాక్షేపించుచు నిట్లు నడిపిరి: “బిల్లునందలిమాత్రము లంద అకు బ్రశంసాపాత్రములే. ప్రజలపై నాయుధములు చాల బ్రక్కతగా నుపయోగింపఁబడవలసిన మాట వాస్తవమే. కాని యిట్టిసమయములం దని చురుకుగాను, ఫలవంతముగను కూడ చేయవలయుననుమాట రంగాచారిగారు మరవఁగూడదు. బిల్లు తుపాకులవిషయము మాత్రమే జెప్పుచున్నది. బాంబులు, మరణవాయు ప్రయోగములనుగూర్చి చెప్పట లేదు. కావున బిల్లుసంపూర్ణమైనది. భారతదేశమందు గుంపులు సాధారణ ముగా తుపాకు లుపయోగింపనిమాట వాస్తవమేకాని హిందూ మహమ్మదీయ విరోధసమయములందు పోలీసువారు వట్టిలాటిల తో బోవుచు పోలీసువారిని చీల్చి ముక్కలుకేతురని నాకు భయముగ నే యున్నది. ఒకప్పుడు పోలీసు భటుని కట్టి యవ స్థకూడ సంభవించినది.” ముందు ప్రజల బ్రక్కతకొరకు హెచ్చ రింపవలయునని నూచించిరి. కాని కొన్ని సమయములందు హ రాత్తుగా ప్రవర్తించిననీగాని యవి యాగకపోవచ్చును. పైగా ప్రభుత్వోద్దేశ్యగి రక్షణ మత్యవసరము. ఆంగ్లదేశమందు పబ్లికు ప్రాసెక్యూటింగు డైరెక్ట రిచ్చుకట్లే దేశమందుగూడ చర్చదీసి కొనుట కనుజ్ఞనిచ్చునో రంగాచారిగా రంగీకరింతురు. కాని డైరెక్ట రది చాల కష్టముమీద నాయధికారమును బూనెను. కావున రంగాచారిగారి బిల్లునం దాసవరణను దీసివేయ గోరు చును.”

భారతీయుల ప్రాణము లంతచవుకా?

పిమ్మట రంగయ్యకుగారు పునఃసంపదేశము, ఫల వంతముగ నుండునట్లకప్పుడు పనిచేయవలసి యుండునని దేశీ యసభ్యుఁడు నుడివిన విషయము నైనికు లెనైన జెప్పక నర్థముండెడిది. కాని సివిలియనుద్దోగ్యుల డామాటలు డెబ్బపు న పుడాశ్చర్యముగ నున్నదనిరి. కాని భారతదేశమందు సివిలియ నులుకూడ నైనికులవలెనే యుండిరి. ఇట్టి చురుకైన హఠాదా యాధప్రయోగము లెల్లకాలము జరుగుట కంగీకరింపము. ఇక జలియకువాలాబాగు లక్కలలేదు. సివిలు, నైనికోద్దోగ్యు లందఱును భారతీయుల ప్రాణములను చాల చురుకైనగా బూతు రు. మొన్న సిమ్లాలో రిక్తాబంధివానిని యొముకలు విలుగగొట్టి బలవన్మరణమునకు పాల్పడిన విషయ మింకను న్యాయాలయ మునందు విచారణ జరుగుచున్నదికాన నాయధిప్రాయమీయను కాని యెంత ఘోరమో యభాహింపు డనిరి.

టాంకిస్సుగారు:— విచారణయందున్నదానిని గూర్చి నుడువకూడదు.

అభ్యర్థుఁడు:— సభ్యుఁడు దానిని వివరించకూడదు.

రంగయ్యకుగారు:— భారతీయుల ప్రాణము లెంత చవుకయో యదాహరించుచున్నాను. ఈ బిల్లువలన, స్వ రా జ్య స ం ర ం భో ద్య ము ము ల ని క ముం దు జూపుటకు వీలులేదు. కాని యీయుద్ధమును బాంక్లయుల కిష్టము లేదు. అందువలన వారి యభ్యంతర మనిరి.

సైన్యాధిపతి యుపన్యాసము

పిమ్మట సర్ విలియంబర్నెట్టుగారు తమ ప్రభుత్వావ న్యాసమును గావించుచు తాను మద్రాసు బ్రాహ్మణునంతటి పీఠికవాడు గాడనియు, ప్రతి నైనికుడు తొలుత సామ్రాజ్య మందు పాదుడుగ గ్రహించి పిదప తన యుద్ధోగ్యమును జ్ఞాపక ముంచుకొనును. జర్మనీవారివలె గాక నైనికులందు సోదరభావ ము గలిగియుండి, సివిలుపక్షమున సహాయము చేయుటయే గొప్పగా భావించును. ఏలన, తక్కువ దౌర్జన్యము చేయునో గుంపులు విడవు. ఎక్కువ దౌర్జన్య ముపయోగించునో హిస ముగ చూడబడును. కావున బహుజాగ్రత వహింపవలయును. పై నుండి తుపాకులు ప్రేలుటవలన నల్లరికి నాయకులై నవారు త్తేనుముగ నే యుండి యమాములు బాధింపబడుట సంభ వించును. కావున నైనికులకు, క్రింది యుద్ధోగ్యులకు చాల బ్రక్క తగా నాజ్ఞ నియ్యబడినవి. సాధ్యమైనంత తక్కువ దౌర్జన్యము నుపయోగించుటే దానియందలి ప్రధానమాత్రము. ఒక మేజ స్ట్రీటు నైనికుల సహాయము గోరునో నా సందర్భములను గమ నించి యావత్తును సరిగా నిర్వహించుట కక్కడి నైనికాధికారి కధికార మీయబడినది. ఉద్దోగ్యులపైన నట్టిబ్రాహ్మణి యుండు టయే తక్కువదౌర్జన్య ముపయోగింపబడుటకు హమీ. ఈబిల్లు వలన నైనికాధికారిపై నుండుబాధ్యత తేప్పిపోవును. ఆయుధ నిర్ణయము మేజస్ట్రీటుపై నున్నది. అది చిక్కులు డెచ్చును. ఏలన సమభవజ్ఞుడగు నైనికుడే యెంతటి ముపయోగించవలసినది నిర్ణయింపగలడు. ఈజిప్టు, భారతదేశములందు నా యనుభవ మునుబట్టి సివిలుద్దోగ్యులు నైనికులకన్న యెక్కువ లొందర జూపుదురని గ్రహించితిని. పైగా రంగాచారిగారి బిల్లుద్దోగ్యు లపై నేరముచేయుట కనుజ్ఞనిచ్చుచున్నది. కాని తన కిష్టము లేకున్నను ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగ జేసినదాని కిట్లు వానిని శిక్షిం చుట న్యాయము గాదనిరి. కావున ప్రస్తుతముకంటె పరిశీలు లేక్కువ కిష్టముగ నే గాని లాభము లేదనిరి.

పిమ్మట కర్నూలు క్రాశ్రుద్ధుగారు పునఃసంపదేశము రంగా చారిగారి బిల్లు ‘నెన్నున నాకు, కాడలు నీకు’ ననినట్లున్న డనిరి. రంగాచారిగారి యిట్లొకంపుచే ముట్టడింపబడినయెడల నచటి యుద్ధోగ్యుడు మేజస్ట్రీటునొద్దకు బోయి, పిమ్మట హెచ్చరికనిచ్చి యప్పుడు రక్షణపద్ధతుల కవలంబింపవలసినదా? అటులగునో నీలోపున రంగాచారిగారి ప్రాణములకు నాటికి నపాయము రాదా? పంజాబునందు, మోప్లా తిరుగుబాటులో నుద్దోగ్యులు తమ కార్యనిర్వహణమునం దాలస్యము చేసిరిగాన నే యాచిక్కులు తలసింపచెననిరి. అట్టియాలస్యమువలన ప్రభుత్వ రక్షణ సందలసిన 11 వందల మంది 100 మంది హిందువులు సహా, చంపబడిరి. ఈబిల్లు చాల నష్టదాయక మనిరి.

ఒకరు:—ఆంగ్లదేశము మాట యేమి?

క్రాశ్రుద్ధుగారు:—భారతదేశమునందు కంటె నచ్చ క్రమ శిక్షణ యెక్కువగ నున్నది.

చాలమంది:—ఆ! ఆలాగా.

క్రాశ్రుద్ధుగారు:—ఆంగ్లదేశమందలి పోలీసువారు ప్రజల నేపితులు. (విభుడు. వినుడు).

గోస్వామిగారి యుపన్యాసము

పిమ్మట గోస్వామిగారు మాట్లాడుచు గుంపులను చెదర గొట్టునప్పు డుద్దోగ్యుల విధులను నిర్ణయించుచు పెద్ద న్యాయ మూర్తుల యభిప్రాయముల నుదాహరణములుగ జూపిరి. రంగా చారిగారి బిల్లుకూడ జలియకువాలాబాగుల నావజాలదు. భార తదేశము స్వతంత్రమగులోపల నట్టివెన్ని జూడవలసి యుండు నో. కాని బిల్లు బోయినంతవఱ కాయాత్రముల నామోదించు చున్నాననిరి. ఉద్దోగ్యుల రక్షణవిషయమై యట్టివారుండునో నీసభవారు రక్షింతురనిరి.

విజయరాఘవాచారిగారు తాను మేజస్ట్రీటుననియు, కార్యదర్శుల కట్టి సమయమున దానినిగూర్చి సంప్రార్థనకు నివేదికను బంపవలయుననియు, దానియందు జిల్లా యధికారు లను సంతోషపఱుచుట గాక వారి చర్యలను విమర్శించవలె ననియు, నీవిషయమున కార్యదర్శులను సంతృప్తిపఱుచుట చాల కష్టమనియు చెలిపిరి.

ఒకరు:—అది న్యాయాలయమందు జెప్పుడు.

విజయరాఘవాచారిగారు:—న్యాయాధికారి కూడ కార్యదర్శనలేనే జేయుచుగ నున్నాడు. మేజస్ట్రీటు కష్టము లనుగుర్తింపగోరెదను. మేజస్ట్రీటు యెంతమాత్రము భేదము కన

బహుశక్తి చాల చిక్కునందు బహుశక్తి కావున నిట్టివిట్టి కట్టి వైచుట న్యాయముకాదు. సాధ్యముకాదు కాదనిరి.

విజ్ఞానమునకు గాఢముగా రంగచారిగారి బిల్లును బలపఱచుచు, మానవుని రక్తము చాల పవిత్రమనఁ జేసెదనియు, కాని యాయుధ ప్రయోగముచే ననవసరముగ చాఁచియు దారుణములు జరిగినవనియు, పిటినుండి రక్షించుటకు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు చాలదనియు, సైన్యాధిపతియందున్న యుద్ధాశుభములు చాలమంది నైనికులందు లేవనియు, మొన్న జరిగిన సిన్హాయందలి దారుణ మటుండగా, నెంతమంది పంకా కూలీలు చంపబడలేదనిరి. వారందఱును వైద్యపరీక్ష గావించ బడి యనాకోగ్యులు గాన మరణించిరని నిర్ణయింప బడుచుండి రనిరి.

పిమ్మట ప్రేమనుగారు మాట్లాడుచు బిల్లు సమక్షమున కోడనే ప్రతిపాదించబడెను. కాని చాల చిక్కులున్నవనియు, మేజిస్ట్రేటులను తమ చర్యలపై విమర్శించుచో నట్టి బాధ్యతలను చాలమంది నహించరనియు, ముందు హెచ్చరించుట చాల యసంభవమనియు, బిల్లులను నధికారులు బలహీనము చేయ బడుచున్నారనియు, నట్టిది కావించరాదనియు బిల్లు నాక్షేపించిరి.

పిమ్మట బొంబాయి యుద్ధోగ్యుల ప్రతినిధి యగు గార్లను గారు పనన్యసిం చుచు నధికారులందు బాధకత పురికొల్పు యెట్టి బిల్లైన నామో దింతుననియు, కాని యిట్టిబిల్లిదికాదనియు, నింకని యంశము లు చాలవఱకు నిశ్చితముగ నున్నవనియు, సంపూర్ణముగ నొక్క టియులేదనియు, ధర్మసూత్రములు విషయమును నిస్సందేహ ముగ నిర్ణయించవలెననియు, నీటిల్లనం దగ్గు నిగ్గయింపబడలే దనియు, నుద్వేగులపై హత్యకయి నేరముచేసి ద్వీపాంతరవాస శిక్షయైన సీటిడియలులైన జేయింపవచ్చుననియు, నట్టిదనవస రమనియు, ఈజాతివైషమ్యములపై నాధారపడవలదని హెచ్చ రించిరి. స్వరాజ్య పరిపాలనము క్రింద గూడ బాగుగానుండు నట్టి ప్రతిపాదనము చేయవలెనేగాని ప్రస్తుతపు బిల్లు బాగులే దనిరి.

జిన్నాగారి యుగన్యాసము

పిమ్మట జిన్నా గారు పర్యవేక్షించుచు సైన్యాధిపతి నైనికుని వలెనే యుగన్యాసించిరి. ఆంగ్లాశాసన మిచ్చుట సామ్యముచే చ్చుట సయ్యక్తముగ లేదనిరి. మేజిస్ట్రేటు నాజ్ఞ లేకుండ నై నికుడు తుపాకి కేల్లుకూడదను దానిని మొన్న జరిగిన శాసన ముమార్చులందు తీసివేసిరి. కాని 1920 వఱ క్కాంగ్రెజ్ శాసనమునకు తేమముగ విషయము భారతదేశమున కేలకాదు. లేక ప్రభు త్వము తన మేజిస్ట్రేటులనే నమ్ముట లేదా?

దేశీయ స్పృహ:—ముందు ఫలూనిచోట దౌర్జన్యము జరుగునని దెలుపుచో నుచ్చటకు బుద్ధిచంతులను బంపుగురు.

జిన్నా గారు:—నేను మేజిస్ట్రేటులు తమ విధిని నిగ్గు లిద్రింపఁగల బుద్ధివంతులని యూహించుచుంటిని. ముందు హెచ్చరించుట యచ్చటి హక్కులనుబట్టి యుండును. మేజిస్ట్రేటు లు సరిగా విధిని నిర్వహించిన కార్యదర్శులారకానరనిరి. ఈ టిల్లా బాధలకుండి టిప్పించుచున్నది. వీలన న్యాయాలయమందు విచారణ జరుగును. ఇచ్చట గార్డులుగారు విప్లవప్రాయపడిరి. నేరముచేసినవాడే బుజ్జువు చేయఁలయునుగాని మద్దాయకాదు. క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడ్ గాని 181, 182 యంశములు ప్రభు త్వోద్యోగులను రక్షించుచున్నాయనివి. ఈ బిల్లునం దాయుధ ములు నాపయోగించినప్పుడు మాత్రమే న్యాయాలయమందు విచారణ గోరెను.

ఉపసంగ్రహము

ఈ సమయమున చర్చ ముగించి సమ్మతులను గ్రహింప గోరిరి. అధ్యక్షుండటలే నిర్ణయించెను. అప్పడు రంగచారి గారు ప్రతిపక్షులవాదములను తమబిల్లునకు విఠింపవలయు చేపూటినవనిరి.

విమ్మట విదేశీయ సభ్యులనుపర్యవేక్షించుచు సైన్యాధిపతి సంకర్షణము లన్నిటిని చాల జాగ్రత్తగను, నూత్నముగను, విశ్వ సనీయముగను ప్రదర్శించెననియు, సైన్యము లతిజాగ్రత్తతో బ్రవర్తించుననియు, అగ్రా, అలహాబాదు, డెల్లీ లం దాండ్లయ నైనికులు చేసినసహాయము నందఱును బొగడిరనియు దెలిపిరి. సభవారు స్థలయు ఖర్చుల నామోదించుచో బుద్ధివంతులను మే జిస్ట్రేటులనే యెల్లసంస్థలయందు నియమింతునని జిన్నాగారికి బదులు చెప్పిరి. తానుద్యోగిగా నుండినపుడు 9 లక్షల జనులను తానుటకు తానొక్కడేయనియు, స్వర్ణకాలము సంచారముననే గడసెననియు, తాను ఫలూంతరమున నుండినప్పుడుగలిగిన యెల్ల రులకు గౌరవార్హులయ్యాధికారి యుంచలేకపోయెననిరి. ఇత సద్యక్షులు జనరలుగారి యనుజ్ఞ దీనుకొనఁబడునని జిన్నా గా ర్చి ని తి. ఇప్పుడు మాడ ప్రభుత్వము తన దోయు

స్టేటుకౌన్సిలు ఉక్కుపరిశ్రమకు మరికొంత రక్షణ మీయబడెను

స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశము సిన్హ, సెప్టెంబరు 3:—ప్రభుత్వముయొక్క కెండు తీర్మానములు మాత్రమే స్టేటుకౌన్సిలు కార్యక్రమమున నుండుటచే నేడు కేవలము దొరతనపు కార్యక్రమములు మాత్రమే సభ యందు చర్చించబడెను. మొదటి తీర్మానము ఎన్నిక నిబంధనలను సవరణ గావించుటను, భారత ఉక్కుపరిశ్రమకు అదన ముగ మరికొంత బొంట్ల నియంత్రణనునని రెండవ తీర్మానము చర్చకు సభ యెదుట బెట్టబడెను.

ప్రశ్నోత్తరములు 1924-1925 వ సంవత్సరములో అంత్యమున మొదటి మాడంపనవత్సరములకును వెన్సీ ప్రవర్తనము నిమిత్తము భారత దేశమందు 188, 174 పౌనులును, ఇంగ్లాండు నందు 181,278 పౌనులు వెచ్చింపబడెనని మనహాసాన రాంజీగారు వేసిన ప్రశ్నకు సమాధాన మీయబడెను. ఇదిగాక లైట్ల నుమారు మాడుట తలులు ఖర్చుపెట్టెను.

ప్రదర్శన కమిషను రియారుచేసిన నివేదిక అచ్చులగుచు న్నదనియు, సిద్ధముకాగానే ప్రకటింపబడననియు నక్షేప గారి ప్రశ్నకు జవాబియబడెను.

లింగవిభేదము

మశ్హిమెను మెజారిటి రిపోర్టునందు ఎన్నికనిబంధనలను సవరణ గావించవలయునని గావించిన పిఘార్నులను అంగీకరించ వలసినదని ప్రతిపాదించుచు, కేసుయొక్క చరిత్రను స్పష్టీకరించి స్త్రీలను వోటరులగుగా చేర్చవలయును అని గావించబడిన సిఫార్సులను క్రోడీకరించుచు క్రేరారుగారు ప్రసంగించిరి. స్థానిక శాసనసభలకుగాని, కేంద్ర శాసనసభలకు గాని స్త్రీలు అభ్యర్థులుగ నిలుచుట విషయమై ఆలోచింపబడలేదు. స్థానిక శాసన సభలే యీ విషయమై దారిదాపవలసియున్నదని సంయుక్త సెలెక్షన్మిటి స్పష్టముగ నూచించుచున్నది. స్త్రీల అనర్హతను తొలగింపవలయునని స్థానికశాసనసభలందు తీర్మానింపబడినచో దొరతన ముచిత్రీతిని నిబంధనలను గావించవలయునని ఎన్నిక నిబంధనలందు గలదు. స్త్రీలకు ఎన్నిక హక్కు నీయుటమా త్రమును గురించి, యీ తీర్మానమునందు నూచింపబడిన సవరణ కంటే, కేంద్ర శాసనసభలకుగాని, స్థానిక శాసనసభలకుగాని స్త్రీలకు ఎన్నికహక్కుల నీయువిషయమై, మరి సవరణ గావించ నావశ్యకము లేదు. స్టేటుకౌన్సిలుసభకు స్త్రీలు అభ్యర్థులుగ నిలుచుటకు గల అనర్హత తొలగింపవలసియున్న ప్రత్యేకముగ మీరు తీర్మానము గావించవలయును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలు గూడ యిట్టి తీర్మానములను అంగీకరించుచు తీర్మానింపవల యును. ఇంతవరకును బొంబాయి, మదరాసు, సంయుక్తపర గళాలు, బెంగాలురాష్ట్రము లట్టి తీర్మానములను గావించెను. బర్మారాష్ట్రము మాటవేరు. స్త్రీల అనర్హతలను తీసివేయుచు యీ సభయందు తీర్మానము గావించబడినచో, ఆ తీర్మానమీ రాష్ట్రములకే వర్తించును. ఇట్టి తీర్మానముల నితర రాష్ట్రీయ శాసనసభలు గావించినగాని కౌన్సిలునందు గావించబడిన తీర్మాన గముల నాలోచించుచునే యున్నదనిరి. కావున ప్రభు త్వముతరపున బిల్లునంగీకరింపలేదని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమను గారు నుకేపిరి.

రంగచారిగారి ప్రతిపాదనమునకు 58 అనుకూలురు 47 ప్రతిపూలు రగుటచే రెండవమారు సభయం దామోదింపబడెను.

పిమ్మట బిల్లునందలి సూక్ష్మంశములను జర్చించిరి. సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు నూచించిన సవరణ యొకటి యంగీక రింపబడెను. తరువాత బాధితుడుకాని వానిబంధువుకాని దా నిక బాధ్యుడగు యుద్ధోగ్యులపై క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడ్లలోని 182వ యంశమును సరకునేయకనే న్యాయ లయమందు నేరము చేయవచ్చునను సవరణ నాలుగవ యంశమందు చేర్చగోచు స వరణపడినది. దేశీయసభ్యుడు దానినాక్షేపించెను. కాని 58 అను కూలురు 55 ప్రతిపూలురుగ గలుగుటచే నంగీకరింపబడినది. పి మ్మట బిల్లు లంగీకరించుటకు రంగచారిగారు ప్రతిపాదించిరి దేశీయసభ్యు డభ్యంతరముచెప్పెను. కాని యధికసంఖ్యాకులచే నంగీకరింపబడి నెగ్గెను.

మారాష్ట్రములకు వర్తించును. స్త్రీలు శాసనసభ్యులగు నిలుచుటకు అనర్హతల గర్హగావించుచు యీ సభ తీర్మానించిన పిదప అంగీకారమును యిచ్చుచు స్థానిక సభలు తదవంతరము అవసరము తీర్మానమును గావించినచో సంస్కరణముల విచారణసంఘము చేసిన సిఫార్సులను యీసభఅంగీకరించునాయనునది యే ప్రస్తుతమునందుగల సమస్యగా ఉన్నది.

గౌ. రామదాసు పంతులుగారి సవరణ

తీర్మానము తుదయందు క్రింద వివరించిన మాటలను చేర్చవలసినదని గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు

సవరణ బ్రతిపాదించిరి. స్టేటుకౌన్సిలుఎన్నికలకుయితర వైన కారణములచే వోటు చేయుట కధికారముగల మనుష్యుల యొక్క లింగ అనర్హతను రద్దుచేయుచు ఎన్నిక పట్టియందు వారి వారి కేరులను రిజిస్టరు చేయవలయును. అయిదవనిబంధనప్రకారముగ నిబంధనలను మార్చవలయుననియు తీర్మానమునుగావించుటయే ఏడవ నిబంధన ప్రకారముగ జూలననియు రామదాసు పంతులుగారు పరిస్ఫుటము గావించిన. తీర్మానము పూనుచేసిన యెడ బొంబాయి, మదరాసు, బెంగాలు, సంయుక్తపరగళాలు, బర్మాలయందలి స్త్రీలు స్టేటు కౌన్సిలుసభ్యులగునెన్నుకొనుచు 31వరీతిని స్టేటు కౌన్సిలు ఎన్నికరీతిని జాబితాయం దు నూర్చులు గావించబడును. స్త్రీల అనర్హతను రద్దుగావించు చు యితర రాష్ట్రములుగూడ తీర్మానములను గావించినగాని నిబంధనలు యితర రాష్ట్రములకు వర్తించవు. మహామ్మదీయ (స్త్రీలు వోటు చేయుటకు నియమింపబడిన స్థానము (ప్రాల్లింగు బూత్సు) లకు వచ్చి వోటుచేయజాలకుండినను, హిందూ స్త్రీలను వారి హక్కులను చలాయించవలయుండు స్టేటుకౌన్సిలుసభ్యులందు మహిళాసభ్యులుండినచో కౌన్సిలు చర్య రీతికొంత సరసముగ నుండును.

సవరణ తీర్మానముయొక్క ఆశయమును మీరుచున్నదని క్రేరారుగారు దెలిపిరి.

రామదాసుపంతులుగారు దెలిపిన విషయమును గమనించి, ఎన్నిక నిబంధనలందు గల రెండవ మరతులో నియమింప బడిన విధానము ప్రకారముగ స్త్రీల అనర్హతలను తొలగించుట సవరణ ఆమోదిం చుటచే సమానముగా జాలదని అద్యక్షుడు సవరణ సరియైనదిగాదని తీర్పు జేసెను. అద్యక్షువశాత్తు యీవిషయముపై ప్రతిపాదించ దలచిన తీర్మానమును అద్యక్షుడు అంగీకరించెను.

సవరణ అమర్చాదగ సరియైనదిగాదని నీతిర్పుచేయబడుటచే, తీర్మానమును సర్ దేవప్రకాశదాసర్వాధికారి బలపరచెను. అది అంగీకరింప బడెను.

గవర్న మెంటు తీర్మానము ఆమోదింప బడుటచే స్టేటు కౌన్సిలు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు స్త్రీలకు అధికారమునీయబ డెను. రేపు శాసన సభయందు రామదాసు పంతులు గారు ప్రతిపాదించవోవు తీర్మాన మామోదింప బడినచో, స్త్రీల అనర్హతలను ఏరాష్ట్రీయ శాసనసభల రద్దుజేసినో ఆరాష్ట్రము లందలి స్త్రీలు స్టేటు కౌన్సిలు సభకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబ చుటకు ఎన్నికలందు పోటీ ఫలుప వచ్చుటకవకాశము గలుగును. తీర్మానము సంపూర్ణముగ స్త్రీల అనర్హతను తీసివేయబడెను. స్త్రీల కనర్హత యిప్పుడు సంపూర్ణముగ గలదు. ఎన్నిక నిబంధనలను దొరతనము మాత్రమే సవరణ గావించవలయును. స్త్రీల అనర్హతను తొలగించవలసినదని కౌన్సిలు తీర్మానించవలకు యుండునని నేడు గావించబడినతీర్మానము నలన స్పష్టము చేయబడెను. కౌన్సిలు తీర్మానింపగనే దొరతనము నిబంధనల సవరణ గావించవలయును. అట్టితీర్మానము గావించబడిన విదప స్త్రీలు వోటుల నీయవచ్చును. కౌన్సిలు సభ్యులుగ నెన్నుకొన బడుటకు అభ్యర్థులుగ నిలువవచ్చును.

ఉక్కుపరిశ్రమకు అధికముగ బొంట్ల నిచ్చుట

వాణిజ్య శాఖ కార్యదర్శియగు డి. టి. చాక్లిక్లూగారు దిగువతీర్మానములు ప్రతిపాదించెను:—ఈదిగువ వివరింపబడిన మరతులపై 1925 అక్టోబరు 1 వరేదీ మొదలు 1927 మార్చి 31-వ రేదీవరకు భారత దేశమందు తమారు చేయబడిన ఉక్కు నకు బొంట్ల నీయవలయు నని యీ సభ వారు గవర్నరు జనరలు, వారి సలహాసంఘమునకు సిఫార్సు చేయుచున్నది. (1) భారతదేశమంద రజములనుండి తయార చేయబడిన ముద్ర యిను మునుండి 1924 వ టారిఫుశాసనమందలి 11 వ షెడ్యూల్లలో 7వ భాగమందు ప్రత్యేకముగ వివరింపబడినట్టి వస్తువులను దయార చేయుటకు ఉక్కును దయారుచేయు భారతదేశమందలి కంపెనీలకుగాని లేక ఫరమ్ముకుగాని బొంట్లయీయబడును. (2) అట్టి కం

పెట్టుకొని, పట్టుకొని తయారుచేయు ఉక్కుఖడ్గంపై బన్ను వకు రూ-12ల చొప్పున మాసములో తయారుచేయబడు ఉక్కు ఖడ్గంలలో నూటికి 70 వంతు ఖడ్గం తూనికపై దొరతనము పొందినారు. (3) ఈ తీర్మానము ప్రకారముగ 1926 మార్చి 31 వ తేదీతో అంత్యమున ఆరుమాసములలో నీయబడు పొంటి మొత్తము 18½ లక్షల రూపాయలు 1926 ఏప్రిలు 1 వ తేదీ తో ప్రారంభమై 1927 మార్చి 31 వ తేదీతో అంత్యమున సం త్సరములో 41½ లక్షలను పొంటి ఉక్కు పరిశ్రమరక్షాము ని మిత్తయినబడును. మొత్తము 60లక్షల రూపాయలకు పొంటిగ నీయు ధనము వించగూడదు.

చాడ్విక్కు-గారి ఉపన్యాసము

ఉపన్యాసమును గావించి తీర్మానమును చాడ్విక్కు- గారు ప్రతిపాదించిరి. కాని ప్రతికూలతలు గలవియందు చాల ఎక్కువ పరిమితి ప్రసంగము వివరించెను. రక్షణసంకములను విధించుటచే దిగుమతులు తగ్గునగుట టారిఫుబోర్డు ఉపాధి అసత్య మయ్యెను. కాని స్థానికములందు ఉత్పత్తిపెచ్చెను. సరకు అమ్ముటకు బహులము పరిస్థితులు అనుకూలముగ నున్ననీ టారిఫుబోర్డు తలంచుచున్నది. ధరలను నిలబాటు చేయుటచే గతిగ నీ ఫలమిది. మందము తరువాత ప్రయము అధికముననుచిక్కులం దున్న పరిశ్రమలు, ధరలు పడిపోవుచున్నవి దెంగటిల్లు వారు నిరాకాపయు గానుండుటకు ఉక్కుపరిశ్రమ యొకసంబే శ్యము నంపుచున్నది. ఖడ్గంలు, కోణములు, రేకులు, మడతలు, యిండ్లవిర్యామునకు గావలసిన పానాసులవిషయము తాతాకం పెనీ పోటీనలన ఒత్తిడి గలిగింపబడుచున్నది. కాని రైలుపట్టా లవిషయము కంట్రాక్టులను దీసికొనుటచే పోటీనలన ఒత్తిడిగలు గుటలేదు. రాబోవు 18 మాసములలో 524,000 టన్నులు ఉత్పత్తిచేయబడునని బోర్డు అంచనా వేసెను. ఈ మొత్తములో 315,000 టన్నులకు పొంటియాయబడును.

గణితము ప్రకారముగ 90లక్షలు పొంటివలయునని బోర్డు తెల్పెను. నేడు పరిశ్రమపరిస్థితులు అనుకూలముగ నున్నవి. రక్షణ సంకములను విధించి తదుపరి కొంతవరకును పొంటి నీయ నిశ్చయించుటవలన అర్థమును కాపిలు గ్రహించవలయును. ఏ రక్షణ ప్రణాళిక ప్రకారమైనను దొరతనము సంకములను కొంతవరకు విధించక తప్పదు పరిశ్రమయొక్క పరమకు కనీసపు ధరను గావించియుటరక్షణ ప్రణాళిక పనిగాదు. ప్రణాళిక స్వభావమేయనిగాదు. అట్టి విధానమువలన వానక ప్రయత్నములు సన్నగిల్లిపరిశ్రమ నిద్రా వస్థ యందుండి తుదకు అది సజీవము ఒక్క పరిశ్రమపై 60 లక్షలను పొంటిగా వ్యయము చేయుటకు దొరతనముచాలసంబే హించెను. కాని పరిశ్రమను రక్షించి సజీవము చేయవలయున్నది. పరిశ్రమకు తట్టుబడి ఖర్చులను తగ్గించుట రక్షాసీయనిలు లేదు. అనుకోనునట్లుగ ముందు సంవత్సరములో తట్టుబడి ఖర్చులు తగ్గినవో, పరిశ్రమకు నికరముగ ఆదాయముచేకూర్చు, అనేక కారణములచే నూటికి ఆరు రూపాయల ఆదాయము రావచ్చును. దీనివలన వడ్డీచే కంపెనీ ఋణపడెను. ముందు సంవత్సరము లో టన్నునకు రూ-15 ల చొప్పున తట్టుబడి ఖర్చులను కంపెనీ తగ్గించునని దొరతనము నమ్ముచున్నది. అందు మూలమున 60 లక్షలను దొరతనము పొంటిగానీయుచున్నది. దొరతనముపొంటి గానీయు ధనసహాయముచే అనుకూలముగ ఆర్థికపరిస్థితికంపెనీ వచ్చునని విశ్వసించు చున్నది.

సర్ విలియం కుట్టి

తన ఎన్నిక వర్గమువారు స్వేచ్ఛ వ్యాపారపద్ధతివారైనను తాన తీర్మానమును బలపరచు చుంటిని సర్ విలియం కుట్టి తెల్పెను. తనయొక్క ఎన్నిక వర్గము (బెంగాలు వాణిజ్యసంఘము) ప్రారంభమున దిచ్చిన రక్షా సంకీర్తించెననియు, అట్లుగానిం చుటకు యుద్ధకాలమందు ఉక్కు పరిశ్రమ ప్రభుత్వము నకు మహోపయోగముగ నుండెననియు సర్ విలియం కుట్టిగారు నడిపిరి. పొంటి నీయుటకు వాణిజ్య సంఘమున కప్పుడు యిష్టము లేదు దొరతనమా అభిప్రాయమునప్పుడంగీకరించెను. పొంటి నిచ్చి 18 మాసములు పరిశ్రమకు రక్షణమీయవలసినదని కాంసి లును దొరతనము కోరుచున్నది ఇప్పుడు అదనముగ నీయు రక్షణమువలన పరిశ్రమ చానక పెమ్మడిగ నడచునని చాడ్విక్కు- గారు అభియోమిచ్చుచున్నారు. రక్షణమును గోరుపరిశ్రమకు రక్షణమును వివరించు ప్రాసంగిక పాటికి తాళ మయింపగూడదు. నోటికెక్కిరింపగలదు. సరకులను కొనుగోలు చేయుచు నగూడ చాడ్విక్కు-గారు సందేహమును దొలగించిరి. కాని 18 మాసముల అనంతరమందు పరిశ్రమకింకను రక్షణ మీయవల సిన ఆవశ్యకత గలిగినవో పన్ను చెల్లించువారి ఆమోదనబడయు ల కష్టముగ నుండును. పన్ను చెల్లించువారు మోయు భారము ను తగ్గించుటకును, దొరతన మీయ పొంటిని సరిగవ్వయును

గావించుటకు జూచుటకు తాతా కంపెనీ డైరెక్టరు సంఘ మునందు దొరతనముయొక్క ప్రతినిధి నోకని నీయమిండుట ఆవ శ్యకముగా నాయని సర్ విలియం కుట్టి నూచించెను.

తీర్మానమును సర్ ఉమర్ హయతుల్లాను బలపరచెను.

సర్ మేనేజ్ దాదాభాయి

ఉక్కు, దేశమున కాయువు పట్టు అను పరిశ్రమలలో తొటిగాన, వివక్షణతో పరిశ్రమలకు రక్షణము నీయవలసినదని సిఫార్సుగావించిన ఆర్థికమీషనునందు సభ్యులలో నొకరుగాన సర్. యం. దాదా భాయిగారు ఉక్కు పరిశ్రమ రక్షణము నీయుటకు లేబడిన తీర్మానమును బలపరచెను. రక్షణ పద్ధతి నలంబించి యింగ్లాండు దేశము దాని ఆర్థికాధికృతకు పునాదు లను నిర్మించుకొనెను. ఆర్థికాధికృతచే పరిశ్రమికాభివృద్ధి చేశారును. ఇతర దేశములలో జయప్రముగ యింగ్లాండు పోలి చేయగలిగిన పరిస్థితులు లుచున్నవి. యింగ్లాండు స్వేచ్ఛ వ్యాపారపద్ధతి నలంబించెను. గత కొన్ని వార్షములక్రిత ము యింగ్లాండు బొగ్గుగ నులయజ మాను లకు పార్లమెంటు నష్ట పరిహారము క్రింద హా ఆర్థిక సంవత్సరము ధన్యమందు కొన్ని జేలకోట్ల రూ పాయల నిచ్చెను. ఆర్థిక సంవత్సరము మధ్య ఉక్కు-పరిశ్రమకు పొంటి నిచ్చుచుంటిని సర్ విలియం గారి వాదన నిలబజాలదు. తాతాకంపెనీకి పొంటిగానీయు ప్రజల ద్రవ్యము సరిగ వెచ్చిం ప బడునని కాంసిలున కభయమీయబడెను. తట్టుబడి ఖర్చులు దగ్గించుటకు డైరెక్టరులు సాధ్యమైనంతవరకును ప్రయత్నించిరి ముందు 18 మాసములలో యింకను వారు దగ్గించెదనని తలంప వచ్చును. అరుచుటకులకు బదులుగా మొత్తము 90 లక్షలను కంపెనీకి కాంటిగానీయుట బాగుగ నుండునని సర్ దాదాభాయి గారు గోరుచున్నారు. 18 మాసముల అనంతరమందు ఉక్కు పరిశ్రమకు రక్షణమీయవలసిన ఆవశ్యకత ఉండగూడదని సర్ విలియం కుట్టిగారు గోరుచున్నారు. సర్ విలియం గారి అభిప్రాయము యెడ తాన సాకుభూతి జూపుచున్నాననియు రాబోవు 18 మాసములలో వ్యాపారము మరుగగ నడచుటకు గోరుచున్నా ననియు, ఎక్కి సామర్థ్యములతో కంపెనీని నడుపు డైరెక్టరులు ఖర్చుల భారమును దగ్గించుటకు ప్రయత్నించెదననియు విశ్వ సింఘుచుంటిని సమమేనేగీ దాదాభాయిగారు నడిపిరి.

గౌరవనీయులైన సెత్తాగారు

తాతాకంపెనీ డైరెక్టరులలో నొకరు సెత్తాగారువారి అభిప్రాయములను తెలిపి తీర్మానముపై వోటుచేయలేదు. టారిఫు బోర్డుగావించిన నిబేదిక శక్తి సామర్థ్యములతో తయారుచేయ బడెనని ఆంగీకరించిన 90 లక్షలను కంపెనీకి కాంటిగానీయుటకు చాల విచారకరముగ నున్నదని గా|| సెత్తాగారు వివరించిరి. ఇదివరకు యిచ్చిన రక్షణమునకును, యిచ్చవలసిన పొంటికిని తాతాకంపెనీ ప్రజలకును దొరతనమునకును కృతజ్ఞత తెల్పుచు న్నది. ఇదివరకు సహాయ మీయబడకుండునవో ప్రజలు పెట్టు బడి చెల్లిన 30 కోట్లను గంగా ప్రవేశముయ్యెడిది. నలుబది వేల కార్మికులకు పనిపాటులేక యుండెడివారు ఇది వరకున్న రీతిని జామ్షెదుపురం వల్ల కాను కావలసినదే. యూరపు ఖండ మందు ఉక్కు-పరిశ్రమ తిరిగి విజృంభించు నూచనలు లేవనియు, అచటి పరిస్థితులు నిరుత్సాహకరముగ నున్నవనియు టారిఫుబోర్డు వారు దెప్పిరి. ఇట్టి సందర్భము లందు టారిఫుబోర్డు నూచించిన 90 లక్షలను పొంటిగానీయుట ఆర్థికము కాగలదు. స్వ ల్పకాలములో తట్టుబడి ఖర్చులను 15 లక్షల వరకును దగ్గించ బడునని చాడ్విక్కు-గారు దలంచుచున్నారు. ఆయన ఉపాధి సరియైనది అయినవో తక్కువ పొంటిని ఆంగీకరించుటకు కంపెనీ నీవారు సిద్ధముగ నున్నారు. ఆయన ఉపాధి ప్రకారము జరుగక, మారకపురేలు తెరిగి విదేశవ్యాపారులు సరకుచే దేశమునుంచి వేసినయెడల, కంపెనీవారు పొంటి నీయవలసినదని తిరిగి దర ఖాస్తుచేయవలసి వచ్చినవో సానుభూతితో దరఖాస్తువిషయ మై ఆలోచించెదరా యని గౌరవనీయులగు సెత్తాగారు గోరిరి. ఉక్కు-పరిశ్రమకు జూపబడిన రక్షణము ఆవశ్యకమైన వో యితర పరిశ్రమలకు గూడ దొరతనము జూపునని విశ్వసిం చుచుంటిని బాలారామ్చెనార్ చానుగారు దెప్పిరి.

సర్ ఆర్థుప్రూమ్

పదునెనిమిది మాసముల వరకును ఉక్కు-పరిశ్రమకు రక్షణ మీయవలయునను విషయమై తాన బోర్డులకులేదని సర్ ఆర్థుప్రూమ్ గారు నడిపిరి. కాని ఒకరివద్ద దీసికొని పరియొక రికి పొంటి నీయునప్పుడు అపాయములకు తావుగలదు. ఒకమిల్లు యంత్రపరిశ్రమ గలదనియు, అది చావుబ్రతుకలపై నున్నదని యు ప్రభుత్వము గుర్తించవలయునని సభ్యుడు నడిపెను. మిల్లు పరిశ్రమయందు, దెందు లక్షల కార్మికులు బనిచేయుచున్నారు. జాతీయాభివృద్ధికరముగ పరిశ్రమ క్షీణదశలోనికి వచ్చునప్పుడు బారియదానిని గాపాడుటకు దోడ్పడవలయునని దెప్పి తాను

మోహనదాసు రాంకిగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. కాబట్టి ప్రకృతము దొరతన మనలంబించుచున్న విధానము సరిగనున్న దని తెప్పి దొరతనమును సభ్యుడు అభినందించెను. పదివత్సర ములలో రక్షణమును నివర్తించి పరిశ్రమలను దొరతనము రక్షణ మీయట బూనుకొన వలయునని రామ్బేగారు దెప్పిరి. బ్రిం బాయి ప్రతిపరిశ్రమను గరించిన సభ్యుడు ప్రసంగించెను. బొంబాయి ప్రతిపరిశ్రమ రక్షణమును గోరుటలేదు. ఆపరిశ్ర మకు రక్షణ మహావశ్యకము. పరిశ్రమ యిప్పుడు దుస్థితియందు న్నను రక్షణముగా తలయునని కోరుటలేదు.

జి. ఎ. నటేశన్ గారు

రక్షణము స్వల్పకాలము మాత్రమే యీయబడునని గా|| జి. ఎ. నటేశన్ గారు దెప్పిరి. రక్షణమును గోరు పరిశ్రమ ర్గి తెంచుమెంటు నవలంబింపవలయును. పదునెనిమిది మాసముల అనంతరమందు రక్షణము ఆవశ్యకమైనవో దొరతనము తాతా కంపెనీ దరఖాస్తును విచారించదా యని సెత్తాగారు నడిపిరి.

తానంతట అది నిలచును వ్యాయముగ బ్రతుక్కించెనని కాంసిలునకు దోచినయెడల మాత్రమే పరిశ్రమకు రక్షణమీయ బడునని నటేశన్ గారు దెప్పిరి.

తీర్మానమును బలపరచి, తాతాకంపెనీ తలభారముగ నున్నదనియు, తట్టుబడి ఖర్చులను దగ్గించుటకు పూనుకొన వలయుననియు కరంధికారు గారు దెప్పిరి.

సర్ జి. సర్వాధికారి

తాతాకంపెనీ డైరెక్టరుల బోర్డునందు దొరతనపు ప్ర తినిధిని నియమించుట వలన కంపెనీయొక్క బాధ్యతతో అనవ సరముగ జోక్యము దీసికొనవలసి వచ్చునని సర్వాధికారి నుడి వెను.

1927 వ సంవత్సరమున మార్చి వరకును తాతాకంపెనీకి రక్షణమీ యబడెను. టారిఫు బోర్డు పొంటిగానీయుటకు 90 లక్షలను నూచించెను. కాని దొరతనము 60 లక్షల నిచ్చెను. అరుచది లక్షలకంటె అధికముగ పొంటిగ నీయుట తమకష్టమని దెప్పి, దొరతనముయొక్క తీర్మానమును సర్వాధికారి బల పరచెను.

వివక్షణ జూపి తీర్మానమును అంగీకరించి నందులకు చాడ్విక్కు-గారు సభ్యుల నభినందించిరి. తాతాకంపెనీ ము క్కు వ్యవహార ములను గనిపెట్టుటకు దొర తనముచే గేయింపబడినసభ్యుడు డైరెక్టరుల సంఘముందుండ వలయునను అభిప్రాయమును ఆమోదించుచుంటిని చాడ్విక్కు- గారు నడిపిరి. కాని విస్తారముగ కని పెట్టుట గగదు. టారిఫు బోర్డు వివరించిన అంశలను మిక్కిలి సరముగ పరీక్షించిన బిదప 60 లక్షలను యిచ్చుటకు దొరతన మంగీకరించెను. కంపెనీ వ్యయభారమును తగ్గించునని విశ్వసించుచుంటిని వాణిజ్యకార్య దర్శి చాడ్విక్కు-గారు తెల్పిరి.

ఏకగ్రీవముగ తీర్మాన మామోదింపబడెను

తీర్మానమును ఒక్క స్టేటు కాంసిలు సభ్యుడైనను బ్రతి ఘటించలేదు. ఏకగ్రీవముగ తీర్మానము ప్యాసు చేయబడెను. రేపటివరకు స్టేటుకాంసిలు సభ నిలిపివేయబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

షిల్లాంగు, నెప్టెం 10:— నేడు ప శు క్తు ల మే త ప ను వి వ య ము చ ర్చిం ప బ డె ను. ఈవిషయమున ప్రస్తుతమున్న నిబంధనలు సరిగా పనిచేయక పోవుటవలన దీనిని తిరిగి విచారించవలసినవై నని ప్రభుత్వము తరపున జవాబు చెప్పవచ్చు గా|| బార్ని సుగారు చెప్పిరి. ఈప న్నునుండి గయతును విడువల చేయవలసిన ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. కాని పూర్తిగా తొలగించుటనుగూర్చి రయి తు విచారించ బూనుకొనుటలేదు. చిత్తునిబంధనలను విచారిం చుటకు డిగ్రీమిటి క్లెంట్లచేయవలెనను సవరణ ఆంగీకరింప బడెను. (ఆ. ప్రె.)

లక్నో లో కుంభవర్షము

నదులు పొంగినవి. ఇండుకూలి మనుషులు చనిపోయిరి

లక్నో, నెప్టెం 10:—లక్నోలో బుధవారమునాడు 6 అడుగుల వర్షము కురియుటచే చాల ఇండ్లు పడి మనుష్యులు చనిపోయిరి. ఒకవనీ క్రింద వాసువులు పడిపోయిరి. సాయం కాలము 7 గురిని ఎదుటకీ తీయగా వారుచచ్చియుండిరి. సీతా పూరులో కూడ పెద్దవర్షము కురిసినది. గుప్తినాది పొంగినది. వరదరావచ్చునని భయపడుచున్నారు.

రాచిన్సన్సు "వేటెంటు" బార్లీ

ప్రతి విడ్డకల్లి

తన ఆరోగ్యమును, తిడ్ల ఆరోగ్యమును చక్కగా కాపాడుకొనవలెను. శేవిన్ విడ్డకల్లిను అవలంబించి గొప్ప కష్టములు, చిక్కులు గలుగును. తిడ్ల తల్లి పాలుపై ఆధారపడినప్పుడు

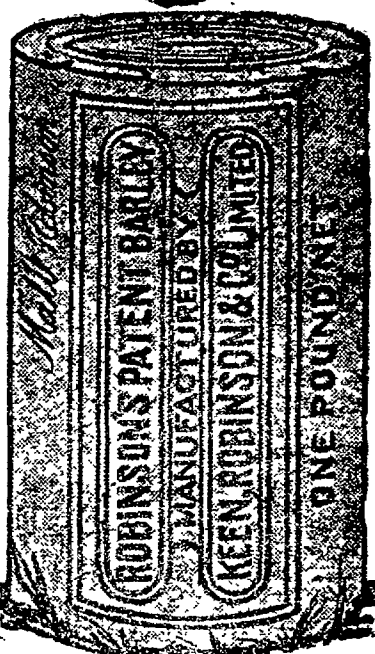
రాచిన్సన్సు "వేటెంటు" బార్లీతో

తేజోవంతమైన గంజి రేగ ఆల్బుమిన్మును తల్లి పుచ్చుకొనిన తనకు మంచి అందు గలుగుచున్నట్లు తెలియను, మరియు తిడ్లకు పాలు భారముగా యిచ్చుటకు వలెను. తల్లి కన తిడ్లకు పాలు యివ్వకలసప్పుడు

రాచిన్సన్సు "వేటెంటు" బార్లీతో

తయారయ్యేటట్లుగండిన ఆవు, రేగ గడ్డి, రేగ మేకపాలు, రేగ కచ్చాపాలుతో చేయబడుట మంచిది. ఇది మిక్కిలి ముఖ్యమైన విడ్డకల్లికాదు మంచి తల్లిక క్రింది అవలంబించుకొని. అయితే వైద్యులచే గొప్పగా సిఫార్సు చేయబడుచున్న రాచిన్సన్సు "వేటెంటు" బార్లీగానే యుండవలెను. పలుమార్లు పీచు మున్ను ముక్కలను, మిక్కిలి ముఖ్యముగా ముడు పెరగ కాన్సర్ కాదుటకు వలెను.

No. 3.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధ మైనది

అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైన మందు. ఇది ఇప్పుడెప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్లలు, పోట్లు, బెబుకులు మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. సెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును కఠిరాంగములకు అనారోగ్యములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము చేయుచున్నది.

అన్ని షాపులలో దొరకును

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

మోహినీ తైలము

పెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

జాబులు.

శ్రీ భగవచ్చాస్త్రకళాశాల

విద్యాలయములందును శివాలయములలోను భగవద్దర్శన మొనర్చుట కర్హ జన్మగలవారలకు నాయా శాస్త్రాధ్యయనము జేయుచుటకు దేవాద పట్టణమున నీ యున్నత విద్యాలయమును నెలకొల్ప నెంచినాము. ఇపుడు భగవచ్చాస్త్రవిద్య మిక్కిలి యుత్సన్నతదశయందున్నదని వేరుగఁ జెప్పవక్కరలేదు. దేవాలయము లెందున నిర్మితమైనవో అందలి విగ్రహమును దైవముగ నేల భావింపవలెనో అవిగ్రహము దైవమెట్లాయెనో విగ్రహారాధన వ్యవస్థకు పాటువేదియో మనము సామాన్యముగ మరచినాము. నేటిదేవాలయపరిస్థితు లిందుకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు.

ఇందుచే భగవచ్చాస్త్రవిద్యను మంచి పద్ధతులతో నృద్ధి నందింపఁ జూచు యగత్యమైనట్లు వినితమగుచున్నది. దేవాలయమునకు అర్చకుఁడే ప్రాము. అర్చకుడు దేవాలయమునందు భగవద్భక్తిని ఆస్తితమ గర్భియ దేవమూర్తయొక్కాడు. మనము పాపభీతిగలవారమై 'దైవమున్నాడు శిక్షించుటకు తక్షిం చుటకు' నని యొరింగి యుండదు. సద్భావము దేవాలయమునందగుడిసంతనే గల్గుటకు అర్చకుడు కారణము కావలెను. వేయేల, దేవాలయముల మంచిస్థితి కై దెచ్చుటకు దొలుదొల్ల నర్చకులను మంచి సమర్థులగవారి గఁ జేయుట ముఖ్యవశ్యకము.

అర్చకుడు తనకు కావలసిన విద్యనంతయు చక్కగానము పొందించి యెపుడు దేవాలయమున నర్చనముగావింప మొదలిడుచున్నాడో అపుడే ఆదేవాలయమున కుచ్చదశ యారంభమైనదని చెప్పవచ్చును. అర్చకులలో నర్చక విద్యయందు సామాన్యప్రవేశము గాక దగినంత విద్యా సంపన్నత లేనివారధికసంఖ్యాకులు గలరని అర్చకులును అంగీకరింపక తప్పదు. జవాదరణ తస్యమన్న కొలది అర్చకులలో భగవచ్చాస్త్ర విద్య క్షీణదశకు రావారంభించెను. దేవాలయధర్మ ప్రచారము తేకపోవుటచేత ను దేవాలయ నిర్మాతలను శ్రీమంతలు అర్చకులను బ్రోత్సహించి విద్యాభివృద్ధికి దోడ్పడకుండుటచేతను నేడు వారిలో నావిద్యాధికులు విరివిగ లేకన్నారు. ఈ విద్య విషయమై యింక నిటులే యూర శున్నవో భగవచ్చాస్త్రములు నామమాత్రవశ్యమై దేవాలయములు మామూడియల ముడియల కై సప్తల చర్చిలను బోలి మన ఆస్యాత్మిక జాతీయత యధఃపతనముఁ జెంద నలసినవచ్చును. మహాభయంకరమైన యానర్యనాశము నరీకట్టుట ప్రతిభారతీయుని ధర్మమైయున్నది.

విద్యార్థుల కీ కళాశాలలో నాయాశాస్త్రబోధనాధ్య సన పద్ధతులయం దారిదేరిన పండిత ప్రకాండలచే నధ్యయనము జరుపఁబడును. ఈవిద్యాభ్యాసము నాల్పతరగతులుగనుండును. ఒక్కొక్క తరగతిలో విద్యార్థి యొక వత్సర మధ్యయనము గా విందును. నాల్పవత్సరములలో నతకు యు ర్తమాధికారి కాగలడు. ఉత్తమాధికారి యనగా దేవాలయమునకు సంబంధించిన పకల వైదిక కర్మల నిరాఘాటముగఁ జేయింపఁగలవాడు. దేశ మిట్టి యుత్తమాధికారుల నెందరినో గోరుచున్నది. మహాదారులకు దేశీయుల యాదరణబలమున నీ కళాశాలాసంస్థాపనము త్వరలో జరుగఁగలదు. భారతజాతీయాన్నతికిని దేశభ్యుదయమునకును మూలకందమగు శ్రీ భగవచ్చాస్త్ర విద్య నీరీతి

నభివృద్ధి నందించి యెన్నివందల ఎత్తెరముల క్రితమో మన పూర్వులచే ప్రతిష్ఠింపఁబడి యుత్కృష్టతః ననుభవించి నేడు హైన్యస్థితికి వచ్చిన దేవాలయములను మన ముద్ధరించిన వార మయ్యదముగాక.

శ్రీనివాస ఆశ్రమము } వేదాంత శ్రీనివాసాచార్యులు
తెజవాడ 1-9-25 } వ్యవస్థాపకుడు

గోదావరిమండలము-దేవాదాయచట్టము

మదరాసు మజ్జర్యాదాయ చట్టములన జాతీయ గౌరవభంగము తప్పదు. దేశమున కింత అపకార మొనర్చు చట్టమున కేరసు ప్రతీకారాలోచన మొనర్చుకూరకుండు తెంతయు విచారకరము. ఈ విషయమున నే కారణముచే నేమి అర్చక మహాజను లొనర్చుచున్న ఆందోళన మెంతయు సమృద్ధిపత్య నది. గుంటూరు మండలమునుండి మామండలములో చట్టమును వ్యతిరేకించు ఆందోళన మొనర్చ నరచెంచిన ప్రచారకు లొక రిథో మాట్లాడినాను. రామచంద్రపురం, అమలాపురం, రాజమండ్రి, కాకినాడ తాలూకాలలో ప్రతీకారయత్నము లొనర్చు బతుమన్నట్లును మిగిలిన తావులనూడ జరుగనున్నట్లును చెప్పిరి. ధర్మబద్ధమైన యా ఆందోళనకు దేశీయు లెల్లరు తోడ్పడి అసహాయులు అసాయకులు నగు అర్చకుల పారంపర్యపు నత్వముల నిగ్ని పూర్వమును గట్టుకొన మతాభిమానుల నెల్లర ప్రార్థించుచున్నాను. కోట్లలో న్యాయమును సొందుటకు నూడ అర్చకులు యత్నము లొనర్చుచున్నారు. అర్చకులైనను యువమున పాటుబడి జాతీయగౌరవము నిలువబెట్టవల నని కోరుచున్నాను.

మండలేటి, యం. వి. బాపిరాజు,

నిజాము రాష్ట్రము - చేతిపనులు

శ్రీ శేషాద్రిమణి కవులు

ఈసంవత్సరము వేసవి పండుగలలో మాలో నొకరము మెదకుమండలము నందును నే తొకరము ఒరంగల్లు నల్లగొండ మండలములందును బరిశోధనోద్యమముతో బనిచేసితిమి. పరిశోధన ఫలితములు మతియొకమాటు నివేదించునంటిమి. మా స్వానుభవ మువలన నెఱింగిన నిజాము రాష్ట్రమునందలి చేతిపనులను ప్రకృత మీ వ్యాసమున నివరించెదము.

మెదకుమండలము నిజాము రాష్ట్రమునందున్నది. మెదకులో శాంధ్రపీఠము గట్టిన దుర్గమొకటి కలదు. అది దృఢ మతమై ప్రాచీనాంధ్రనాగరకతకు దృష్టాంతముగ దర్శనీయ ముగ నున్నది. మెదకు ప్రాంతమున పూర్వము దిగ్గంతులనంటి విద్వాంసులు గలరు. వారలు వ్రాసిన పుస్తకములు చాలగలవు గాని క్రమముగా నవి నాశనస్థితిలోనికి వచ్చినది. ప్రకృత మీ మండలమున జేతిపనులను మాత్రము చర్చించుచున్నారము. మెదకుమండలము రైలువకు జాలదూరమునందున్నది. ఎనువతి దిగుమతుల కనుకూలములగు సౌకర్యములుగూడ లేవు. ప్రజేశ ములు నిమోన్నతము లగుటచే బండ్లుగూడ గొన్నిచోటుల సాగు పిలులేదు. అల్లాదుర్గమును గ్రామ మొకటి కలదు. ఇది గొప్ప పర్వతస్థలము. చుట్టు నాలుగైదు క్రోసులవఱకు కొండలే గాన ఎనువతి దిగుమతులు పశువులపైనే నర్తకులు జరుపు చుందురు. ఇది చూచిన పూర్వపు సార్థవాహులు బిడారుల సంగతులు జ్ఞాపకమునకు వచ్చును. నాగరక సంపర్కములేని వారగుటచే మెదకు మండలవాసుల శాంధ్రతత్వము సహజమైనది. వారి భాషగూడ ప్రాచీనాంధ్ర వాఙ్మయమునకు లక్ష్యముగా నుండును. ఆహారమునకు గావలసిన గోధుమలు, వడ్ల, అల్లము, పసుపు బెల్లము తీలకర మెంతులు, ఆవాలు లోనగు తినుబండారములు ప్రతి వార లోనగునవి, గంధముచెట్టు కరకాయచెట్టు లోనగు నుపయోగ వృక్షము లీ మండలమున విరివిగా గలవు. ఈ మండలములో జోగిపేట సిద్దిపేట మెదకు సదాశివపేట లోనగు తావుల గొప్ప గొప్ప సంతలు ప్రతివారము జరుగుచుండును. మేము పాపన్న పేట జోగిపేట సంతలు మాత్రము చూచుట తట్టినది. మెదకుమండలమున జక్కని ఖద్దరు తయారగుచున్నది. విదేశీనాలు దిగుమతి యీ మండలమునకు జాలతక్కువ. అందుచే నీ మండలమున ఖద్దరు సమృద్ధిగా నుత్పత్తియగుచున్నది. సన్న దనములో సంతకేరకున్నను మెదకుమండలముఖద్దరు మృదువు నందును దట్టమునందును పురియందును మిగుల ప్రసిద్ధికెక్కి యున్నది. ఇక్కడ ఖద్దరుతో తయారుచేయుచున్న కోటుగుడ్డలు పరజాలు దుప్పట్లు మిగుల చౌక ధరలో లభించును. తొగరు వేరులు లోనగు వేషము మాల్కొంగ్ బట్టలకు రంగులు వేయు వారుగూడ బెక్కండ్రు నేటికి గలరు. పద్దరు బట్టలు నేయు వారిలో సాలెవాండ్రేగాక దూదేలు చాండ్రుగూడ గలరు. దూదేలువాండ్రు నేయు బట్టులో మోసముండదు. వారికి నాజాకు పనులు అందులు గీరలు పెట్టుట తెలియదు గాని సాదా బట్టనేయుటలో వారి నేర్పు మెండు. ఇట్టిపనివాండ్ర మగ్గుములు ఈ మండలములోను అల్లాదుర్గములో నిరుపదివరకు జూచితిమి. ప్రతి వారము బట్టులనే చుట్టుపట్టు సంతలకు పీరు గొనిపోవుచుందురు. సాధారణముగా గజమువెడల్పు గలిగి పడు నెనిమిది మూరల పొడుగుగల దుప్పటి పరిపక్వముగ ఖద్దరుది రమారమివోలి రు8-10 లకు అనగా బిట్టి ఘముద్రగల రు8-10-ల కు లభించును. ప్రతివారము కొన్ని వందల రూపాయలబట్ట సంత లలో సిద్ధరకు లభించును. అందు గీరలుగల గుడ్డలు జములునేత గుడ్డలు తలముగా విరివిగా లభింపవు. ఇట్టివి తయారుచేయువని ముందు చెప్పితిమేని సమృద్ధిగా లభించుననుటలో సంతకథములేదు. ఈమధ్య ఒకటి రెండుసంవత్సరములు ప్రతిపంట మందగించుటచే జోగిపేట పాపన్న పేట సదాశివ నిపేట లోనగు గ్రామములలోని వర్తకులు విదేశపు నూలువ్యాపారము వృద్ధిచేయుటచే ఖద్దరు ప్రచారము తగ్గినటుల సగతినారు చెప్పుచున్నారు. మాదృష్టికిమాత్రము ఎట్టి ప్రభోధములే విరివిగ నడుకునాలు బట్టులు మంచివ్యాప్తిలో నున్నటుల దోచెను. జపసామాన్యమునందు నూటికి ఏబదివంద ఖద్దరుకట్టును న్నారని నిమ్మర్నగా జెప్పవచ్చును. జోగిపేటసంత చాలొప్పుది. ప్రతివార మీసంతలో రెండు మాడెండ్లనుండి ఇరువది తేలరూపాయల విదేశీనాలు కర్మపడుచున్నది. అటులైనను వారమువారము పదివేల రూపాయల కద్దరుగూడ క్రయమునకు వచ్చుచున్నవి. మెదకుమండలములో కద్దరునుగూర్చి ప్రభోధించి తిమి ప్రతిమానము పదివేలరెండు తేలరూపాయల ఖద్దరనా

యాసముగ లభించును. ఇందు కలితి మోసము ఉండదు. మేము మాదిరికి ఉత్తరీయును దుప్పటి చొక్కాగుడ్డలు కొన్ని దెచ్చితిమి. ఇవటి సోదరు లాపనితనము నేకటిగా చాకగిట్టింపున కా నందించిరి. విచిత్రములగు పనితనములతో దుప్పట్లపై రంగుల రంగుల చిత్రపులద్దువారు మెదకుమండలమునం దన్నిచోటల గలరు. పిండ్రను రంగిరీసువారందుగు, పీరలకు జంచులుండును. త్రిత్రయులమని చెప్పకొందురు. పీరల సాంఘికములతో మనకు బ్రకృతము పనిలేదు. పీరు అద్దుబట్టలకు మారకు ఒక అణా అడ్డ కమునకు దీసికొందురు. ఇటులద్దిన దుప్పటియొకటి యిచటి ఖద్దరు వ్యాపారులకు జూపుటకు దెచ్చియున్నారము. జోగిపేటలో సిరుగంటి పీరన్నగారు, సుసలాపురములో కృష్ణారెడ్డిగారు పాపన్నపేటలో రాజా సదాశివరెడ్డివారారు ఖద్దరు కార్మికుల సంఘమునకు వలసినంత సప్లయ చేయుదుమని మాప్రార్థనము మీద నంగీకరించిరి. ఇందు మొదటివారు వర్తకులగుటచే నూటికి రు 8-10 లు కమీషన్ గోరెవారు. ఉత్తరములతో మాత్రము పనియగుట దుస్థరము. మాకు వాదానముగావించిన మైదుదాహరించినవారు ఇతర వ్యాసంగములు గలవారు గావున స్వయముగావల్లి వారికి ద్రవ్యము నిచ్చి రఖములు చెప్పితిమేని ఒక మాసములో గావలసినంతఖద్దరు లభించును. గొంగడులలోగూడ మెదకుమండలము ప్రసిద్ధి వహించినది. మూడుమూరలు చెడల్పు ఏడుమూరలు పొడవుగల సన్నని నల్ల గొంగడులు రు 5 మొదలుకొని 20 ల వఱకు విలువగలవు. 50 మూరలగొంగడియైనను ముడిచి కోటుజేటులో విముఢ్యుకొనవచ్చును. బురదలో మంచి లాగు, ద్రోక్కి వివరించిన యెడల దైన నిండుకేని కల్పన నుండునన్నయెడల గొంగడి ప్రజెస్తమైనవి తెలిసికొనవచ్చును. ఇట్టి మేలు రకము గొంగడులు రు 15 లు మొదలుకొని రు 25 వఱకు వెలలో దొరుకుచున్నవి. ఇవి మెదకుమండలపు సరిహద్దులోనున్న బీరారుప్రాంతములలో సిద్ధమగుచున్నవి. ఆప్రాంతముల నారు పీని విలువ నిపుడిపుడే గ్రహించి కప్పు దుప్పట్లులు గా కోటులుగా నుపయోగించుట శుభనూచకము. దుప్పట్లపై రామాయము భారతము విగ్రహములతో నద్దినవి మేము పెక్కుచోటుల జూచియున్నారము. వానిని పిలువెంటాచూపటములగ దీసికొని పత్రికలో ప్రచురించుట యవసరము. దానివలన మనజాతీయ శిల్పపరిశ్రమలు గ్రహించుట కవకాశము గలుగును. ఇట్టి సదవకాశములను బోసీయక నిర్లహించుటలో బిట్టి ఘ ఆంధ్రులు మీకు చేయుత నొసంగినచో నిజాము రాష్ట్ర ఆంధ్రజాతీయ ప్రచురింప పిలుకలుగును.

యునానీ శరీరారోగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన రోగ్యము ఇది రక్తమున శుద్ధిపరచును. క్రొత్తరక్తమును పుట్టింది మనోయుల్లాసము గలిగించును. హఠాత్తున ఆకలిపుట్టింది కానుసిద్ధి చేయును. ఆశీర్వాదతత్వరొగములను, సర్వమేహములను, నెగ, సవాలు దుర్గ్రామములు, రసపట్టు, పీర్వసప్తమువలన కలుగు సర్వవ్యాధులను, తుయ, క్యాస, క్షేమ్య రొగములను, పదివిధముల మూలకలకు సశింపజేయును. కులాసాగా కాలవిరోచనము చేయించును. శ్రీల శ్వేత రక్త కుసుములు ప్రచరరొగములనున్న సర్వబహిష్కృతులను అమృతముగా కుదుర్చును. ఇది మెదకుమండలమునందలి సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని సేత్రరొగములను బాగుజేయును. ఈరోగ్యము వనమూలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విష గంధకాదులు పున్నట్లు యెనరైస రుజువుపరిచేయెడల రు 500 లు బహుమతి యివ్వబడును. అందరకు ఉపయోపడు నటుల తక్కువధరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈరోగ్యము నేవించిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినపేయ్యట 24 తులముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్మగలరు. ప్రతిబిజిల్లలకు మిక్కిలి ఆవశ్యమైనదని నమ్మవలయును. ఇది వాడేటప్పుడు ఏవిధమైన పత్త్యములేదు. 24 తులముల రోగ్యము వెల ఖర్చులు సహ రు 2-8-0.)

యర. అజీజుద్దీన్, పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

వస్తుగుణ దీపిక

అయినవకూర్పు - నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి. ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు, ధాతులు మొదలగు వానియొక్క గుణాదుర్గములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0. పోస్టబట్టలు ప్రత్యేకము. 2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

శ్రీ శేషాద్రిమణి నాట్యసారస్వతామ కందాడై శ్రీనివాసన్ గారు

“ఆంధ్ర నటప్రకాశిక” నిర్ణేత, పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారు వ్రాసినలేఖ పీరు నెల్లూరు వాస్తవ్యులు. బి. ఏ. ఎల్. టి. పరీక్షల యందు తీర్చిదిద్దిన పుస్తకమునందలి పచ్చయప్ప కాలేజియందు నెల్లూరు వేంకటగిరి రాజావారి స్కూలునందును బెద్ద కాలముపాఠ్యాయులుగా నుండిరి. వ్యాఖ్యాతృ చక్రవర్తి మహామహాపాఠ్యాయ బిరుదాంకిత శ్రీయుత వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారిని నేవించి గీర్వాణాభాషయందును జక్కని పాండిత్యమును బడిసియుండిరి. ఆంగ్ల నాటకములందెగాక తెలుగు ప్రదర్శనములందును బెక్కుప్రాతములను ధరించుచు యెజ్జల యాశీస్సులను బడయుచుండిరి. ఇటీవల నసహాయ ప్రతాపంబు కులై తిను కార్యశూరత్వమును జూటుచు హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనమును గూర్చియు బాటుపడుచుండిరి. 1921 సం॥ 108 పెన్షను ననుసరించి జామీను నీయ నిరాకరించి యొక వత్సరము కారాగారవాసమును సహితము ననుభవించి యుండిరి.

1890-95 సం॥ ప్రాంతమున నెల్లూరునందు “ఆంధ్ర భాషాభిమాని” అనుపేరున నొక విద్యవాదులకు సమాజము శ్రీయుత వేంకటరాయ శాస్త్రిలువారి యాధిపత్యము నంది బహుభంగుల బ్రసిద్ధి గనుచుండెను. దీనిని గూర్చిన విషయ మంతయు నా రచించిన “ఆంధ్రనట ప్రకాశిక” విన్వింపగలదు. ఈ సమాజమున కీయంబడిన పేరును బట్టియు, దీని యగ్యశుల యొక్క జగద్విఖ్యాత వైదుమ్యమును జేసియు నియ్యది సామాన్య నటులకుగాని, నాటకములనుగాని యందరింపక యాదర్శప్రాయములగు పద్ధతులలో దర్శనీయములగు ప్రదర్శనము లిచ్చునదై యుండి యుండునని పాతకు లూహింపగలరు. శ్రీ శేషులైన కందాడై శ్రీనివాసన్ గారిట్టి యాంధ్ర భాషాభిమాని సమాజము నందలి విద్యన్నటులలో నెల్ల ప్రధానములై 1900 సంవత్సరమునందు దోలుతోలుత ‘దువ్వంక’ పాత్రమును ధరించియుండిరి. ఆనాటి నుండియు వీరియందలి యభి నయాభిజ్ఞత నూరిజన సన్మానము లందుచు భావి “సింహపుర నాట్య” సారస్వతామత్యమున కట్టుల సాచుచుండెను. ఇప్పటి కిది వీరి నీ సందర్భమున మించెడు సలవతంబుండు కన్వింపఁ డనుట సత్యేతరముకాదు.

నెల్లూరు సుగుణవిలాససభవారితో గలిసి వీరిటీవల బందరునందు గొన్ని ప్రదర్శనము లిచ్చియుండిరి. అప్పట్లను వీరొక నాడు ‘రామ దాసు’ రూప క మ నందు, ‘తానీష’ పాత్రము నభినయించుటను జూచియెంటిని, వీరానా డిచ్చిన “తానీష”పాత్ర సర్వరూప వ్యాఖ్యానమంతయు వ్రాయవలయు నన్న నది యొకప్రత్యేక గ్రంథమే కాగలదు. సాత ఏతత్సారాంశమగు మాత్రముడక పులక న్యాయమున నూచి లీచెదను.

కందాడై శ్రీనివాసన్ గారు తానీష పాత్రము నొక సామాన్య మేచ్చ సాంప్రదాయాను గుణ్యముగ నూహింప లేదు. అంతఃపునఃకు తానీషను నిరర్థకాహార్యాలపమములతో మంచి లేవనెట్టుటగాని, సహజోదారశృంగారవిలాసలాలముడగు తానీషును బజారు ప్రోకిరీషకు ప్రోక్షలలో, బొర్లింతుటగానిఉదాత్త గుణ గణోపేతుండగు తానీషును ఉద్భత స్వభావునిజేసి ప్రేమించుటగాని క్రమానుగత శ్రీరామచంద్ర భక్త్యతిశయిండగు తానీషును గేవలోన్నత విహసనిగావించి, నవ్వులు పాల్పేయుటగాని నేయక, కాలోచిత కూగోచిత సుందరాంబరాధరణములతో భావోచిత రసోచిత గంభీర సరస స్థూలములతో సమయోచిత శాస్త్రాచిత విద్యత్ప్రయోగ వైభవలతో శ్రీనివాసన్ గారిొక్కరే తానీషపాత్రమును నిరవమానముగ బోషించియున్నాడు. నిజ పాండితీ ప్రాగల్భ్యమున దానీష వాయ కత్యమును సమన్వయించి నాట్య పార్యభావత్వమును సార్థకము గావించు రొని యున్నాడు. శ్రీనివాసన్ గారి ప్రాసంగిక పద్ధతులు గంభీర నృప్తి ప్రసరణములు, రంగిక స్వచ్ఛ విహార విలాసములు, విద్యత్ప్రయోగ ప్రాగల్భ్యములు, అభినయ వ్యాఖ్యానవైద్యగ్యములు, స్వతంత్రభావ ప్రచురణిక పారతంత్ర్యములు, నాట్య త్రయోశేషమీ భారం గుర్యములు నట సామాన్యమున కందరాని నై, నాట్య లోకాదర్శవ్రాహ్మణ్యమై, విరాజిల్లుచుండెననుటకును సందియము లేదు. ప్రయోగ పద్ధతులందును, ఆచర్యములందును నెవరిదాని వారు స్వతంత్రులుగఁ బ్రకాశించు చుండినను, నటోచిత విద్యల్లక్షణము లొదవులయందును బాత్రాభి. నయమునకు

జిత్రకావ్యమును గలిగియున్నది. ఇది మనకు కలెక్షన్ శ్రీనివాసగారి కలెక్షన్ శ్రీయుత తాడిపత్రి రాఘవాచార్యులు వారం ముగ్ధానుకంపమును కన్నెములదగ్గరనున్న జెప్పవచ్చును. ఇన్ని విధముల సహాపుర నాట్యగ్రామము నిరాదినందియు బరిపాలించుచున్నది. తిరిగి వచ్చిన యంతరములను కనేకులు నావలెనే కలెక్షన్ జేయుదురు.

దేశసేవాపర్యటనలు, భాషాభిజ్ఞులు, విద్యనైపుణతలను, సింహపురవాసులు, స్వరజీయులునగు కీర్తిశేఖరియిన కందాడ శ్రీనివాసగారియొద్ద నాట్యలోకమునకు గలుగు సహజగౌరవము పెల్లడియగునటు లింతటినుండియు "సింహపుర నాట్యసారస్వతామ" అనుపేరుదమ్ము నంది పీఠామము ప్రసిద్ధ మగుగాకయినయు, నా యీ మనోరథమును జెల్లించి నాట్య ప్రపంచ చూడరించుగాకయినయు, బరమేశ్వరునిగూర్చి నిత్య మను బ్రార్థించెద.

రత్నపురుష లేహ్యం

శుక్లనష్టమును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతలేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లనష్టమైనను పారదోలు నని అనేకులు కొనియాడినారు. మేహమువల్ల వచ్చినదగు, మూత్రరోగములుకూడా తగ్గును. డబ్బీ రు 3-4-0.

(క్రవ్యాధి) 1963

అక్షిరమును పోగొట్టి అన్నమరుగునట్లు చేయుటయే గాక మంచితరగి కలుగజేయును. తులం 1 కి రు 1-0-0. పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదానరిజిల్లా (రాయవరం)

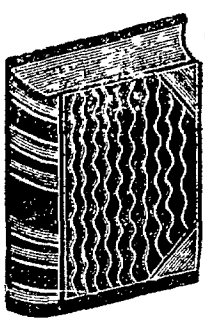
చుండుకునూనె సీసా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకుహాని గలుగక చక్కగ బెరుగ గవు.

అమృతాంజనం డిప్రో, బొంబాయి - మదరాసు

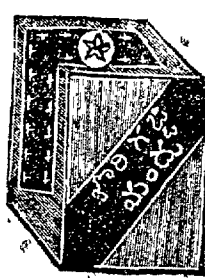
చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు, నీవు మాడవలసినదియు చాలరోజులు వెదికిన శాస్త్రముదియే.

శరీరమర్మ శాస్త్రము

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టిపూర్తిరక శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరివల్లను గాక రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురుష లక్ష్మణము అను వారియొక్క అవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాబుధులు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము. ధర రూ. 1-0-0. పి. చార్జీ 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుముగంబి, మదరాసు.

అడుసు పుండ్లమందు

నీళ్లలో తిగుగులుగల్గి కాలివేళ్లుల మధ్యను కలుగు అడుసుపుండ్లకు యీ ఔషధము చాల శ్రేష్ఠమయినది. యింక యితర చర్మవ్యాధులకును ప్రవయోగింప వచ్చును. బుడ్డి 1 కి 0-8-0 తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అమరావతి యేజన్స్

పార్కుటవును, మద్రాసు.

వేలకుమందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చరకమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిప్రో, మదరాసు - బొంబాయి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం॥ సెప్టెంబరు 11-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దని పంటలు బా 1-కి రు 80 0 0 ముసలం 42 0 0 మజకు		
బియ్యముబస్తాలు	ముసలం	వరకు
కుసుమ తెనాలిబి ,, స 48 గలబి రు	14 0 0	15 0 0
సెల్లారిబి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిబ్బి ,, డిటా ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నావ్యలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	18 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 8 0
సెసలు ,, డిటా ,,	11 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్యులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
సెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరుసెనగపప్పుబా1కి	61 0 0	63 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 185 మిషన్ నూనె	130 0 0	
అముదము బా 1-కి	118 0 0	119 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిబి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 45,55	
కాశహస్తీపాయకట్టు		50,50
తెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 8

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
చవిరం ,,	28 0 0	36 0 0
రవుండు ,,	32 0 0	50 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 రులంకు	71 0 0	75 8 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	282 0 0	285 0 0
అస్కాచక్కర 226 పాకి గలబి	84 4 0	84 8 0

7. దూది

బోండావెట్టుబాగు 1-కి	రు 300 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	7 0 0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20	9 8 0	
వడ్డ్యాక్ నెం 24 1/2	9 12 0	
14 1/2 క్విల్క్ పత్తి	7 8 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 0	
నెం 12 1/2 తెన్ని సర్కసు	8 0 0	
నెం 14 1/2 ,,	8 4 0	
నెం 12 1/2 అలెస్సు	7 2 0	
నెం 12 1/2 కోయిల్ పట్టి	7 8 0	
నెం 22 1/2 రంగవల్లూరు	9 4 0	
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు	7 2 0	

బొంబాయి కొటను మార్కెటు

10 వ తేదీ ధరలు

ఏప్రిలు-మే-జూన్-ఆరంభము	416-4-0
అగ్గుట	415-8-0
మరల పొచ్చుట	415-12-0
డిశంబరు-జనవరి-ఫిబ్రవరి	397-8-0
డిటా బెంగాలు	351-8-0

న్యూయార్కు తంతివార్త

వారపు వాతావరణ నివేదిక హెచ్చి విక్రయమునకు అయిపడి కొనదలచిన డ్రిటిఫువర్తలు హెచ్చరికతో నున్నారు. ధని 9 వ తేదీని వార్తనుకంపెనీవారు తంతివార్త వంపిరి. (ఎస్. సభానందుగారు, బొంబాయి.)

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు చల్లదనమును కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె శ్రీలక్ష్మి, పురుషులకు, పిల్లలకు రప్రసాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రదర్శనములోను, డిస్టామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

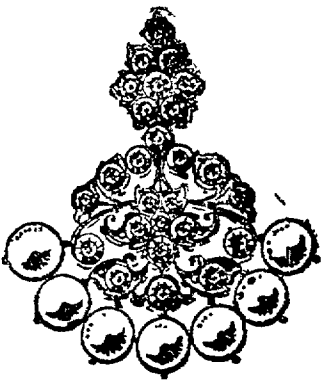
తిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్లు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా. వై కామినియానూనె ప్రతివర్తకునివద్దను, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జామ్నామనీరు, బొంబాయి అని వ్రాసి

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న [బడయగలరు.

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిల్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగబడును. కొన్నిచుక్కలను మీ చేతి కుమారునిద చల్లనయెడల కమనీయుమైన సువాసన అన్నిదిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను. 1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 వ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0 1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0 సోల్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామ్నామనీరు, బొంబాయి.

మీ కు ఏ న గ కా వ ల స న ను త యా రు చే సి యి ఛే ద ము.

మానవ శరీరమునందు కలవు, పుష్కరాగములు పచ్చలుచేర్చిట్టుబడిన టీకాలు, ఇవిజీర్ణము యేరకములుగా వుండును. ఎంత వైజులైనను గలవు లేనివి లేదు-రుచేసి యిచ్చెదము. ఇదిగాక బలకముల బంధములు, గొలుసులు, చెంకి రింగాలు, గొలుసులు, వాచి గొలుసులు, నలు మొదలగునవి అమృతమునకు సీదగా నున్నది. కాని నాగు-నొక్కపువెంకికాపుల నలు లగువాటికి ఛాచీనిచ్చెదము.

కాకుమను లక్ష్యయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్యగారు, ప్రొప్రైటర్లు.

ఆంధ్రజ్యోతి య ల రి మాన్యు ఫాక్చరీంగు కం వె సీ,

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ.

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

(1)

హిందూ ముసల్మానుల ఐకమత్యము!
నలకారు, నాటకము కారు!

ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము
కురాను పరీపు
కర్త: చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి.
(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాభ్యాసకులు)
800 పుటల గ్రంథము: వెల సాధారణప్రతి రూపు 3 లు; ఉత్తమప్రతి రూపు 4 లు.
దయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి. ఆంధ్రవాఙ్మయమును పోషించండి.
వలయువారు: మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,
ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

జాతీయ బొంబు త్రవ్వము!
శాశ్వతవాఙ్మయము!!

Powell's Extract of Golden

(4321) పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లసప్తము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.
గుణము:—6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే నవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1—4—0.
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1—8—0
సప్రసీధమైన దుశ్కారము లన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
న్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

తో కా మ య హ ర క స్తూ రి మా త్ర లు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 20 సం॥ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండుసంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీస్, మలయాష్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేయున్నారు. సాధారణముగా బైద్యులందఱు నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వా, ముసలివారు, వారు పీరననెల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త కుటుంబములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదాలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొప్లూయెంజా, క్షేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, గ్రతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తిప్పక గుణమగును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకునేలు గలవు. ఒకడభా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రులగు బుడ్డి 1-8 ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు కేర. 6 బుడ్డ వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్డు రూ. 2-18-0 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామన వైద్యశాల, మైసూరు.

“కాంగ్రెస్”

ఆంధ్రజాతీయ వారపత్రిక రాజమహేంద్ర వరమునుండి శతావధరమునకు మార్చబడినది.
గౌతమీనత్యా గ్రహశ్రమమువారిచే ప్రకటితము. సంపాదకులు మదూరి అన్నపూర్ణయ్య. సంవత్సరచందా రుపిలు మాత్రమే. ప్రకటనలు చేయగోరువారికి మిగుల లాభకరము. వలయు వారు మేనేజరు, “కాంగ్రెస్”
శతావధరం, కొత్తూరుమార్గము గోదావరిజిల్లా అని వ్రాసేది.

గురు సహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రింది చిరు నామాకు వ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు. కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

హిందీ స్వబోధిని

పల్లె హ్యాప్టీకేశర్యుగారిచే వ్రాయబడినది.
హిందీకె పహలీ పుస్తక 0-2-0 హిందీకె దూసరీపుస్త 0-4-0
,, తీసరీ ,, 0-6-0 ,, చాధి ,, 0-8-0
హిందీ పాకమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-6-0
ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుట కనుకూలమగునవి కలవు.
హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు. 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు. 1
ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి. (2305)
హిందీ ప్రచారకార్యాలయం,
తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు అపూర్వగ్రంథము
ఆంగ్లమున విరిఘదేశభక్తుడగు పెరెన్సు మెక్స్లీసీగారు రచించిరి.
గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణకోడూరు జాతీయ పాఠశాలోపాధ్యాయులగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీకృతము.
భావగర్భితము. కైలివృదువధురము ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడుడు.
వెల రు 1—0—0
మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.
వలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగాని వ్రాయవలయును.

ఏజెంటు కావలెను

లెనోప్పి, యిక్ష్మయంజా, నేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతి తెందిన “జామాతైలమునకు” శ్రమమగు మందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్న; బుడ్డి 1, కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.
అమర్ చెందు, శోభాచెందు
యింగ్లీషుమందు పలసరకు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 నైనప్పనాయనిపీఠి, మదరాసు.